

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“

ფინანსური ანგარიშგება

*2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სარჩევი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	3
მოგება-ზარალის ანგარიშგება.....	4
სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	5
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება.....	6
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	7

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. შესავალი.....	8
2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო და საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები	9
2.1 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა.....	10
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	24
4. ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი ინტერპრეტაციები.....	28
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები.....	31
6. მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ.....	32
7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები.....	32
8. საინვესტიციო და სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები.....	41
9. ძირითადი საშუალებები.....	42
10. იჯარა.....	43
11. საინვესტიციო ქონება.....	44
12. გადასახადებით დაბეგვრა.....	44
13. საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი) და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები.....	46
14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები.....	47
15. ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე.....	49
16. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე.....	50
17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები.....	51
18. სხვა ნასესხები სახსრები.....	51
19. საკუთარი კაპიტალი.....	51
20. პირობითი ვალდებულებები.....	52
21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი.....	54
22. სხვა შემოსავალი.....	54
23. პერსონალის და სხვა საოპერაციო ხარჯები.....	55
24. რისკის მართვა.....	55
25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	75
26. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი.....	82
27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	84
28. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში.....	86
29. კაპიტალის ადეკვატურობა.....	86

**Building a better
working world**

შპს იუაი
საქართველო, 0105, თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
www.ey.com/ge
www.facebook.com/EYGeorgia

EY LLC
44 Kote Abkhazi street
Tbilisi, 0105, Georgia
Tel: +995 (32) 215 8811
www.ey.com/ge
www.facebook.com/EYGeorgia

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ აქციონერებს და სამეთვალყურეო საბჭოს

უარი მოსაზრების გამოთქმაზე

ჩავატარეთ სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯიას“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგების, სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისაგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისგან.

ჩვენ არ გამოვთქვამთ მოსაზრებას ბანკის თანდართული ფინანსური ანგარიშგების თაობაზე. ჩვენი ანგარიშის ნაწილში სახელწოდებით „მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი“ განხილული საკითხების დიდი მნიშვნელობის გამო, ჩვენ არ შეგვიძლია მოვიპოვოთ საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულება, რის საფუძველზეც გამოვთქვამდით აუდიტორულ მოსაზრებას ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი

ყურადღებას ვამახვილებთ ფინანსური ანგარიშგების მე-2 შენიშვნაზე, რომელშიც განსაზღვრულია, რომ ბანკი კონკრეტული ქვეყნების მიერ 2022 წლის 24 თებერვალს უკრაინაში რუსეთის ფედერაციის შეჭრის შემდეგ დაკისრებული სანქციების საგანი იყო, რომლითაც ნეგატიური გავლენა ჰქონდა ბანკის ოპერაციებზე საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ. მოვლენების შემდგომ განვითარებასთან და გავლენის ვადებთან, ასევე მე-2 შენიშვნაში აღწერილ სხვა მოვლენებთან დაკავშირებით არსებული განუსაზღვრელობის გამო, ხელმძღვანელობას არ შეუფასებია ბანკის უნარი, განაგრძოს ოპერირება, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. შესაბამისად ჩვენ ვერ მივიღებთ შესაბამის აუდიტორულ მტკიცებულებას ფინანსური ანგარიშგების მომზადებაში ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენების შესახებ.

ხელმძღვანელობის და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

**Building a better
working world**

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებლები არიან ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი პასუხისმგებლობაა ჩავატაროთ ბანკის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად და გამოვუშვათ აუდიტორის დასკვნა. თუმცა ჩვენი ანგარიშის ნაწილში, სახელწოდებით „*მოსაზრების გამოთქმაზე უარის საფუძველი*“, განხილული საკითხის გამო ვერ შევძელით საკმარისი და შესაფერისი აუდიტორული მტკიცებულების მოპოვება, რის საფუძველზეც გამოვთქვამდით აუდიტორულ მოსაზრებას წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ჩვენ დამოუკიდებლები ვართ ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის შესაბამისად (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი), და შესრულებული გვაქვს ბესსს-ის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც.

რუსლან ხოროშვილი (SARAS-A-615243)

შპს „იუას“ სახელით (SARAS-F-855308)

2023 წლის 28 სექტემბერი

თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2021	2020
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	266,925	207,103
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	6	127,189	229,292
სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები	8	9,449	9,781
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	7	1,539,964	1,398,651
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	147,474	157,018
ძირითადი საშუალებები	9	44,649	42,662
აქტივის გამოყენების უფლება	10	5,063	6,330
საინვესტიციო ქონება	11	28,400	26,474
მიმდინარე მოგების გადასახადის აქტივები	12	-	1,302
გადავადებული მოგების გადასახადი	12	200	-
სხვა აქტივები	14	58,955	53,029
სულ აქტივები		2,228,268	2,131,642
ვალდებულებები			
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	15	38,077	31,429
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	16	1,371,822	1,336,855
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	17	163,062	161,860
სხვა ნასესხები სახსრები	18	105,600	178,388
მიმდინარე მოგების გადასახადის ვალდებულებები	12	4,145	-
გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულებები	12	-	1,943
სხვა ვალდებულებები	14	27,047	31,921
სუბორდინირებული სესხი	27	112,977	80,253
სულ ვალდებულებები		1,822,730	1,822,649
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	19	209,008	209,008
მიწის ნაკვეთების და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვი		13,203	9,542
უვადო სუბორდინირებული სესხი	19	70,514	13,209
გაუნაწილებელი მოგება		112,813	77,234
სულ საკუთარი კაპიტალი		405,538	308,993
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		2,228,268	2,131,642

ხელმოწერილი და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს სახელით 2023 წლის 28 სექტემბერს:

8-87 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო ამონაგები			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		169,380	137,921
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		14,511	13,884
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		3,533	2,530
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		-	300
		187,424	154,635
სხვა საპროცენტო ამონაგები		783	31
		188,207	154,666
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე		(62,573)	(53,295)
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ და სხვა ნასესხები სახსრები		(13,556)	(13,714)
სუბორდინირებული სესხი		(7,647)	(6,127)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(13,555)	(9,675)
საიჯარო ვალდებულებები		(333)	(479)
		(97,664)	(83,290)
ხარჯი ნეგატიური საპროცენტო განაკვეთის მქონე აქტივებზე გადახდები ანაზღაურების დაზღვევის სისტემაში		(798)	(626)
		(788)	(619)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		88,957	70,131
საკრედიტო ზარალის (ხარჯი)/აღდგენა	13	(12,121)	(6,832)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის აღდგენის/(ხარჯის) შემდეგ		76,836	63,299
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	21	7,448	6,706
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტებიდან: გარიგებებიდან		18,346	(8,950)
საკურსო სხვაობებიდან		(5,807)	23,151
ფინანსური ანგარიშგების საწყისი აღიარებისას ზარალის წმინდა (ზარალი)/აღდგენა, სესხების რესტრუქტურულიზაციიდან და სხვა ზარალი/შემოსულობა, ასევე მომხმარებლებზე გაცემული ავანსები		(494)	(1,386)
წმინდა შემოსულობა სავაჭრო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან		(260)	15
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	11	1,128	1,066
სხვა შემოსავალი	22	6,451	5,637
არასაპროცენტო შემოსავალი		26,812	26,239
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	23	(41,399)	(39,765)
ცვეთა	9,10	(6,291)	(6,423)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	23	(19,884)	(16,106)
იურიდიული სარჩელების შემობრუნება		-	-
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების (ანარიცხები)/შემობრუნება	13	125	(142)
არა საპროცენტო ხარჯები		(67,449)	(62,436)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე		36,199	27,102
მოგების გადასახადის ხარჯი	12	(2,204)	(388)
წლის მოგება		33,995	26,714

8-87 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2021	2020
წლის მოგება		33,995	26,714
სხვა სრული შემოსავალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება	9	3,773	-
მოგების გადასახადის ეფექტი	12	(3)	-
სხვა წმინდა სრული შემოსავალი, რომლის რეკლასიფიცირებაც ხდება მომდევნო პერიოდების მოგებაში ან ზარალში		3,770	-
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი პერიოდის განმავლობაში, გადასახადის გამოკლებით		-	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		37,765	26,714

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	სააქციო კაპიტალი	მიწის ნაკვეთების და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვი	უვადო სუბორდინირებული სესხი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		209,008	9,652	13,926	51,027	283,613
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		-	-	-	26,714	26,714
უვადო სუბორდინირებულ სესხზე გადახდილი თანხები (საკუთარი კაპიტალი)		-	-	-	(1,334)	(1,334)
უცხოური ვალუტის გაცვლა უვადო სუბორდინირებულ სესხზე		-	-	(717)	717	-
გადაფასების რეზერვის ცვეთა, გადასახადის გამოკლებით		-	(110)	-	110	-
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	19	209,008	9,542	13,209	77,234	308,993
წლის წმინდა მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი		-	3,770	-	33,995	37,765
უვადო სუბორდინირებული სესხის გაცემა (საკუთარი კაპიტალი)		-	-	58,780	-	58,780
უცხოური ვალუტის გაცვლა უვადო სუბორდინირებულ სესხზე		-	-	(1,475)	1,475	-
გადაფასების რეზერვის ცვეთა, გადასახადის გამოკლებით		-	(109)	-	109	-
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით		209,008	13,203	70,514	112,813	405,538

8-87 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	<i>შენიშვნები</i>	2021	2020
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		188,663	133,985
გადახდილი პროცენტი		(93,974)	(76,384)
მიღებული საკომისიო		17,220	14,973
გადახდილი საკომისიო		(10,429)	(8,262)
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოურ ვალუტაში			
განხორციელებული ოპერაციებიდან		18,448	1,303
სხვა მიღებული შემოსავალი		5,455	4,452
სავაჭრო ფასიანი ქაღალდებიდან მიღებული ზარალით შემცირებული რეალიზებული შემოსულობა		-	10
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(41,564)	(37,975)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(17,430)	(12,772)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		66,389	19,330
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ		100,504	(72,797)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		(194,255)	(183,618)
სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები		-	(9,803)
სხვა აქტივები		2,343	364
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/კლება</i>			
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე		7,235	(3,411)
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე		61,786	205,809
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(4,902)	73,025
სხვა ვალდებულებები		(4,051)	5,102
(საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები დაბეგრამდე		35,049	34,001
გადახდილი მოგების გადასახადი		-	(823)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული / (საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		35,049	33,178
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(89,104)	(161,588)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან და გამოსყიდვიდან		97,221	126,615
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შეძენა		(6,850)	(14,623)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		25	-
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან		1,756	1,004
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		3,048	(48,592)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან			
სხვა მიღებული ნასესხები სახსრები	28	4,223,550	4,731,000
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა	28	(4,294,103)	(4,677,274)
შემოსულობა სუბორდინირებული სესხიდან		37,787	20,201
შემოსულობა უვადო სუბორდინირებული სესხიდან	19	58,780	-
უვადო სუბორდინირებულ სესხზე გადახდილი პროცენტი	19	-	(1,334)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	10	(2,177)	(2,589)
საფინანსო საქმიანობიდან მიღებული (საფინანსო საქმიანობაში გადახდილი) წმინდა ფულადი სახსრები		23,837	70,004
გაცვლითი კურსების ცვლილების ეფექტი ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(2,112)	2,604
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ცვლილება		59,822	57,194
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისი	5	207,103	149,909
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, წლის ბოლოს	5	266,925	207,103

8-87 გვერდებზე დართული შერჩეული განმარტებითი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. შესავალი

სს „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“ (შემდგომში „ბანკი“) 1995 წლის 7 აპრილს საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად ჩამოყალიბდა სააქციო საზოგადოებად „გაერთიანებული ქართული ბანკის“ სახელით. თბილისის ჩუღურეთის რაიონულმა სასამართლომ ბანკს მიანიჭა სარეგისტრაციო ნომერი 202906427. 2006 წლის 7 დეკემბერს ბანკმა შეიცვალა სახელი და ეწოდა „ვითიბი ბანკი ჯორჯია“. ბანკი საქმიანობს საქართველოს ეროვნული ბანკის (შემდგომში მოხსენიებული, როგორც „სებ“-ი) მიერ 1995 წლის 19 მაისს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიით.

ბანკი იღებს ანაბრებს მოსახლეობისგან, გაცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის კორპორაციულ და საცალო მომხმარებლებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი ფლობდა 17 ფილიალს (აქედან 7 თბილისში) (2020 წ.: 17 ფილიალი (აქედან 7 თბილისში) და 9 სერვის-ცენტრს (2020 წ.: 10 სერვის-ცენტრი).

ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი ჭანტურიას ქ. #14.

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მიმოქცევაში გამოშვებული აქციების 1%-ზე მეტს ფლობდნენ შემდეგი აქციონერები:

პარტნიორი	2021, %	2020, %
ღსს „ვითიბი ბანკი“	97.38	97.38
„Lacarpa Enterprises Limited“	1.47	1.47
სხვა	1.14	1.14
მთლიანი	100.00	100.00

ღსს „ვითიბი ბანკი“, (შემდგომში „მშობელი ბანკი“) არის ბანკის პირდაპირი მშობელი საწარმო. ჯგუფის საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე არის რუსეთის ფედერაციის მთავრობა, რომელიც მოქმედებს „ქონების ფედერალური სააგენტოს“ მეშვეობით და 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის ფლობს მშობელი ბანკის გამოშვებული და მიმოქცევაში მყოფი აქციების 60,93%-ს (2020 წ.: 60.93%).

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სამეთვალყურეო და დირექტორთა საბჭოების წევრები არ ფლობდნენ ბანკის აქციებს.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის თანამშრომელთა რაოდენობა 860-ს შეადგენდა (2020 წ.: 1,051 თანამშრომელი).

ქვემოთ მოცემულია ბანკის თანამშრომელთა საშუალო რაოდენობა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

დასაქმებულ პირთა საშუალო რაოდენობა	2021	2020
უმალესი რანგის ხელმძღვანელობა	6	6
საშუალო საფეხურის ხელმძღვანელობა	98	113
სხვა	895	927
მთლიანი	999	1,046
<i>მათ შორის</i>		
მუდმივი ხელშეკრულება	994	1,035
დროებითი ხელშეკრულება	5	10
მთლიანი	999	1,046

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი არ ფლობს შვილობილ საწარმოებს.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი, ფუნქციონირებადი საწარმო და საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ („ფასს“) შესაბამისად, პირვანდელი ღირებულების მეთოდის გამოყენებით, გარდა მიწისა და შენობა-ნაგებობების, საინვესტიციო ქონების, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების და წილობრივი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებისა, რომლებიც ასახულია სამართლიანი ღირებულებით.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თუკი სხვაგვარად არ იქნა მითითებული. ქართული ლარი ბანკის სამუშაო ვალუტაა. ოპერაციები სხვა ვალუტაში აღრიცხულია, როგორც უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამოყენებული ძირითადი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია ქვემოთ.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ, 2022 წლის 24 თებერვალს რუსეთის ფედერაციის უკრაინაში ფართომასშტაბიანი სამხედრო ოპერაციების დაწყების შემდეგ, დასავლეთის რამდენიმე ქვეყანამ, მათ შორის აშშ-მა, გაერთიანებულმა სამეფომ და ევროკავშირმა სანქციები დაუწესა რუსეთის ფედერაციას. სხვა მრავალს შორის, ეს სანქციები მოიცავდა კონკრეტული რუსული ბანკების (მათ შორის ბანკის მშობელი ბანკის) აქტივების გაყიდვას, აშშ დოლარში გამოხატული ოპერაციების დაბლოკვას ამ და სხვა ბანკებში (მათ შორის, რიგ შემთხვევებში ბანკის და მისი მშობელი ბანკის SWIFT ანგარიშსწორების სისტემის დაბლოკვის ჩათვლით), კონკრეტული მნიშვნელოვანი რუსული კომპანიების და რუსეთის სახელმწიფოსთვის გაერთიანებული სამეფოს, აშშ-სა და ევროკავშირის ბაზრებზე ფინანსების მოზიდვას, VISA და MasterCard პლასტიკური ბარათებით ანგარიშსწორების შეჩერებას და რუსეთისთვის მაღალ ტექნოლოგიებზე წვდომის შეზღუდვას. შედეგად, 2022 წლის თებერვლის შემდეგ მნიშვნელოვნად გაძლიერდა რყევები ფასიანი ქაღალდების და სავალუტო ბაზრებზე, ასევე მნიშვნელოვნად გაუფასურდა რუსული რუბლი აშშ დოლართან და ევროსთან მიმართებით. ამ მოვლენებმა იმოქმედა ეკონომიკის სხვადასხვა სექტორში და სხვადასხვა ქვეყნებში მომუშავე რუსული საწარმოების საქმიანობაზე. როგორც ღია სააქციო საზოგადოების „ვითიბი ბანკი“ („მშობელი ბანკი“) შვილობილი საწარმო, ბანკი სანქცირებული კომპანიების სიაში შევიდა და დაებლოკა SWIFT, VISA და MasterCard სერვისები, რამაც მნიშვნელოვნად შეზღუდა ბანკის მიერ ჩვეულ რეჟიმში მუშაობის გაგრძელების უნარი. საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა საქართველოს ფინანსური სექტორის წარმომადგენლებს ურჩია მათი ვალდებულებების შესრულება სანქციების პირობებში. ეროვნულმა ბანკმა დახურა ბანკის კორესპონდენციის ანგარიშები ქართულ ლარში (ამგვარად ბანკს შეუზღუდა ქართულ ლარში ოპერაციების განხორციელების შესაძლებლობა) და მშობელი ბანკის მიმართ ვალდებულებების დაფარვაზე შეზღუდვები დააწესა.

ასეთ ვითარებაში, ბანკის მომხმარებლების უფლებების დაცვა ბანკის უპირატესი ამოცანა იყო, შესაბამისად, ამ მიზეზით, ბანკსა და სს „ბაზისბანკს“ შორის შედგა შეთანხმება, რომლის თანახმადაც ბანკმა მისი საცალო მომხმარებლების და კორპორაციული ბიზნეს-ხაზების ნაწილი (წარმოდგენილი ვალდებულებებით მომხმარებლების მიმართ და მომხმარებლებზე გაცემული სესხებით და 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებით 544,830 ლარი და 695,991 ლარი, შესაბამისად) სს „ბაზისბანკს“ გადასცა 2022 წლის განმავლობაში. ამასთან, ბანკის საცალო ბიზნესის შექმნის ფარგლებში, სს „ბაზისბანკმა“ შეიძინა ბანკის კონკრეტული დაგირავებული და ფლობილი ქონება და დაიქირავა ბანკის საცალო ვაჭრობის ოფიცრების უმრავლესობა. „ბაზისბანკმა“ ბანკს ნაღდი ფორმით გადაუხადა 13,286 ლარი ამ გარიგებასთან მიმართებით.

გარდა ამისა, ბანკი განაგრძობდა კონსულტაციებს საქართველოს ფინანსური სექტორის წარმომადგენლებთან მისი მენაზრების ინტერესების მაქსიმალურად დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით. კონსულტაციების შედეგად, ბანკმა მიიღო მცირე და საშუალო ბიზნესის პორტფელის სს „ლიბერთი ბანკზე“ მიყიდვის გადაწყვეტილება. ხელშეკრულების თანახმად, მცირე და საშუალო ბიზნესის ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ და საკრედიტო პორტფელი რეალიზაციის თარიღის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებით 303,853 ლარი და 316,373 ლარი (შესაბამისად) (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულებით 515,578 ლარი და 277,736 ლარი, შესაბამისად) სს „ლიბერთი ბანკს“ გადაეცა 2022 წლის განმავლობაში. ბანკმა ნაღდი ფორმით გადაიხადა 2,051 ლარი მცირე და საშუალო საწარმოების განკარგვის გარიგების შემადგენელი ნაწილის სახით.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები (გაგრძელება)

ამასთან, 2022 წლის განმავლობაში ბანკის კორპორაციულმა მომხმარებლებმა, მათი ინდივიდუალური გადაწყვეტილებით ან ბანკის ინიციატივით, დაფარეს სესხები და გამოიხმეს კორპორაციული ბიზნეს მომხმარებლებისთვის მართებული თანხები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 255,696 ლარის და 218,237 ლარის ოდენობით.

ზემოთ მითითებული ოპერაციების ფარგლებში განკარგული და გაყიდული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების მთლიანმა თანხამ 1,072,061 ლარი და 969,001 ლარი შეადგინა, შესაბამისად, განკარგვის თარიღში, რაც შესაბამისად წარმოადგენს ბანკის მთლიანი აქტივების და ვალდებულებების 48% და 53%-ს 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

მოქმედი სანქციების შესაბამისად ბანკმა შეაჩერა ამ ვალდებულებების დაფარვა მშობელი ბანკის მიმართ. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს ჰქონდა 116,938 ლარის ოდენობით დაუფარავი ვალდებულება მშობელი ბანკის მიმართ სუბორდინირებულ სესხებთან და წარმოებულ გარიგებებთან მიმართებით.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღის მდგომარეობით, ბანკი ინარჩუნებს გენერალურ საბანკო ლიცენზიას. ბანკი განაგრძობს ოპერაციებს მნიშვნელოვნად შემცირებული მასშტაბით და ინარჩუნებს კონკრეტულ კორპორაციულ მომხმარებლებს. ბანკი რეგულარულ კომუნიკაციებს აწარმოებს საქართველოს ეროვნულ ბანკთან და არ მოელის მისი ლიცენზიის გაუქმებას ან დროებითი ადმინისტრაციის დანიშვნას. დღეისათვის ბანკი აკმაყოფილებს გონივრულ მაჩვენებლებს (არააუდიტირებული მარეგულირებელი ანგარიშგების საფუძველზე) სავალუტო პოზიციების კოეფიციენტის გახსნის გამოწვევით, რომელსაც ის სებ-ს უზიარებს და რომელთან კავშირშიც სებ-ს არ განუხორციელებია ბანკის სანქცირება. სებ მუდმივად აკონტროლებს ბანკის მიერ შენარჩუნებული ფულადი სახსრების შესაბამისობას დაუფარავი ანაბრების პორტფელის მომსახურებისთვის. ბანკის ოპერაციები შეზღუდული იყო სებ-ის მიერ არსებული გაცემული სესხების ამოღებით, მეანაბრების მიერ ფულადი სახსრების განაღდებათ და ადმინისტრაციული ხარჯების დაფარვით, რომლებიც საჭირო იყო ბანკის ყოველდღიური ფუნქციონირებისთვის. ბანკს მუდმივი კომუნიკაცია აქვს სებ-თან.

დღეის მდგომარეობით ყველა ოპერაცია ეფუძნება დაშვებას, რომ საქმიანობა უწყვეტად გაგრძელდება. ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბანკი მომავალშიც დარჩება ფუნქციონირებად საწარმოდ და მოახდენს თავისი აქტივების გაყიდვას და ვალდებულებების დაფარვას

ჩვეული საქმიანობის პროცესში. ბანკის საქმიანობებზე სანქციების მიმდინარე და პოტენციური მომავალი ეფექტების გათვალისწინების მიუხედავად, რომლებიც ბანკის კონტროლს არ ექვემდებარებიან, ბანკის ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა ბანკის მიერ ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენასთან დაკავშირებით და რომ შეუძლებელია იმის შეფასება, წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება შესაბამისი იქნება თუ არა.

2.1 მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილება

სტანდარტების ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2021 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული და მომდევნო წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

საორიენტაციო საბაზისო საპროცენტო განაკვეთის რეფორმა - ფასს (IFRS) 9, ბასს (IAS) 39, ფასს (IFRS) 7, ფასს (IFRS) 4 და ბასს (IAS) 16-ის ცვლილების მეორე ეტაპი (შიდა საბანკო შეთავაზებული განაკვეთის (IBOR) რეფორმის მე-2 ეტაპი).

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილება (გაგრძელება)

ცვლილებები დროებით შედგავთებს გულისხმობს, რომლებიც მიმართულია ფინანსურ საანგარიშგებო ეფექტებზე შიდა საბანკო შეთავაზებული განაკვეთის (IBOR) ალტერნატიული, თითქმის ურისკო საპროცენტო განაკვეთით (RFR) ჩანაცვლებით. ცვლილებები მოიცავს შემდეგ პრაქტიკულ მიდგომებს:

- ▶ პრაქტიკულ მიდგომას სახელშეკრულებო ცვლილებების, ან ფულადი ნაკადების ცვლილების მოთხოვნაზე, რომელიც პირდაპირ მოითხოვება რეფორმით, მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებად მიჩნევა, რაც საბაზრო საპროცენტო განაკვეთის მოძრაობის ეკვივალენტია.
- ▶ IBOR რეფორმით მოთხოვნილი ცვლილებების დაშვება, რომლებიც განხორციელდება ჰეჯირების აღნიშვნის და ჰეჯირების დოკუმენტებისთვის ჰეჯირების ურთიერთობის შეწყვეტის გარეშე.
- ▶ დროებითი შეღავათის შეთავაზება საწარმოებისთვის განცალკევებით იდენტიფიცირებადი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, როდესაც RFR ინსტრუმენტი რისკ-კომპონენტის ჰეჯირებად განისაზღვრება.

„კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“ 2021 წლის 30 ივნისის შემდეგ, ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილება.

2020 წლის 28 მაისს ბასს-მა გამოსცა ფასს (IFRS) 16-ის („იჯარა“) ცვლილება „კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა“. ცვლილებები მოიჯარეებს ათავისუფლებს საიჯარო მოდიფიკაციებზე ფასს (IFRS) 16-ის სახელმძღვანელო მითითებების გამოყენების ვალდებულებისგან, ისეთი საიჯარო ქირის შემცირებისთვის, რომელიც წარმოიქმნება უშუალოდ კოვიდ-19-ის პანდემიის შედეგად. პრაქტიკული მიდგომის სახით, მოიჯარეს შეუძლია არ შეაფასოს კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა შეიჯარისგან არის თუ არა იჯარის მოდიფიცირება. მოიჯარე, რომელიც ამ არჩევანს აკეთებს, კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობის შედეგად მიღებულ ნებისმიერ ცვლილებას საიჯარო გადასახდებლებში იგივე წესით აღრიცხავს, როგორც მოხდებოდა ფასს (IFRS) 16-ის ფარგლებში ცვლილების აღრიცხვისას, იმ შემთხვევაში, თუ ცვლილება არ იქნებოდა იჯარის მოდიფიცირება.

ცვლილების გამოყენება 2021 წლის 30 ივნისამდე იგეგმებოდა, მაგრამ, იმის გამო, რომ კოვიდ-19-ის პანდემიის გავლენა კვლავ გრძელდება, 2021 წლის 31 მარტს ბასს-მა გაახანგრძლივა პრაქტიკული მიდგომის გამოყენების პერიოდი 2022 წლის 30 ივნისამდე. ცვლილება ვრცელდება 2021 წლის 1 აპრილით დაწყებულ წლიურ საანგარიშგებო პერიოდებზე. თუმცა ბანკმა არ მიიღო კოვიდ-19-თან დაკავშირებული საიჯარო ქირის დათმობა, მაგრამ გეგმავს პრაქტიკული მიდგომის გამოყენებას, თუ ის ამოქმედდება გამოყენების დაშვებულ პერიოდში.

ფინანსური აქტივები

საწყისი აღიარება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელებზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და, მოგება-ზარალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების გარდა, საოპერაციო დანახარჯები ემატება ან აკლდება ამ თანხას. ბანკი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას საწყისი აღიარების შემდგომ და მოგვიანებით შეიძლება მოახდინოს ფინანსური აქტივების რეკლასიფიცირება ქვემოთ მითითებულ შემთხვევებში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ბანკმა მოახდინა მისი ყველა ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელის საფუძველზე, ხოლო აქტივების სახელშეკრულებო პირობები შეფასდა ქვემოთ მოცემულიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით (FVPL).

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

ბანკი მისი წარმოებული ინსტრუმენტების და სავაჭრო პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში. ბანკმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი სავაჭროდ არიან გამიზნული, წარმოებული ინსტრუმენტებია ან გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ბანკი მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებს აფასებს მხოლოდ ამორტიზებული ღირებულებით, თუ დაცული იქნება ქვემოთ მოცემული პირობებიდან ორივე:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ბიზნესმოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნეს-მოდელს განსაზღვრავს ისეთ დონეზე, რომელიც საუკეთესად ასახავს როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფს მისი საქმიანი მიზნების მისაღწევად.

ბანკის ბიზნეს-მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ისეთ ემპირიულ ფაქტორებს, როგორც არის:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი გაცხადება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის წინაშე.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშე მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ბანკის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ საწყისი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადები რეალიზდება ისეთი ფორმით, რომელიც განსხვავდება ბანკის თავდაპირველი მოლოდინებისგან, ბანკი არ ცვლის ამგვარ ბიზნეს-მოდელში წარმოდგენილი დარჩენილი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას. ამის ნაცვლად ის ამგვარ ინფორმაციას იყენებს ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შექმნილი ფინანსური აქტივების შეფასებას.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსასაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ბანკი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

ამ ტესტის მიზნებისთვის 'ძირითადი თანხა' განისაზღვრება ფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების სახით, თავდაპირველი აღიარებისას და შესაძლოა შეიცვალოს ფინანსური აქტივის ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ ადგილი აქვს ძირითადი თანხის დაფარვას ან პრემიის/ფასდაკლების ამორტიზაციას).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ბანკი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

შედარებისთვის, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც განსაზღვრავენ რისკების მინიმუმზე მეტ დაქვემდებარებას ან ისეთი სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში არასტაბილურობა, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სასესხო გარიგებებს, არ წარმოშობს სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში.

სავალო ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI)

ბანკი სავალო ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აფასებს სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ დაკმაყოფილებული იქნება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ▶ ინსტრუმენტის ფლობა ხდება ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების და ფინანსური აქტივების გაყიდვის გზით; და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტის მოთხოვნებს.

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახული სავალო ინსტრუმენტები შემდგომში სამართლიანი ღირებულებით ფასდება სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული სამართლიანი ღირებულების ცვლილებით წარმოქმნილი შემოსულობით და ზარალით. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობით განპირობებული შემოსულობა და ზარალი აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში იგივე ფორმით, როგორც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას ადრე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული დაგროვილი შემოსულობა და ზარალი გადაკლასიფიცირდება სხვა სრული შემოსავლიდან მოგებაში ან ზარალში.

სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სავალო ინსტრუმენტებისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ ამცირებს ამ ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებას ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, რომელიც რჩება სამართლიანი ღირებულებით წარმოდგენილი. ამის ნაცვლად, იმ რეზერვის ოდენობით თანხა, რომელიც წარმოიშობა აქტივის ამორტიზებული ღირებულებით შეფასების შემთხვევაში, აღიარდება სხვა სრულ შემოსავალში, როგორც დაგროვილი გაუფასურების თანხა, შესაბამისი დანარიცხით მოგებაში ან ზარალში. სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული დაგროვილი ზარალი გადავა მოგებაში და ზარალში აქტივის აღიარების შეწყვეტისთანავე.

ჩილობრივი ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI)

საწყისი აღიარების შემდეგ, ბანკი იშვიათად ახდენდა მისი კაპიტალის ინვესტიციის გამოუთხოვად კლასიფიცირებას კაპიტალის ინვესტიციის სახით, რომელიც აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებას სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, როდესაც ისინი აკმაყოფილებენ საკუთარი კაპიტალის განმარტებას ბასს (IAS) 32-ის („ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“) საფუძველზე და მათი ფლობა სავაჭროდ არ ხდება. ამგვარი კლასიფიკაცია განისაზღვრება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

შემოსულობები და ზარალი ამგვარ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მოგებაში ან ზარალში არასოდეს ბრუნდება. დივიდენდები აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, როგორც სხვა შემოსავალი გადახდის უფლების დადგენისას, გარდა შემთხვევისა, როდესაც ბანკი შემოსულობას იღებს ამგვარი ამონაგებიდან, ინსტრუმენტის თვითღირებულების ნაწილის აღდგენის სახით, რა დროსაც ამგვარი შემოსულობები სხვა სრულ შემოსავალში აღირიცხება. სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით ასახული წილობრივი ინსტრუმენტები არ წარმოადგენს გაუფასურების შეფასების საგანს. ამ ინსტრუმენტების გასვლისას დაგროვილი გადაფასების რეზერვი გადადის გაუნაწილებელ მოგებაში.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხავს მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ხოლო ისეთ არაფინანსურ აქტივებს, როგორც არის საინვესტიციო ქონება და მიწა და შენობა-ნაგებობები - სამართლიანი ღირებულებით ყოველ ბალანსის თარიღში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად, ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება ეყრდნობა იმ ვარაუდს, რომ ადგილი აქვს აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგებას:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების ძირითად ბაზარზე; ან
- ▶ ძირითადი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

ძირითადი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, და რომლებშიც მაქსიმალურად გამოიყენება ემპირიული და მინიმალურად - არაემპირიული ამოსავალი მონაცემები. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემების საფუძველზე, რომელიც მთლიანობაში მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას:

- ▶ 1-ლი დონე – იდენტური აქტივების ან ვალდებულებების აქტიური ბაზრების კოტირებული ფასები (გაუკორექტირებელი);
- ▶ მე-2 დონე - შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ მე-3 დონე - შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების იერარქიის ერთი დონიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს ბანკი განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ბანკი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი საწყისი აღიარების შემდგომ, გამონაკლისი ვითარებებისგან განცალკევებით, როდესაც ბანკი ცვლის ბიზნეს-მოდელს ფინანსური აქტივების მართვისთვის. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არასოდეს ხდება.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულისგან, მოთხოვნებისგან სებ-ის მიმართ (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და ბანკის მიმართ არსებული მოთხოვნებისგან, რომელთაც აქვთ განთავსებიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან სახელშეკრულებო ვალდებულებებისგან.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

საქმიანობის ჩვეულ პირობებში ბანკი კონკრეტულ წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ხელშეკრულებებს აფორმებს, რაც მეტწილად მოიცავს სავალუტო ფორვარდებს და სვოპებს. ამგვარი ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით. სამართლიანი ღირებულება ფასდება შეფასების მოდელის საფუძველზე, რომელშიც გათვალისწინებულია საბაზისო ინსტრუმენტების მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასები და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა ან ზარალი შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობაში/(ზარალში) მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო შეთანხმების შედეგად ბანკს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე, ვალდებულებებს მომხმარებლების წინაშე და სხვა ნასესხებ სახსრებს და სუბორდინირებულ სესხებს. ისინი თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საზღაურის სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება პირდაპირ მიკუთვნებადი საოპერაციო დანახარჯები. საწყისი აღიარების შემდეგ ნასესხები სახსრები ამორტიზებული ღირებულებით ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობა და ზარალი აღიარდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როდესაც წყდება ვალდებულებების აღიარება, ასევე ამორტიზაციის პროცესში.

ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე წარმოადგენს ბანკის ლიკვიდობის სამართავად მოზიდულ სახსრებს, ხოლო სხვა ნასესხები სახსრები შედგება გენერალური კაპიტალის სამუშაო მიზნებისთვის და ბანკის მომხმარებლების საქმიანობების დასაფინანსებლად საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებთან გენერალური ხელშეკრულების საფუძველზე მიღებულ თანხებისგან.

იჯარა

(i) ბანკი, როგორც მოიჯარე

ბანკი იყენებს ერთი აღიარების და შეფასების მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ბანკი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ განახორციელოს საიჯარო გადახდები და ანაზღაუროს აქტივის გამოყენების უფლება, რომლებიც წარმოადგენს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლებას.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

აქტივის გამოყენების უფლება

ბანკი აქტივის გამოყენების უფლებას აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში (ე.ი. თარიღში, როცა საიჯარო აქტივი ხელმისაწვდომი იქნება გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით ფასდება, რასაც აკლდება ნებისმიერი დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და იცვლება საიჯარო ვალდებულებების ნებისმიერი ხელახალი შეფასების მიხედვით. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, თავდაპირველად გაწეული პირდაპირი ხარჯების და დაწყების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდების თანხას, ნებისმიერი მიღებული იჯარის წამახალისებელი გადახდების გამოკლებით. სანამ ბანკს არ ექნება გონივრული რწმენა იმისა, რომ ის მიიღებს საიჯარო აქტივზე საკუთრების უფლებას იჯარის ვადის გასვლის შემდეგ, აღიარებული აქტივის გამოყენების უფლება ამორტიზირდება წრფივი მეთოდით, მის მოსალოდნელ სასარგებლო ვადასა და იჯარის ვადას შორის უმოკლესით. აქტივის გამოყენების უფლება გაუფასურებას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულებები

იჯარის ვადის დაწყების თარიღში ბანკი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც იჯარის ვადის განმავლობაში საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულებით ფასდება. საიჯარო გადახდები მოიცავს ფიქსირებულ თანხებს (მათ შორის არსებითად ფიქსირებულ გადასახდებებს), რასაც აკლდება ნებისმიერი იჯარის წამახალისებელი გადახდების მოთხოვნა, ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც განაკვეთზე ან კოეფიციენტზე დამოკიდებული და თანხები, რომელთა გადახდაც მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიის საფუძველზე. საიჯარო გადახდები ასევე მოიცავს შესყიდვის ოფციონის აღსრულების ფასს, რომელიც გონივრულ ფარგლებში მიიჩნევა ბანკის მიერ გამოყენებულად და ჯარიმების გადახდებს იჯარის შეწყვეტისთვის, თუ იჯარის ვადა ასახავს ბანკს, რომელიც იყენებს ხელშეკრულების შეწყვეტის უფლებას. ცვლადი საიჯარო გადახდები, რომლებიც არ არის დამოკიდებული ინდექსზე ან განაკვეთზე აღიარდება ხარჯის სახით იმ პერიოდში, რომელშიც წარმოიშვება ისეთი ვითარება ან სიტუაცია, რომელიც გადახდას იწვევს.

საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების დაანგარიშებისას, ბანკი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის ვადის დაწყების თარიღში, რადგან იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მარტივად ვერ განისაზღვრება. იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა გაიზრდება, პროცენტის გაზრდის ასახვის მიზნით, და შემცირდება - განხორციელებული საიჯარო გადახდებისთვის. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება იმ შემთხვევაში, თუ ადგილი ექნება საიჯარო ვადის ცვლილებას, ფიქსირებული საიჯარო გადახდების ცვლილებას ან საიჯარო აქტივის ნასყიდობის შეფასების ცვლილებას.

მოკლევადიანი იჯარა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ბანკი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას მის მოკლევადიან იჯარებზე (ე.ი. იჯარებზე, რომლებსაც აქვთ იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან 12- ან ნაკლებთვიანი საიჯარო ვადა და არ მოიცავენ შესყიდვის ოფციონს). ის ასევე ეხება დაბალი ღირებულების მქონე საოფისე აღჭურვილობის იჯარის აღიარებისგან განთავისუფლებას, იჯარებზე, რომლებიც დაბალფასიანად მოიაზრებიან. საიჯარო გადახდები მოკლევადიან იჯარაზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა აღიარდება ხარჯის სახით იჯარის ვადაზე წრფივი მეთოდის გამოყენებით.

(ii) საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მეიჯარე

იჯარა, რომელშიც ბანკი არ გადასცემს აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკს და სარგებელს, საოპერაციო იჯარად კლასიფიცირდება. მიღებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება წრფივი მეთოდით იჯარის ვადაზე და, თავისი საოპერაციო ხასიათის გამო, მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აისახება ამონაგების მუხლში. საოპერაციო იჯარის პირობებზე მოლაპარაკებისას გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება და მათი აღიარება ხდება იჯარის ვადაზე იმავე წესით, როგორც საიჯარო შემოსავალი. პირობითი საიჯარო ქირის აღიარება ხდება ამონაგების სახით იმ პერიოდში, როდესაც მოხდა მისი მიღება.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

(iii) ფინანსური იჯარა – ბანკი, როგორც მიიჯარე

ბანკი იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებს აღიარებს იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის ტოლი ოდენობით. ფინანსური შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში.

რესტრუქტურისებული სესხები

თუ შესაძლებელია, უზრუნველყოფის საკუთრებაში მიღების ნაცვლად, ბანკი ახდენს სესხების რესტრუქტურისაგან. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

ბანკმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის მომხმარებლებზე გაცემული სესხი, პირობების რესტრუქტურისაგან, როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ბანკი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს მოდიფიცირება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შესაბამობას.

თუ მოდიფიცირება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე, ბანკი აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში იმის გათვალისწინებით, რომ გაუფასურების ზარალი არ იქნება აღრიცხული.

მოდიფიცირებისთვის, რომელიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას, ბანკი ასევე ხელახლა აფასებს ხომ არ არსებობდა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები ხომ არ უნდა იყოს გაუფასურებულად კლასიფიცირებული. როდესაც მოდიფიცირების შედეგად აქტივი გაუფასურებულად კლასიფიცირდება, ის მე-3 სტადიაზე დარჩება მინიმუმ 3-წლიანი გამოსაცდელი ვადით. ამგვარი რესტრუქტურისებული სესხის მე-3 სტადიიდან მე-2 სტადიაზე რეკლასიფიცირების მიზნით, გამოსაცდელი პერიოდის განმავლობაში ძირითადი თანხის ან პროცენტის რეგულარული გადახდები განხორციელდა შეცვლილი გადახდის გრაფიკის შესაბამისად.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა უპირატესად ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან შეინარჩუნა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

თუ ბანკმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არც გადაუცია და არც დაუტოვებია აქტივთან დაკავშირებული ძირითადი რისკები და სარგებელი, და არც კონტროლი გადაუცია აქტივზე, ბანკის მიერ აქტივის აღიარება ხდება მონაწილეობის შენარჩუნების პირობით. მონაწილეობის შენარჩუნება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის თავდაპირველ საბალანსო ღირებულებასა და ბანკის მიერ გადასახდელ მაქსიმალურ თანხას შორის უმცირესით.

როდესაც გადაცემულ აქტივზე ხანგრძლივი ჩართულობა იღებს გაყიდვით და/ან შესყიდვით ოფციონის ფორმას (ფულადი ფორმით გადახდილი ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), ბანკის ხანგრძლივი ჩართულობა მოიცავს გადაცემული აქტივის თანხას, რომელიც ბანკს შეუძლია განმეორებით შეიძინოს, გარდა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ აქტივზე შეძენილი ფუთ-ოფციონისა (ფულადი ფორმით გადახდილი ოფციონის ან მსგავსი ანარიცხის ჩათვლით), როდესაც ბანკის ხანგრძლივი ჩართულობის ფარგლები იზღუდება გადაცემული აქტივის სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის აღსრულების ფასს შორის უმცირესით.

უიმედო სესხები

ფინანსური აქტივები ჩამოიწერება ნაწილობრივ ან - მთლიანად, მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც ბანკი შეწყვეტს აღდგენის განხორციელებას. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღმატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებით. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას.

ბანკის პოლიტიკის თანახმად, უმოქმედო სესხების აღიარების შეწყვეტა ხდება შემდეგნაირად:

- ▶ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხები ჩამოიწერება ბანკის საკრედიტო კომიტეტის შესაბამისი გადაწყვეტილების საფუძველზე;
- ▶ უიმედო სესხები ჩამოიწერება შესაბამისი გაუფასურების რეზერვიდან მას შემდეგ, რაც დასრულდება სესხების ამოღებისთვის საჭირო ყველა პროცედურა და განისაზღვრება ამოუღებელი დანაკარგების ოდენობა.

თუ ბანკი მიიღებს თანხას სესხის ჩამოწერის შემდეგ პერიოდში, ამოღებული თანხა აისახება სესხის გაუფასურების რეზერვის ანგარიშზე.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლდება სხვა ვალდებულებით იმავე გამსესხებლის წინაშე, რომელსაც მეტწილად განსხვავებული პირობები აქვს ან თუ არსებული ვალდებულების პირობები მეტწილად შეიცვლება, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება აღირიცხება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო განსხვავება შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის აისახება კონსოლიდირებულ სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ამასთან სხვაობა შესაბამის საბალანსო ღირებულებაში აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მაშინ, თუ არსებული კანონი იძლევა აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის უფლებას და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაჭიფის ან ერთდროულად აქტივის გაყიდვისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაჭიფის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ საწარმოს და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება

ბანკი გასცემს ფინანსურ გარანტიებს, აკრედიტივებს და სასესხო ვალდებულებებს.

ფინანსური გარანტიები ფინანსურ ანგარიშგებაში თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით აღიარდება, რაც მიღებულ პრემიას წარმოადგენს. საწყისი აღიარების შემდგომ, ბანკის ვალდებულებები თითოეული გარანტიისთვის ფასდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში თავდაპირველი აღიარების თანხაზე დაგროვილი ამორტიზაციის გამოკლებით მიღებულ ოდენობასა და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარცხის თანხას შორის უმაღლესით.

ამოუღებელი სასესხო ვალდებულება და აკრედიტივები წარმოადგენს ვალდებულებებს, რომლის ფარგლებშიც, ვალდებულების არსებობის პერიოდში, ბანკი ვალდებულია მომხმარებელზე გასცეს სესხი წინასწარ განსაზღვრული პირობებით. ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებების მსგავსად, ეს ხელშეკრულებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნებში შედის.

ბანკი იშვიათად გამოსცემს სასესხო ვალდებულებებს ბაზარზე მოქმედ საპროცენტო განაკვეთებზე დაბალი ოდენობით. ამგვარი ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით და შემდგომ ფასდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვის და თავდაპირველად აღიარებულ თანხაზე მაღალი ოდენობით, რომელსაც, შესაბამის შემთხვევაში, აკლდება აღიარებული შემოსავლის დაგროვილი თანხა.

გადასახადებით დაბეგრვა

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი დაანგარიშდება საქართველოს ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის, აქტივის ან ვალდებულების საწყისი აღიარებიდან იმ ოპერაციაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღიარდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (რომლებიც ვრცელდება გაუნაწილებელ მოგებაზე) და საგადასახადო კანონმდებლობის საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს საანგარიშგებო თარიღში.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც ფასდება ბანკის საქმიანობის საფუძველზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში კომპონენტის სახით.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები, მიწისა და შენობა-ნაგებობებისა თვითღირებულებით აღირიცხება, გარდა ყოველდღიური მომსახურების დანახარჯებისა, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურება. ამგვარი ხარჯი მოიცავს ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების თვითღირებულებას, ამ ხარჯის გაწევისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია. შენობა-ნაგებობები ამორტიზაციის და გაუფასურების ხარჯით შემცირებული სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება გადაფასების თარიღის შემდეგ. მიწა სამართლიანი ღირებულებით ფასდება და მას ცვეთა არ ერიცხება. შეფასება ხდება რეგულარულად, რომ გადაფასებული ქონების სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან. ბანკის ქონების ბოლო შეფასება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განხორციელდა. დამატებითი ინფორმაცია მე-9 შენიშვნაშია მოცემული.

გადაფასების ნებისმიერი მეტობა კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავალში ჩართული მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად მისი ოდენობის შემცირების შერუვნება. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ მეტობას, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის მეტობიდან.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი თვითღირებულებაზე დაფუძნებულ ცვეთას შორის სხვაობით. გასვლისას, გაყიდულ კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული ნებისმიერი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

დაუმთავრებელი მშენებლობა თვითღირებულებით აისახება, რასაც საჭიროების შემთხვევაში აკლდება გაუფასურების რეზერვი. მშენებლობის დასრულების შემდეგ აქტივები გადაიტანება საოფისე ან სხვა შენობებში მათი საბალანსო ღირებულებით. დაუმთავრებელ მშენებლობას ცვეთა არ ერიცხება, სანამ აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არ იქნება.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება გადაიხედება გაუფასურების მიზნით, როცა მოვლენები ან ცვლილებები ვითარებებში მიუთითებს იმ ფაქტზე, რომ საბალანსო ღირებულება ვერ ანაზღაურდება.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების სავარაუდო ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	<u>წლები</u>
შენობა-ნაგებობები	30–50
კომუნალური სისტემები და დაკავშირებული ფუნქციები	10–40
კომპიუტერული და საკომუნიკაციო აღჭურვილობა	4–15
ავეჯი, აღჭურვილობა და საოფისე ტექნიკა	3–6
სატრანსპორტო საშუალებები	5
საიჯარო გაუმჯობესებები	საბაზისო იჯარის ვადაზე

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება ვითარებიდან გამომდინარე ხდება, ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და ისინი შედის საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა, შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გაიცემა იჯარით საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის გაზრდისათვის, და რომელსაც ჩვეული საქმიანობის პროცესში ბანკი არ იყენებს და არ ფლობს გაყიდვის მიზნით.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, გარიგების ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმოწერა ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღში. ბანკის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და რეგულაციური პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების ღირებულება გადაფასდება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის და მისი აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც საინვესტიციო ქონების გადაფასების შედეგად მიღებული შემოსულობა/ზარალი. გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში საიჯარო შემოსავლის ნაწილში.

დასაკუთრებული აქტივები

დასაკუთრებული უზრუნველყოფა წარმოადგენს არაფინანსურ აქტივებს, რომლებიც ბანკმა დაისაკუთრა ვადაგადაცილებული სესხების თანხის ამოღებისას. ეს აქტივები შექმნის ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება შენობებსა და აღჭურვილობაში, საინვესტიციო ქონებაში ან მარაგებში, სხვა აქტივების მუხლში. ეს კლასიფიკაცია დამოკიდებულია უზრუნველყოფის მახასიათებლებსა და ბანკის გადაწყვეტილებაზე ამ აქტივების ამოღებასთან დაკავშირებით. ეს აქტივები შემდგომში გადაფასდება და აღირიცხება აქტივების ამ კატეგორიების შესაბამისი სააღრიცხვო პოლიტიკის თანახმად. დასაკუთრებული უზრუნველყოფის მარაგები აღირიცხება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკე შექმნილი არამატერიალური აქტივები საწყისი აღიარებისას თვითღირებულებით აღირიცხება. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები თვითღირებულებით აისახება, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და ნებისმიერი დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით. შეზღუდული ეკონომიკური მომსახურების ვადის მქონე არამატერიალური აქტივების ამორტიზება ხდება 2-10 წლამდე ეკონომიკური მომსახურების ვადაზე და გაუფასურების ოდენობის დასადგენად გადაფასდება მაშინ, როდესაც იარსებებს ამ არამატერიალური აქტივის შესაძლო გაუფასურების ნიშნები. ბანკი არ ფლობს სასარგებლო მომსახურების განუსაზღვრელი ვადის მქონე რაიმე არამატერიალურ აქტივებს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს აქვს მიმდინარე იურიდიული ან კონსტრუქციული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გასვლა და ვალდებულებების მოცულობის საიმედოდ შეფასება არის შესაძლებელი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც საკუთარი კაპიტალი. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ მიკუთვნებადი გარე დანახარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია, როგორც გამოქვეყნების საკუთარი კაპიტალის შემოსულობიდან. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებითი მთლიანად ანაზღაურებული სააქციო კაპიტალი.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან საანგარიშგებო თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან საანგარიშგებო თარიღით. დივიდენდები ცხადდება, როდესაც მათი შეთავაზება საანგარიშგებო თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია საანგარიშგებო თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე.

უვალო სუბორდინირებული სესხი

განუსაზღვრელი ვადისა და კუპონის გადახდების დაგროვების გარეშე გაუქმების შესაძლებლობის გამო ბანკი უვალო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს, როგორც წილობრივ ინსტრუმენტს და პირველადი კაპიტალის ინსტრუმენტს კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის გამოთვლის მიზნებისთვის. ბანკი რუბლში გამოხატულ უვალო სუბორდინირებულ სესხს აღრიცხავს ლარის ეკვივალენტურ თანხად, საანგარიშგებო თარიღისთვის მოქმედი სავალუტო კურსის გამოყენებით, ხოლო ვალუტის კონვერტაციის ეფექტს აღრიცხავს გაუნაწილებელ მოგებაში.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი სახსრების გასვლის ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, და წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლაა მოსალოდნელი.

შემოსავლისა და ხარჯების აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია ამონაგების სარწმუნოდ შეფასება. ქვემოთ მოცემული კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმებიც ასევე უნდა იყოს დაკმაყოფილებული ამონაგების აღიარებამდე:

საპროცენტო ამონაგები და ხარჯი

ბანკი ანგარიშობს საპროცენტო ამონაგებს სასესხო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით ფინანსური აქტივების ბრუტო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, გაუფასურებული აქტივების გამოკლებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდების ან ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის ვადაზე ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საზღაურს და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ მიკუთვნებადი ინსტრუმენტზე და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო ამონაგები თუ ხარჯი.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი და მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯების აღიარება (გაგრძელება)

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ბანკი საპროცენტო ამონაგებს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ბანკი დაუბრუნდება საპროცენტო ამონაგების ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, ბანკი საპროცენტო ამონაგებს ანგარიშობს შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ახდენს შეფასებული მომავალი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი

ბანკი იღებს შემოსავალს საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ.

სესხის აუთვისებელი თანხის საკომისიო იმ სესხების შემთხვევაში, რომელთა ათვისებაც მოსალოდნელია და საკრედიტო პროდუქტებთან დაკავშირებული სხვა გასამრჯელოები, მათ შორის გარანტიებისა და აკრედიტივების გაცემის საზღაური გადავადდება (დამატებით დანახარჯებთან ერთად) და აღიარდება სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირების სახით.

შემოსავალი დივიდენდებიდან

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როცა ბანკს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში („ლარი“), რომელიც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციები თავდაპირველად ჯგუფის სამუშაო ვალუტაში აღირიცხება, გარიგების თარიღისთვის დადგენილი კურსის შესაბამისად. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ხდება საანგარიშგებო თარიღში არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციის კონვერტაციით გამოწვეული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც შემოსულობას გამოკლებული საკურსო სხვაობიდან მიღებული ზარალი - საკურსო სხვაობა. არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, კონვერტირდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როცა მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობა უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებული ზარალით შემცირებულ შემოსულობაში. სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 3,0976 ლარი და 3,2766 ლარი 1 აშშ დოლარი, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ბანკი მიმართავს გარკვეულ განსჯას და შეფასებას, რაც გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე და აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაზე მომდევნო ფინანსური წლისთვის. შეფასება და განსჯა მუდმივად გადაისინჯება და ეყრდნობა ხელმძღვანელობის გამოცდილებას და სხვა ფაქტორებს, მათ შორის სამომავლო მოვლენებს, რომელთა გონივრული პროგნოზირებაც შესაძლებელია გარემოების გათვალისწინებით. ხელმძღვანელობა ასევე გარკვეულ მსჯელობას იყენებს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში. მსჯელობები, რომლებსაც ყველაზე მნიშვნელოვანი ეფექტი აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებებში აღიარებულ თანხებზე და შეფასებებზე, რომლებსაც შეუძლიათ მნიშვნელოვანი კორექტირების განხორციელება აქტივების და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაზე მომდევნო ფინანსური წლის განმავლობაში მოიცავს შემდეგს:

ფუნქციონირებადი საწარმო

ბანკის ხელმძღვანელობის შეფასებით, ბანკს შესწევს უნარი გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, და გამოთქვა კმაყოფილება იმასთან დაკავშირებით, რომ ბანკს აქვს საკმარისი რესურსები, გააგრძელოს საქმიანობა განჭვრეტად მომავალში, ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღიდან მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში. შესაბამისად ფინანსური ანგარიშგების მომზადება გრძელდება ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია შესაძლებლობის ფარგლებში ბაზრიდან აიღება, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია 25-ე შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიაში საჭიროებს განსჯას, კონკრეტულად მომავალი ფულადი ნაკადების და უზრუნველყოფის ღირებულების ოდენობის და ვადების შეფასებას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ამასთან, ბიზნესის ფართომასშტაბიანმა შეფერხებამ შესაძლოა წარმოქმნას რამდენიმე საწარმოს და მომხმარებლების ლიკვიდობასთან დაკავშირებული საკითხები. კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეულ საკრედიტო პორტფელის საკრედიტო ხარისხის გაუარესებას (სხვა ერთეულებთან ერთად) შესაძლოა მნიშვნელოვანი გავლენა ჰქონდეს ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაზე.

ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო დაშვებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ბანკის კრედიტის გაცემის შიდა მოდელი, რომელიც დეფოლტების შესაძლებლობებს ინდივიდუალურ ქულებს ანიჭებს;
- ▶ ბანკის კრიტერიუმში იმის შესაფასებლად არსებობს თუ არა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა და უნდა შეფასდეს თუ არა რეზერვები ფინანსური აქტივებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და თვისებრივი შეფასების საფუძველზე;
- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ საპროგნოზო ინფორმაციის გამოყენება მრავლობითი მაკროეკონომიკური სცენარის შექმნის, მათი წარმოშობის შესაძლებლობის განსაზღვრის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ემპირიულ მაკროეკონომიკურ ფაქტორებში ცვლილებების გავლენის შეფასების გზით;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის სხვადასხვა ფორმულის და ამოსავალი მონაცემების შერჩევა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი (გაგრძელება)

ბანკს აქვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაუფასურების სამ სტადიისანი მოდელი. გაუფასურების ხარჯი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისთვის დამოკიდებულია იმ ფაქტორზე, მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარების შემდეგ. თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, გაუფასურების ხარჯი უტოლდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში შესაძლო დეფოლტის მოვლენებით გამოწვეული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას (1-ლი სტადია). თუ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა, სესხი 30 დღეზე მეტი ვადით არის ვადაგადაცილებული, ან სესხი დეფოლტირებულია ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, გაუფასურების ხარჯი არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობას უტოლდება (მე-2 და მე-3 სტადიები).

ყველა სტადიაზე აღრიცხულ ფინანსურ აქტივებს შემდეგი მახასიათებლები აქვთ:

- ▶ 1-ლი სტადია: საკრედიტო რისკი გაუფასურების და მნიშვნელოვანი ზრდის გარეშე, რომლისთვისაც აღიარებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის 12-თვიანი რეზერვი;
- ▶ მე-2 სტადია: საწყისი აღიარების შემდეგ ადგილი ჰქონდა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას, რომლისთვისაც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი;
- ▶ მე-3 სტადია: გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება და ფინანსური აქტივები დეფოლტირებულია ან სხვაგვარად არის გაუფასურებული, რაზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი; და
- ▶ შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული (POCI): შესყიდული ან წარმოქმნილი დიდი დისკონტირების საფუძველზე, რომელიც ასახავს გაწეულ საკრედიტო ზარალს, რომელზეც აღიარებულია არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება ყველა ინდივიდუალური ობიექტისთვის დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების და დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში ფუნქციის სახით და ის საპროგნოზო ინფორმაციას მოიცავს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს მომავალი რამდენიმე წლის ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას.

საკრედიტო რისკის და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ობიექტური და ვარაუდზე დაფუძნებულია და ის მოიცავს შეფასების შესაბამის ყველა ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, მათ შორის ინფორმაციას განვლილი მოვლენების, მიმდინარე პირობების და საანგარიშგებო თარიღის შემდგომი მოვლენებისა და ეკონომიკური პირობების გონივრულ და დამაკმაყოფილებელ პროგნოზებს. ამასთან, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში უნდა გავითვალისწინოთ ფულის დროითი ღირებულება. ზოგადად, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ანგარიშობს სამი ძირითადი კომპონენტის - დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გათვალისწინებით.

12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება 12 თვის დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამრავლების გზით. რაც შეეხება არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ის დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამოყენებით. 12-თვიანი და არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობა წარმოადგენს ვალდებულებების შეუსრულებლობის შესაძლებლობას, რომელიც წარმოიშობა მომდევნო 12 თვის და ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში (შესაბამისად). დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს მოსალოდნელ დეფოლტირებულ ნაშთს, ძირითადი თანხის და პროცენტის დაფარვის გათვალისწინებით ბალანსის თარიღიდან დეფოლტის შემთხვევამდე, ნაკისრი ვალდებულებების ნებისმიერ მოსალოდნელ კლებასთან ერთად. დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში წარმოადგენს მოსალოდნელ დანაკარგს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე დეფოლტის მოვლენის, მათ შორის ერთობლივი ღირებულების ეფექტის შემსუბუქების (იმ დროისთვის, როდესაც მოსალოდნელია მისი რეალიზაცია) და ფულის დროითი ღირებულების გათვალისწინებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკმა დაწერა კონკრეტული ცვლილებები მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში, კოვიდ-19-ის მიმდინარე პანდემიის ფარგლებში. ეკონომიკის აღდგენის და პოზიტიური განვითარების გამო, მან შეცვალა საკრედიტო რისკის ინდიკატორები. ბანკმა ასევე განაახლა საპროგნოზო ინფორმაცია, სავარაუდო მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების და სცენარებისთვის მინიჭებული წონების ჩათვლით. კოვიდ-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის სათანადოდ ასახვის მიზნით, ბანკმა გამოიყენა მოდელის შემდგომი კონკრეტული კორექტირებები და არსებულ მოდელს დაუმატა დაშვებები ცვლილებებზე სხვადასხვა სექტორში რეიტინგების ცვლილებისა თუ სტრუქტურის ქვემ მყოფი მაჩვენებლების საფუძველზე.

2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ეკონომიკის აღდგენის პოზიტიური პროგნოზის ასახვის მიზნით, ბანკმა შეცვალა ყველა მსესხებლის საკრედიტო რეიტინგები ახალ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებზე და მსესხებლის მონიტორინგის შედეგებზე დაყრდნობით.

კორონავირუსის პანდემიამ დაიწყო ბანკის საკრედიტო პორტფელზე ზემოქმედება 2020 წლის მეორე კვარტალში. საკრედიტო ხარისხის გაუარესება კიდევ ვლინდება, რადგან ეფექტი ამ მომენტისთვის შეზღუდული და შემსუბუქებულია მიმდინარე სახელმწიფო მხარდაჭერი პაკეტების წყალობით. ქვეყანაში ვირუსთან ბრძოლისთვის ხელისუფლების მიერ გატარებული ღონისძიებების საფუძველზე, შემცირდა საწარმოების საქმიანობა მოკლევადიან პერიოდში, განსაკუთრებით განვითარებადი ბაზრის საწარმოებმა. მრავალი სექტორის საქმიანობა 2020 წლის მესამე კვარტალში გახსნის შემდეგ დაუბრუნდა ნორმალურ ტემპს. თუმცა, 2020 წლის მეოთხე კვარტალში კორონა ვირუსის პანდემიის მეორე ტალღა მკაცრი იზოლაციის ახალი წესები მოჰყვა. მთავრობა განაგრძობდა ეკონომიკის მხარდაჭერი პაკეტების დანერგვას. კვლავ არსებობს მნიშვნელოვანი განუსაზღვრელობები იმასთან დაკავშირებით, თუ რამდენად ეფექტური იქნება მთავრობის მიერ გატარებული ღონისძიებები ვირუსის შეჩერების მიმართულებით და როდის ექნება ვაქცინაციის პროგრამებს შესაბამისი დაფარვა ვირუსის გავრცელების შესაზღუდად.

აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის 12 თებერვალს „Fitch“-ის სარეიტინგო სააგენტომ დაადასტურა საქართველოს სუვერენული საკრედიტო რეიტინგი BB, რომელიც მხარდაჭერილი იყო ძლიერი მმართველობით და ბიზნეს-გარემოს მაჩვენებლებით, ამასთან, თანმიმდევრული და სანდო პოლიტიკამ ხელი შეუწყო საქართველოს შოკების მიმართ გამძლეობის უზრუნველყოფას. 2021 წელს მოსალოდნელია, რომ საქართველოში დაგეგმილ ეკონომიკურ ზრდაზე იმოქმედებს არსებული შეზღუდვების თანდათანობით აღმოფხვრა, ვაქცინაციის პროგრამის ამოქმედება 2021 წლის მარტიდან, გაუმჯობესებული ადგილობრივი და გარე ტენდენციები და უწყვეტი ფისკალური სტიმულები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

ფინანსური ინფორმაციის მომზადება რიგ შემთხვევაში მოითხოვს ხელმძღვანელობის მიერ მსჯელობების და შეფასებების გამოყენებას. ეს მოიცავს სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას მნიშვნელოვანი განსჯის გამოყენებას. სესხის გაუფასურების რეზერვის ხარჯი 2021 წელს 41,0 მილიონ ლარს (2,59%) შეადგენდა (2020 წ.: 38,4 მილიონი ლარი; 2,67%). ჯგუფმა 2021 წლის განმავლობაში მეტად ნორმალურზე გაუფასურების დონეები უჩვენა. ეს იყო კრედიტის გაუარესების დაბალი დონე, მათ შორის კორონავირუსის გავლენით. ამ პორტფელმა ასევე სარგებელი იხილეს მოდელზე დაფუძნებული შემობრუნებებით, რომლებიც მოსალოდნელზე უკეთესი მაკროეკონომიკური განვითარებების შედეგი იყო. 2020 წელს გაუფასურებაზე იმოქმედა სასტუმრო და ტურისტულ მრეწველობაში არსებულმა დავალიანებამ და მნიშვნელოვანმა ცვლილებებმა მაკროეკონომიკურ სცენარებში, რომლებიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად პანდემიის შემდგომ პერიოდში. ბანკმა შესაბამისი გაუფასურების ხარჯი შექმნა პანდემიასთან დაკავშირებული რისკებისთვის, თუმცა ჯერ კიდევ გასარკვევია რა გავლენა ექნება მთავრობის მხარდაჭერის პაკეტების და ცენტრალური ბანკების მხრიდან გატარებული ღონისძიებების შეჩერებას, მათ შორის ვადებთან დაკავშირებით, ამ საქმიანობებზე სადაც ამონაგები კვლავ ძველ დონეზეა. მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე კორონავირუსით გამოწვეული გავლენის აღრიცხვით 2021 წელი კორონავირუსის პანდემიის მეორე წლად განისაზღვრა და მან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე 2020 წლისგან განსხვავებულად იმოქმედა. 2020 წელი მოდელის შემდგომი კორექტირებების მნიშვნელოვანი ზრდით ხასიათდებოდა, განსაკუთრებით კორონავირუსთან მიმართებით და ამ პერიოდში გაქარწყლდა ლოქდაუნების შემდეგ სწრაფი აღდგენის მოლოდინები. 2021 წელი მთლიანობაში მთავარ ბაზრებზე მომხმარებელთა დადებითი აქტივობით და მოდელირებული რეიტინგების შემობრუნებებით ხასიათდებოდა. კორონავირუსის ახალი შტამების დაფიქსირების და 2021 წლის განმავლობაში დაწესებული და აღმოფხვრილი მკაცრი იზოლაციით, განუსაზღვრელობის დონე კვლავ მაღალია საკრედიტო ხარისხის გაუარესებასთან მიმართებით მრეწველობების უმრავლესობისთვის და კონკრეტულად კორონავირუსთან დაკავშირებული მრეწველობებისთვის.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩევასთან დაკავშირებით გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება (გაგრძელება)

კორონავირუსით გამოწვეულ კრიზისთან დაკავშირებული მოდელის შემდგომი კორექტირებები უკავშირდება მრეწველობებს, რომლებზეც პირდაპირ იმოქმედა კორონავირუსით გამოწვეულმა კრიზისმა და რომლისთვისაც თავად მაკროეკონომიკური სცენარები არ იწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. ეს მოიცავს კრედიტის მოსალოდნელ, და ჯერ არ მატერიალიზებულ გაუარესებას, პერსონალურ სამომხმარებლო და კომერციული ქონების სექტორებისთვის საქართველოში, სახელმწიფო მხარდაჭერის დასრულებისას. ასევე მოიცავს საცალო ვაჭრობას, სასტუმროებს და რესტორნებს (სასტუმრო, სარესტორნო და დასვენების ინდუსტრიის ფარგლებში), ასევე უძრავ ქონებას და კეთილმოწყობას. გამოყენებული მაკროეკონომიკური სცენარები 2021 წელს განსხვავდება 2020 წლის 31 დეკემბერს გამოყენებულებისგან. 2021 წლის 1-ელ კვარტალში პესიმისტური სცენარი შეიცვალა, მკაცრი რეცესიული სცენარის გათვალისწინებით, რომელიც ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შიდა შეფასების პროცესებში (ICAAP) გამოიყენებოდა და ის ხასიათით ჩვეულებრივ სტრესულ ტესტირებას წააგავს. პესიმისტური სცენარის ცვლილება განხორციელდა კორონავირუსის ახალი შტამების გამო გაზარდებული ლოქდაუნების გათვალისწინებით, ასევე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშების მიზნით, პოტენციური დადამავალი რისკების გასათვალისწინებლად, ქვეყანაში აქტივებზე მომატებული ფასების გამო. შეცვლილი პესიმისტური სცენარით ასევე შეიცვალა სცენარის შეწონვის მეთოდი და შემდგომ დასტაბილურდა 2021 წლის ყველა პერიოდისთვის. გარდა ზემოთ აღწერილისა, ყველა სხვა პოლიტიკა და პრინციპი ადგილზე რჩება. სტადიების განსაზღვრის კრიტერიუმებიც არ შეცვლილა.

ზემოთ განსაზღვრული მოსაზრებების საფუძველზე, ჯგუფის ხელმძღვანელობა ითვალისწინებს იმ ფაქტს, რომ კოვიდ-19-ის კრიზისის ეფექტი სათანადოდ აისახა ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. მოდელირების შემდგომი და გადაფარვის კორექტირების მთლიანი თანხა, კრიზისის ეფექტის აღრიცხვისთვის აღიარდა საკრედიტო ზარალის ხარჯის სახით 2021 წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. დამატებითი ინფორმაცია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის და საკრედიტო ხარისხის შესახებ მოცემულია მე-7 და 24-ე შენიშვნებში.

ქონების გადაფასება

ბანკი რეგულარულად ახდენს უძრავი ქონების (მიწის, საოფისე შენობების და საინვესტიციო ქონების) ღირებულების განსაზღვრის გადახედვას და გადაფასებას, რათა ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მათი სამართლიანი ღირებულებისაგან. ბანკი ახდენს გადაფასებას სპეციალური შეფასების მეთოდების და ადგილობრივ ბაზარზე განხორციელებული უძრავი ქონების ოპერაციების შესახებ არსებული ინფორმაციის გამოყენებით.

მიწა და შენობები გადაფასებულია საბაზრო ღირებულებასთან მიმართებით 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. გადაფასებული შენობები 2022 წლის 1 იანვრიდან აღიარებულია მათი სასარგებლო მომსახურების დარჩენილი ვადის მიხედვით. საინვესტიციო ქონება გადაფასდა 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის ქონების სამართლიანი ღირებულება. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულ იქნა ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან. დაწვრილებითი ინფორმაცია მოცემულია მე-9 და მე-11 შენიშვნებში.

იჯარები - ზღვრული სასესხო განაკვეთის შეფასება

ბანკს არ შეუძლია იჯარაში შემავალი საპროცენტო განაკვეთის განსაზღვრა, შესაბამისად, საიჯარო ვალდებულებების შესაფასებლად ის ზღვრულ სასესხო განაკვეთს იყენებს. ზღვრული სასესხო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომლის გადახდაც ბანკს მოუწევდა აქტივის გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ფასის მქონე აქტივის მისაღებად საჭირო თანხების მსგავსი ვადის და მსგავსი უზრუნველყოფის მქონე სესხის დასაფარად მსგავს ეკონომიკურ გარემოში. შესაბამისად, ზღვრული სასესხო განაკვეთი ასახავს იმას, თუ „რისი გადახდა მოუწევდა“ ბანკს, რაც საჭიროებს შეფასებას ემპირიული განაკვეთების ხელმისაწვდომობის შემთხვევაში, ან თუ საჭიროა მათი ცვლილება იჯარის პირობების ასახვის მიზნით. იხილეთ მე-10 შენიშვნა.

ბანკმა ზღვრული სასესხო განაკვეთი შეფასა ემპირიული ამოსავალი მონაცემების (როგორც არის საბაზრო საპროცენტო განაკვეთი) გამოყენებით, როდესაც ისინი ხელმისაწვდომია და საჭიროა საწარმოს დამახასიათებელი კონკრეტული შეფასებების გაკეთება.

(ათას ლარში)

4. ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი ინტერპრეტაციები

ქვემოთ განსაზღვრულია ახალი და გადასინჯული სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც უკვე გამოიცა, მაგრამ ძალაში არ არის შესული ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის. ბანკი ამ ახალი და გადასინჯული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას გეგმავს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

2017 წლის მაისში ბასს-მა გამოუშვა ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“, ამომწურავი ახალი სააღრიცხვო სტანდარტი სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის, რომელიც მოიცავს აღიარების და შეფასების, წარდგენისა და ინფორმაციის გახსნის საკითხებს. ძალაში შესვლის შემდეგ ფასს (IFRS) 17 ჩაანაცვლებს ფასს (IFRS) 4-ს „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“ (ფასს (IFRS) 4) რომელიც გამოიცა 2005 წელს. ფასს (IFRS) 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა), განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპი საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პარამეტრებით. მის მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამონაკლისები. ფასს (IFRS) 17-ს ახალი სააღრიცხვო მოთხოვნა დაემატა დაზღვევის მახასიათებლების მქონე საბანკო პროდუქტებისთვის, რამაც შეიძლება იმოქმედოს იმის განსაზღვრაზე, თუ რომელი ინსტრუმენტები ან ამ ინსტრუმენტების რომელი პროდუქტები ექვევება ფასს (IFRS) 9-ის ან ფასს (IFRS) 17-ის მოქმედების არეალში.

საკრედიტო ბარათები და მსგავსი პროდუქტები, რომლებიც სადაზღვევო დაფარვას შეიცავს: ამ პროდუქტების გამცემთა უმეტესობა შეძლებს გააგრძელოს მათი ამჟამინდელი წესით, ანუ ფასს (IFRS) 9-ის მიხედვით ფინანსურ ინსტრუმენტად აღრიცხვა. ფასს (IFRS) 17 თავისი მოქმედების არეალიდან გამორიცხავს საკრედიტო ბარათის ხელშეკრულებებს (ან სხვა მსგავს ხელშეკრულებებს, რომლებიც შეიცავს საკრედიტო ან გადახდის სქემებს), რომლებიც აკმაყოფილებს სადაზღვევო ხელშეკრულების განმარტებას მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ საწარმო არ ასახავს ცალკეულ მომხმარებელთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკის შეფასებას ამ მომხმარებელთან დადებული ხელშეკრულების ფასის ოდენობაზე.

როდესაც სადაზღვევო დაფარვა შეთავაზებულია საკრედიტო ბარათის სახელშეკრულებო პირობების ფარგლებში, მისი გამცემი ვალდებულია:

- ▶ გააცალკეოს სადაზღვევო დაფარვის კომპონენტი და მასზე გამოიყენოს ფასს (IFRS) 17
- ▶ გამოიყენოს სხვა მოქმედი სტანდარტები (როგორებიც არის ფასს (IFRS) 9, ფასს (IFRS) 15 „ამონაგები მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ ან ბასს (IAS) 37 „ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“) მისი დანარჩენი კომპონენტებისთვის

სასესხო ხელშეკრულებები, რომლებიც აკმაყოფილებს დაზღვევის განმარტებას, მაგრამ ზღუდავს სადაზღვევო შემთხვევების ანაზღაურების ლიმიტს იმ ოდენობამდე, რომელიც სხვა შემთხვევაში მოითხოვება ხელშეკრულების მიხედვით დაზღვევის ვალდებულების დასაფარად: ასეთი სესხების გამცემებს – მაგ. სესხი მსესხებლის გარდაცვალების შემთხვევაში ვალდებულებაზე უარის პირობით – შეუძლიათ ფასს (IFRS) 9-ის ან ფასს (IFRS) 17-ის გამოყენება. არჩევანი კეთდება პორტფელის დონეზე და შეუქცევადია.

ფასს (IFRS) 17 ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და სავალდებულოა შესადარისი რიცხობრივი მონაცემების წარმოდგენა. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც, თუ საწარმო ასევე გამოიყენებს ფასს (IFRS) 9-სა და ფასს (IFRS) 15-ს, ფასს (IFRS) 17-ის პირველად გამოყენებამდე ან გამოყენების დღეს.

ბანკი ამჟამად არის თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე ფასს (IFRS) 17-ის გავლენის შეფასების პროცესში.

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები - ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტისთვის „10 პროცენტის“ ტესტში მოყვანილი საკომისიოები“

ფასს სტანდარტების 2018-2020 წლების გაუმჯობესების პროცესის შემადგენელი ნაწილის სახით, ბასს-მ გამოსცა ფასს (IFRS) 9 სტანდარტის ცვლილება. ცვლილება იძლევა იმ გადასახდელების კლასიფიცირებას, რომლებსაც მიმართავს საწარმო იმის განსაზღვრებისას, ახალი ან მოდიფიცირებული ფინანსური ვალდებულების ვადები არსებითად განსხვავდება თუ არა თავდაპირველი ფინანსური ვალდებულების ვადებისგან. ეს მოიცავს მხოლოდ მსესხებელსა და გამსესხებელს შორის გადახდილ ან მიღებულ გადახდებს, მათ შორის მსესხებლის ან გამსესხებლის მიერ სხვა პირის სახელით განხორციელებულ ან მიღებულ გადახდებს. საწარმო იყენებს ფინანსური ვალდებულებების ცვლილებას, რომელიც იცვლება ან გადაიცვლება იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის დაწყების დღეს ან შემდეგ, რომელშიც პირველად გამოიყენება ცვლილება.

(ათას ლარში)

4. ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი ინტერპრეტაციები (გაგრძელება)

ცვლილება ძალაში შედის 2022 წლის 1 იანვარს ან უფრო გვიან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია მისი ვადაზე ადრე მიღება. ბანკი მიმართავს ფინანსური ვალდებულებების ცვლილებებს, რომლებიც იცვლება ან გადაიცვლება იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის დაწყების დღეს ან შემდეგ, რომელშიც პირველად გამოიყენება ცვლილება და არ მოელის, რომ ეს გამოიწვევს არსებით გავლენას მის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

საპროცენტო განაკვეთის ბენშმარკების ფუნდამენტური რეფორმა - ფასს (IFRS) 9, ბასს (IAS) 39, ფასს (IFRS) 7, ფასს (IFRS) 4 და ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილებების მე-2 ეტაპი

2020 წლის აგვისტოში, ბასსს-მა გამოსცა *საორიენტაციო საბაზისო საპროცენტო განაკვეთის რეფორმა - ფასს (IFRS) 9, ბასს (IAS) 39, ფასს (IFRS) 7, ფასს (IFRS) 4 და ფასს (IFRS) 16-ის ცვლილებების მე-2 ეტაპი (IBOR რეფორმის მე-2 ეტაპი)*, ურისკო განაკვეთით (RFR) ჩანაცვლებით გამოწვეული საკითხების გათვალისწინებით მიზნით.

შიდა საბანკო განაკვეთის რეფორმა (IBOR) რეფორმის მე-2 ფაზა მოიცავს რამდენიმე შემამსუბუქებელ პირობას და დამატებით განმარტებით შენიშვნას. შემამსუბუქებელი პირობების გამოყენება ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის IBOR-იდან ურისკო განაკვეთზე (RFR) გადასვლისთანავე.

საორიენტაციო საბაზისო საპროცენტო განაკვეთის რეფორმის ფარგლებში პრაქტიკული მიდგომის სახით მოითხოვება სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების განსაზღვრის საფუძვლის ცვლილება, რომელიც ჩაითვლება მცოცავი საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებად იმის უზრუნველყოფით, რომ ფინანსური ინსტრუმენტისთვის შიდა საბანკო განაკვეთის რეფორმის (IBOR) განაკვეთიდან ურისკო განაკვეთზე გადასვლა ხდება ეკონომიკურ საფუძვლებზე.

ბანკი IBOR რეფორმის მე-2 ფაზას გამოიყენებს 2021 წლის 1 იანვრიდან.

„სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება“ - ბასს (IAS) 8-ის ცვლილება

2021 წლის თებერვალში ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ გამოსცა ბასს (IAS) 8-ის ცვლილება, რომელშიც განსაზღვრულია ტერმინი „სააღრიცხვო შეფასება“. ეს ცვლილება განმარტავს სხვაობას სააღრიცხვო შეფასების ცვლილებასა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებებს შორის, ასევე ხარვეზების გამოსწორებას. ამასთან, ცვლილებაში მოცემულია როგორ იყენებენ საწარმოები შეფასების ტექნიკას და ამოსავალ მონაცემებს სააღრიცხვო შეფასებების განსახორციელებლად.

ცვლილება ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრით დაწყებული და შემდგომი წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და ვრცელდება ცვლილებაზე სააღრიცხვო პოლიტიკაში და ცვლილებაზე სააღრიცხვო შეფასებებში, რომლებიც ამ პერიოდის დასაწყისში ან შემდგომ პერიოდებში წარმოიშობა. ნებადართულია ცვლილებების ვადაზე ადრე გამოყენება, ამ ფაქტის გამჟღავნებამდე.

მოსალოდნელი არ არის, რომ ცვლილებებს არსებითი გავლენა ექნებათ ბანკზე.

„სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნა“ - ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება და განცხადება 2 ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის შესახებ

2021 წლის თებერვალში ბასსს-მა გამოსცა ბასს (IAS) 1-ის და ფასს-ების გამოყენების პრაქტიკის მე-2 განცხადების - „არსებითობასთან დაკავშირებული მსჯელობები“ - ცვლილება, რომელშიც მან წარმოადგინა სახელმძღვანელო მითითებები და მაგალითები საწარმოების დასახმარებლად სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნების არსებითობასთან დაკავშირებულ მსჯელობაში. ცვლილების მიზანია დაეხმაროს საწარმოებს სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენაში, რომლებიც მეტად სასარგებლოა საწარმოების „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკის გამჟღავნების მოთხოვნის ჩასანაცვლებლად მათი „არსებითი“ სააღრიცხვო პოლიტიკის გამჟღავნების მოთხოვნით და სახელმძღვანელო მითითების დასამატებლად იმაზე, თუ როგორ იყენებენ საწარმოები არსებითობის კონცეფციას სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნების შესახებ გადაწყვეტილების მიღებაში.

(ათას ლარში)

4. ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი ინტერპრეტაციები (გაგრძელება)

ბასს (IAS) 1-ის ეს ცვლილება ვრცელდება 2023 წლის 1 იანვარს ან შემდეგ დაწყებულ წლიურ პერიოდებზე, ამასთან ნებადართულია ცვლილებების ვადაზე ადრე გამოყენება. რადგან პრაქტიკული მე-2 განცხადების ცვლილება უზრუნველყოფს არასავალდებულო სახელმძღვანელო მინიშნებებს ტერმინის „არსებითი“ განმარტების სააღრიცხვო პოლიტიკის ინფორმაციაში გამოყენებაზე, ამ ცვლილების ძალაში შესვლის თარიღი საჭირო არ არის.

ბანკი აფასებს ამ ცვლილების გავლენას ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებით შენიშვნებზე მათი გავლენის შესაფასებლად.

მოსალოდნელი არ არის, რომ ცვლილებებს არსებითი გავლენა ექნებათ ბანკზე.

„წამგებიანი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების შესრულების ხარჯი“ - ბასს (IAS) 37-ის ცვლილება

2020 წლის მაისში ბასსს-მა გამოსცა ბასს (IAS) 37-ის ცვლილება იმის განსასაზღვრად, საწარმოს რომელ ხარჯები უნდა იყოს გათვალისწინებული იმის შეფასებაში, ხელშეკრულება წამგებიანია თუ ზარალის მომტანი.

ცვლილებებში გამოიყენება „პირდაპირ დაკავშირებული დანახარჯების მიდგომა“. საქონლის და მომსახურებების ხელშეკრულებასთან პირდაპირ დაკავშირებული დანახარჯები მოიცავს როგორც დამატებით დანახარჯებს, ასევე დანახარჯების პირდაპირ გადანაწილებას სახელშეკრულებო საქმიანობებთან კავშირში. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები პირდაპირ არ უკავშირდება ხელშეკრულებას და გამოირიცხება, სანამ ისინი აშკარად გადასახდელი გახდება კონტრაპტისთვის ხელშეკრულების საფუძველზე.

ცვლილებები ძალაშია წლიური 2022 წლის 1 იანვარს დაწყებული ან მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდისთვის. ბანკი ამ ცვლილებებს გამოიყენებს იმ ხელშეკრულებებთან მიმართებით, რომლითაც განსაზღვრული ყველა ვალდებულება მას ჯერ არ შეუსრულებია იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისში, რომელშიც ჯგუფმა პირველად გამოიყენა ცვლილება.

„ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება - შვილობილი საწარმო, რომელიც პირველად იყენებს ფასს სტანდარტებს“

ფასს სტანდარტების 2018-2020 წლების გაუმჯობესების პროცესის შემადგენელი ნაწილის სახით, ბასსს-მა გამოსცა ფასს (IFRS) 1 სტანდარტის ცვლილება „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება“. ცვლილება შვილობილ კომპანიას, რომელიც ფასს (IFRS) 1-ის პუნქტის დ16(ა) გამოყენებას გადაწყვეტს კუმულაციური საკურსო სხვაობის შესაფასებლად, მშობელი კომპანიის მიერ ანგარიშგებული თანხების გამოყენებით, მშობელი კომპანიის ფასს სტანდარტებზე გადასვლის თარიღის საფუძველზე. ეს ცვლილება ასევე გამოიყენება მეკავშირე საწარმოსთან ან ერთობლივ საწარმოსთან მიმართებით, რომლებიც ფასს (IFRS) 1-ის დ6(ა) პუნქტის გამოყენება აქვთ შერჩეული.

ბასს (IAS) 1-ის ცვლილება: „ვალდებულებების მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიცირება“

2020 წლის იანვარში ბასსს-მა გამოსცა ბასს (IAS) 1-ის 69-დან 76-მდე პუნქტების ცვლილება - ვალდებულებების მოკლევადიანად და გრძელვადიანად კლასიფიცირების მოთხოვნების განსასაზღვრად. ცვლილებები განმარტავს:

- ▶ რას გულისხმობს ანგარიშსწორების გადავადების უფლება
- ▶ რომ გადავადების უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღისთვის
- ▶ რომ კლასიფიკაციაზე არ მოქმედებს შესაძლებლობა იმისა, რომ საწარმო ისარგებლებს გადავადების უფლებით
- ▶ რომ მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ კონვერტირებად ვალდებულებაში განივთებული წარმოებული ინსტრუმენტი თავად იქნება წილობრივი ინსტრუმენტი, ვალდებულების ვადები არ იმოქმედებს მის კლასიფიკაციაზე.

(ათას ლარში)

4. ბუღალტრული აღრიცხვის ახალი ინტერპრეტაციები (გაგრძელება)

ცვლილებები ძალაშია წლიური 2023 წლის 1 იანვარს დაწყებული ან მომდევნო საანგარიშგებო პერიოდისთვის და მათი გამოყენება რეტროსპექტულად მოხდება. ბანკი აფასებს იმ გავლენას, რომელს შესაძლოა ამ ცვლილებებს ჰქონდეს მიმდინარე პრაქტიკაზე და არსებულ სასესხო ხელშეკრულებებს დასჭირდება თუ არა რესტრუქტურირება.

ფასს (IFRS) 3-ის ცვლილება „კონცეპტუალური მიდგომა“

2020 წლის მაისში ბასს-მა გამოსცა ფასს (IFRS) 3-ის („საწარმოთა გაერთიანება, კონცეპტუალური საფუძვლების საცნობარო ინფორმაცია“) ცვლილება. ამ ცვლილების მიზანია 1989 წელს გამოცემულ სტანდარტზე „ფინანსური ანგარიშგების მომზადების და წარდგენის საფუძველი“ საცნობარო ინფორმაციის ჩანაცვლება 2018 წლის მარტში გამოცემული სტანდარტით „ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალური საფუძვლები“, მისი მოთხოვნების მნიშვნელოვანი ცვლილების გარეშე.

პოტენციური „მე-2 დღის“ შემოსულობების ან ზარალის თავიდან ასარიდებლად საბჭომ ფასს (IFRS) 3-ის აღიარების პრინციპის გამოწვევის შემთხვევა განსაზღვრა, რომელიც წარმოიშობა ისეთ ვალდებულებებზე და პირობით ვალდებულებებზე, რომლებიც, ცალკე გაწევის შემთხვევაში, ბასს (IAS) 37-ის ან ფაიკ (IFRIC) 21-ის („მოსაკრებლები“) ფარგლებში მოხვდება.

ამავდროულად, საბჭომ გადაწყვიტა ფასს (IFRS) 3-ის არსებული სახელმძღვანელო მითითების განმარტება პირობითი აქტივებისთვის, რომელზეც არ იმოქმედებს „ფინანსური ანგარიშგების მომზადების და წარდგენის პრინციპებზე“.

ცვლილებები ძალაშია 2022 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული და შემდგომი საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და მისი გამოყენება პერსპექტიულად ხდება. მოსალოდნელი არ არის, რომ ცვლილებებს არსებითი გავლენა ექნებათ ბანკზე.

„ძირითადი საშუალებები: შემოსავალი დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე“ - ბასს (IAS) 16-ის ცვლილება

2020 წლის მაისში ბასს-მა გამოსცა „ძირითადი საშუალებები - შემოსავალი დანიშნულებისამებრ გამოყენებამდე“, რომელიც საწარმოებს უკრძალავს ძირითადი საშუალების ღირებულებიდან წარმოებული ერთეულების გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი ამონაგების გამოკლებას, ამგვარი აქტივის ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული ფორმით ფუნქციონირებისთვის საჭირო ადგილმდებარეობაზე და მდგომარეობაში მოყვანის დროს. ამის ნაცვლად, საწარმო აღიარებს შემოსულობას ამგვარი მუხლების გაყიდვიდან და მათი წარმოების ხარჯებს მოგებაში ან ზარალში.

ცვლილება ძალაშია 2022 წლის 1 იანვარს და ამ პერიოდის შემდეგ დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისთვის და ის რეტროსპექტულად უნდა იქნას გამოყენებული იმ ძირითად საშუალებებთან დაკავშირებით, რომლებიც გამოსაყენებლად ხელმისაწვდომი გახდა ყველაზე ადრე წარმოდგენილი პერიოდის დაწყებისას ან მის შემდეგ, როდესაც საწარმო პირველად გამოიყენებს ამ ცვლილებას.

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
ნაღდი ფული	61,467	61,045
მიმდინარე ანგარიშები საკრედიტო დაწესებულებებში	44,485	76,649
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	160,973	66,134
ვადიანი ანაზრები სებ-ში	-	3,275
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	<u>266,925</u>	<u>207,103</u>

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების 77,69% განთავსებულია ორ არარეზიდენტ საკრედიტო დაწესებულებაში (2020 წ.: 64,81 %).

ფულის ეკვივალენტების ყველა ნაშთი პირველ სტადიას განეკუთვნება; წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

(ათას ლარში)

6. მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
სავალდებულო რეზერვი სებ-ში	127,034	229,128
ვადიანი ანაზრები საკრედიტო დაწესებულებებში	155	164
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	<u>127,189</u>	<u>229,292</u>

საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში საპროცენტო სარგებლის მქონე ანაზრების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. კანონმდებლობის შესაბამისად ბანკს შეზღუდული აქვს ანაზრზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება.

2021 წელს აშშ დოლარის ანგარიშზე სავალდებულო რეზერვის საპროცენტო განაკვეთი განსაზღვრულია, როგორც აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკის განაკვეთს გამოკლებული 0.5% (2020 წ.: აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკის განაკვეთს გამოკლებული 0.5%), ხოლო ევროს ანგარიშზე - ევროპის ცენტრალური ბანკის განაკვეთს გამოკლებული 0.2% (2020 წ.: ევროპის ცენტრალური ბანკის განაკვეთს გამოკლებული 0.2%).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვადიან ანაზრებში შესული თანხა 155 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 164 ლარი) განთავსებული იყო გრძელვადიან ანაზრებზე და დაგირავებული იყო საერთაშორისო ფინანსურ დაწესებულებებთან ოპერაციების ანგარიშსწორების უზრუნველყოფის სახით.

საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ არსებული ყველა ნაშთი პირველ სტადიას განეკუთვნება; წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
სამომხმარებლო სესხები	626,408	625,301
კორპორაციული სესხები	666,598	569,045
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	282,108	239,431
ფიზიკური პირების ანაზრით უზრუნველყოფილი სესხები	5,873	3,279
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	<u>1,580,987</u>	<u>1,437,056</u>
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(41,023)	(38,405)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	<u>1,539,964</u>	<u>1,398,651</u>

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მთლიანი ნომინალური ღირებულებით 73,242 ლარი (2020 წ.: 57,493 ლარი) დაგირავებულია სებ-ის სესხის უზრუნველყოფის სახით. იხ. მე-18 შენიშვნა.

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და კორპორაციულ სესხებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

კორპორაციული სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	მთლიანი
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	525,281	31,054	12,710	569,045
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	584,096	-	-	584,096
დაფარული აქტივები	(429,084)	(25,389)	(1,910)	(456,383)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	59,038	(47,042)	(11,996)	-
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(76,671)	76,671	-	-
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(7,238)	(8,973)	16,211	-
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	166	166
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	(54)	16	(38)
აღდგენები	-	-	649	649
სავალუტო კურსის ცვლილება	(27,892)	(2,320)	(725)	(30,937)
2021 წლის 31 დეკემბერს	<u>627,530</u>	<u>23,947</u>	<u>15,121</u>	<u>666,598</u>

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

კორპორაციული სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	მთლიანი
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით				
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(4,758)	(1,035)	(2,698)	(8,491)
დაფარული აქტივები	(4,338)	-	-	(4,338)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	1,773	554	(441)	1,886
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(4,670)	3,140	2,434	904
გადატანები მე-3 სტადიაზე	2,746	(2,746)	-	-
გადატანები მე-3 სტადიაზე	84	262	(347)	(1)
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	2	1	3
დისკონტის პოზიციის დახურვა (ადიარებული საპროცენტო ამონაგებში)	-	-	(166)	(166)
ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	1,451	(948)	(2,507)	(2,004)
სახელმწიფო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	-	-	-
აღდგენები	-	-	(649)	(649)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	-	-
სავალუტო კურსის ცვლილება	238	99	154	491
2021 წლის 31 დეკემბერს	(7,474)	(672)	(4,219)	(12,365)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით

კორპორაციული სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	მთლიანი
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით				
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	433,755	17,543	20,303	471,601
დაფარული აქტივები	417,500	-	-	417,500
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	(354,087)	(13,286)	(24,267)	(391,640)
გადატანები მე-2 სტადიაზე	41,522	(41,522)	-	-
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(65,545)	68,697	(3,152)	-
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	(13,061)	13,061	-
ცვლილება რისკის მოდელებში ან პარამეტრებში	-	9,589	4,769	14,358
სახელმწიფო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	837	(1)	836
რეკლასიფიცირება დავალიანებაში/დავალიანებიდან ამ კატეგორიიდან/კატეგორიაში ერთეულების რეკლასიფიკაციის გამო*	5,631	-	-	5,631
აღდგენები	-	-	4,194	4,194
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(6,392)	(6,392)
სავალუტო კურსის ცვლილება	46,505	2,257	3,674	52,436
2020 წლის 31 დეკემბერს	525,281	31,054	12,710	569,045

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

კორპორაციული სესხები	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	მთლიანი
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(2,628)	(293)	(5,646)	(8,567)
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(3,065)	–	–	(3,065)
დაფარული აქტივები	1,647	421	8,676	10,744
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	(1,106)	1,106	–	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	541	(733)	192	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	–	283	(283)	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	642	(1,224)	(705)	(1,287)
დისკონტის პოზიციის დახურვა (ალიარებული საპროცენტო ამონაგებში)	(49)	–	(521)	(570)
ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	(357)	(496)	(5,722)	(6,575)
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	–	(44)	–	(44)
აღდგენები	–	–	(4,194)	(4,194)
ჩამოწერილი თანხები	–	–	6,392	6,392
სავალუტო კურსის ცვლილება	(383)	(55)	(887)	(1,325)
2020 წლის 31 დეკემბერს	(4,758)	(1,035)	(2,698)	(8,491)

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და მცირე ბიზნესის კრედიტებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

სესხი მცირე ბიზნესისთვის	1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	მთლიანი
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	219,752	16,809	2,870	239,431
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	214,813	–	–	214,813
დაფარული აქტივები	(156,586)	(4,094)	(2,487)	(163,167)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	4,858	(2,904)	(1,954)	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(3,407)	3,505	(98)	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(3)	(3,328)	3,331	–
დისკონტის პოზიციის დახურვა	–	–	43	43
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	–	(33)	5	(28)
აღდგენები	–	–	336	336
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(220)	(220)
სავალუტო კურსის ცვლილება	(8,283)	(703)	(114)	(9,100)
2021 წლის 31 დეკემბერს	271,144	9,252	1,712	282,108

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სესხი მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>მთლიანი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	(271)	(143)	(451)	(865)
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(296)	-	-	(296)
დაფარული აქტივები	260	54	491	805
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	(309)	29	279	(1)
გადატანები მე-2 სტადიაზე	24	(54)	16	(14)
გადატანები მე-3 სტადიაზე	-	136	(136)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	-	-	-
დისკონტის პოზიციის დახურვა (ალიარებული საპროცენტო ამონაგებში)	-	-	(43)	(43)
ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში	85	(78)	(305)	(298)
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	-	-	-
აღდგენები	-	-	(336)	(336)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	220	220
სავალუტო კურსის ცვლილება	14	6	21	41
2021 წლის 31 დეკემბერს	(493)	(50)	(244)	(787)

<i>სესხი მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>მთლიანი</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	212,221	188	2,966	215,375
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	147,586	-	-	147,586
დაფარული აქტივები	(134,996)	(665)	(1,760)	(137,421)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	2,795	(1,326)	(1,469)	-
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(21,055)	21,055	-	-
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(686)	(2,028)	2,714	-
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	(14)	(14)
ცვლილება რისკის მოდელში ან პარამეტრებში	-	11	216	227
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	(502)	7	(495)
რეკლასიფიცირება დავალიანებაში/დავალიანებიდან ამ კატეგორიიდან/კატეგორიაში ერთეულების რეკლასიფიკაციის გამო	(3,048)	36	-	(3,012)
აღდგენები	-	-	125	125
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(192)	(192)
სავალუტო კურსის ცვლილება	16,935	40	277	17,252
2020 წლის 31 დეკემბერს	219,752	16,809	2,870	239,431

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სესხი მცირე ბიზნესისთვის</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>მთლიანი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	(925)	(5)	(932)	(1,862)
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(236)	–	–	(236)
დაფარული აქტივები	177	53	263	493
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	(192)	43	149	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	111	(111)	–	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	68	98	(166)	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	101	(239)	–	(138)
დისკონტის პოზიციის დახურვა (აღიარებული საპროცენტო ამონაგებში)	–	–	15	15
ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	647	18	193	858
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	–	1	–	1
აღდგენები	–	–	(125)	(125)
ჩამოწერილი თანხები	–	–	192	192
სავალუტო კურსის ცვლილება	(22)	(1)	(40)	(63)
2020 წლის 31 დეკემბერს	(271)	(143)	(451)	(865)

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მთლიან საბალანსო ღირებულებაში და სამომხმარებლო სესხებთან მიმართებაში შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>მთლიანი</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	578,217	21,502	25,582	625,301
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	310,524	–	–	310,524
დაფარული აქტივები	(276,202)	(5,686)	(4,887)	(286,775)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	28,440	(24,343)	(4,098)	(1)
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(53,692)	56,375	(2,681)	2
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(267)	(20,622)	20,889	–
დისკონტის პოზიციის დახურვა	–	–	668	668
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	–	(431)	4	(427)
აღდგენები	–	–	1,426	1,426
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(12,067)	(12,067)
სავალუტო კურსის ცვლილება	(11,830)	(339)	(74)	(12,243)
2021 წლის 31 დეკემბერს	575,190	26,456	24,762	626,408

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>მთლიანი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2021 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	(5,246)	(1,506)	(22,297)	(29,049)
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(3,808)	-	-	(3,808)
დაფარული აქტივები	3,893	603	13,883	18,379
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	(3,858)	2,374	1,485	1
გადატანები მე-2 სტადიაზე	2,856	(4,190)	1,333	(1)
გადატანები მე-3 სტადიაზე	11	6,901	(6,912)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	-	-	-	-
დისკონტის პოზიციის დახურვა (ალიარებული საპროცენტო ამონაგებში)	-	-	(668)	(668)
ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	941	(6,228)	(18,125)	(23,412)
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	3	(6)	(3)
აღდგენები	-	-	(1,426)	(1,426)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	12,067	12,067
სავალუტო კურსის ცვლილება	26	4	19	49
2021 წლის 31 დეკემბერს	(5,185)	(2,039)	(20,647)	(27,871)

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>მთლიანი</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის				
1 იანვრის მდგომარეობით	467,099	4,809	23,527	495,435
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	321,068	-	-	321,068
დაფარული აქტივები	(204,988)	(2,626)	(4,823)	(212,437)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	13,879	(11,001)	(2,878)	-
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(37,964)	39,989	(2,025)	-
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(172)	(11,838)	12,010	-
დისკონტის პოზიციის დახურვა	-	-	575	575
ცვლილება რისკის მოდელებში ან პარამეტრებში	-	3,730	434	4,164
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	(1,672)	(39)	(1,711)
რეკლასიფიცირება დავალიანებაში/დავალიანებიდან ამ კატეგორიიდან/კატეგორიაში ერთეულების რეკლასიფიკაციის გამო	(2,583)	(36)	-	(2,619)
აღდგენები	-	-	412	412
ჩამოწერილი თანხები	-	-	(1,804)	(1,804)
სავალუტო კურსის ცვლილება	21,878	147	193	22,218
2020 წლის 31 დეკემბერს	578,217	21,502	25,582	625,301

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

<i>სამომხმარებლო სესხები</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>მთლიანი</i>
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	(4,421)	(736)	(17,648)	(22,805)
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	(3,524)	-	-	(3,524)
დაფარული აქტივები	2,610	179	3,659	6,448
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	(2,223)	1,315	908	-
გადატანები მე-2 სტადიაზე	1,965	(2,685)	720	-
გადატანები მე-3 სტადიაზე	9	3,036	(3,045)	-
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის კრედიტის ოდენობის გადატანების გავლენა პერიოდის ბოლოს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	1,700	(2,374)	(2,314)	(2,988)
დისკონტის პოზიციის დახურვა (აღიარებული საპროცენტო ამონაგებში)	19	-	(575)	(556)
ცვლილება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად გამოყენებულ მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში	(1,354)	(282)	(5,360)	(6,996)
სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიცირებით გამოწვეული ცვლილება	-	46	33	79
აღდგენები	-	-	(413)	(413)
ჩამოწერილი თანხები	-	-	1,804	1,804
სავალუტო კურსის ცვლილება	(27)	(5)	(66)	(98)
2020 წლის 31 დეკემბერს	(5,246)	(1,506)	(22,297)	(29,049)

ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხები, რომლებიც ანაზრით არის უზრუნველყოფილი, პირველ სტადიას განეკუთვნება; 2021 და 2020 წლების განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი ცვლილებები არ მომხდარა. 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის ფიზიკურ პირებზე გაცემულ სესხებთან მიმართებაში, რომლებიც ანაზრებით არის უზრუნველყოფილი, მთლიანი საბალანსო ღირებულების ცვლილებების ანალიზი მოიცავდა შემდეგს:

<i>ფიზიკური პირების ანაზრით უზრუნველყოფილი სესხები</i>	<i>1-ლი სტადია</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,279
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	11,828
დაფარული აქტივები	(9,141)
აღდგენები	88
სავალუტო კურსის ცვლილება	(181)
2021 წლის 31 დეკემბერს	5,873

<i>ფიზიკური პირების ანაზრით უზრუნველყოფილი სესხები</i>	<i>1-ლი სტადია</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,385
შექმნილი ან შექმნილი ახალი აქტივები	7,546
დაფარული აქტივები	(9,206)
სავალუტო კურსის ცვლილება	554
2020 წლის 31 დეკემბერს	3,279

მოდიფიცირებული და რესტრუქტურირებული სესხები

თუ მოდიფიცირება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ცვლილების საფუძველზე, ბანკი აღრიცხავს მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, იმის გათვალისწინებით, რომ გაუფასურების ზარალი არ იქნება აღრიცხული.

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მოდიფიცირებული და რესტრუქტურისებული სესხები (გაგრძელება)

2021 წლის განმავლობაში ბანკმა შეცვალა კონკრეტული კორპორაციული და კომერციული სესხების პირობები, მათ შორის გადახდის შეღავათები, სახელმწიფოს მიერ კოვიდ-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებით გატარებული ღონისძიებების ფარგლებში. ბანკი ამ მოდიფიცირებებს არაარსებითად მიიჩნევს.

მე-2 და მე-3 სტადიების აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა, ბანკის მიერ ცვლილებით გამოწვეული შესაბამისი ზარალით მოიცავდა სესხებს, რომელთა ამორტიზებული ღირებულება ცვლილებამდე 43,647 ლარს, ხოლო ცვლილებით გამოწვეული წმინდა შემოსულობა - 140 ლარს (2020 წ.: 24,904 ლარი და შემოსულობა 173 ლარი).

იმ სესხების მთლიანმა საბალანსო ღირებულებამ, რომლისთვისაც ზარალის რეზერვი შეიცვალა მოდიფიკაციის შემდეგ 12-თვიანი შეფასებით პერიოდის განმავლობაში 12,790 ლარი შეადგინა, 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2020 წ.: 11,390 ლარი).

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება

უზრუნველყოფისათვის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ამ მიზნით შემუშავებულია უზრუნველყოფის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრები და ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ კომერციული სესხებისათვის: უძრავი ქონება, მარაგები, სავაჭრო მოთხოვნები და საბანკო გარანტიები;
- ▶ საცალო სესხებისათვის - საბანკო ანაზრები, საცხოვრებელი ფართის გირაო, მარაგები, საყოფაცხოვრებო აქტივები და მესამე მხარეთა თავდებობა.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის და გაუფასურებული (მე-3 სტადია) აქტივების საკრედიტო რისკის შემცირების მიმდინარე სამართლიანი ღირებულების ანალიზი. უზრუნველყოფის საგნის დონიდან გამომდინარე, მე-3 სტადიის ზოგიერთ კრედიტს შესაძლოა არ ჰქონდეს ინდივიდუალური მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, როდესაც უზრუნველყოფის საგნის მოსალოდნელი ღირებულება აღემატება დანაკარგებს დეფოლტის შემთხვევაში. თუმცა, მესამე სტადიის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შესაძლოა აღემატებოდეს ქვემოთ ნაჩვენებ ოდენობებს.

	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა / ანაზრები	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება						წმინდა რისკის ზომა	დაკავშირებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი
		ფულადი სახსრები		ფასიანი ქონება		ზედმეტი უზრუნველყოფა	სულ უზრუნველყოფა		
		სახსრები	ფასიანი	სხვა*	სულ				
2021 წლის 31 დეკემბერი	41,595	-	-	59,557	21,116	(60,038)	20,635	20,960	25,110
სამომხმარებლო სესხები	24,762	-	-	6,669	4,141	(5,937)	4,873	19,889	20,647
კორპორაციული სესხები	15,121	-	-	50,005	16,975	(52,845)	14,135	986	4,219
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	1,712	-	-	2,883	-	(1,256)	1,627	85	244

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება (გაგრძელება)

	საბაზისო სცენარის ფარგლებში ფლობილი უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება						დაკავშირებული მოსალოდნელი		
	საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა/ანაზრები	ფულადი სახსრები	ფასიანი ქაღალდები	ქონება	სხვა*	ზედმეტი უზრუნველყოფა	სულ უზრუნველყოფა	წმინდა რისკის ზომა	ნელი საკრედიტო ზარალი
2020 წლის 31 დეკემბერი	41,162	-	-	26,368	17,956	(31,291)	13,033	28,129	25,446
სამომხმარებლო სესხები	25,582	-	-	6,612	-	(5,598)	1,014	24,568	22,297
კორპორაციული სესხები	12,710	-	-	19,756	17,956	(25,693)	12,019	691	2,698
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	2,870	-	-	-	-	-	-	2,870	451

* მოძრავი ქონება, მოწყობილობები და მარაგები.

ზემოთ მოცემულ ცხრილში ნაჩვენებია ინფორმაცია უზრუნველყოფის შესახებ, რომელიც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაშია გამოყენებული. ბანკი შესაძლოა ფლობდეს სხვა ტიპის უზრუნველყოფებს, რომლებიც არ მოქმედებენ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაზე. შედარებადი ინფორმაცია წარმოდგენილია მიმდინარე პერიოდის პრეზენტაციასთან შესაბამისობისთვის.

2021 წლის განმავლობაში ბანკის მიერ დასაკუთრებულმა უზრუნველყოფამ (მიწა და შენობა-ნაგებობები) დასაკუთრების მომენტში არსებული თვითღირებულებით შეადგინა 7,765 ლარი (2020 წ.: 22,176 ლარი), რომელიც კლასიფიცირებულია, როგორც საინვესტიციო ქონება და მარაგები დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ღირებულებით 2,554 ლარი და 5,211 ლარი (შესაბამისი თანმიმდევრობით) (2020 წ.: 6,007 ლარი და 16,169 ლარი). იხილეთ მე-11 და მე-14 შენიშვნები.

ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა შესაბამისი პროცედურებით რეგულირდება. შემოსულობა გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ბანკი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების კონცენტრაცია

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სესხების კონცენტრაცია ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე შეადგენდა 258,810 ლარს (მთლიანი სასესხო პორტფელის 16,37%) (2020 წ.: 268,916 ლარი ანუ 18,71%). აღნიშნული სესხებისათვის შეიქმნა რეზერვი 1,905 ლარის (2020 წ.: 2,490 ლარი) ოდენობით.

მომხმარებლებზე გაცემულ მთლიან სესხებში შედის მსესხებლების ჯგუფის მიმართ გაცემული 36,618 ლარის კრედიტის ოდენობა, რაც მთლიანი საკრედიტო პორტფელის 2,32%-ს შეადგენს (2020 წ.: 38,851 ლარი, ანუ 2.7%), რასაც ერიცხება წლიური საპროცენტო განაკვეთი 5%-დან 14,5%-მდე და ვადა ეწურება 2026 წლის აგვისტოში (2020 წ.: ყოველწლიური საპროცენტო განაკვეთი 5% და 12%-ის ოდენობით და ვადა 2026 წლის აგვისტომდე).

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზე გაიცა:

	2021	2020
კომერციული იურიდიული პირები	945,193	790,025
ფიზიკური პირები	632,281	628,580
სახელმწიფო კომპანიები	3,513	18,451
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	1,580,987	1,437,056

(ათას ლარში)

7. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების და ავანსების კონცენტრაცია (გაგრძელება)

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების (რომლებიც ძირითადად საქართველოშია გაცემული) განაწილება დარგების მიხედვით:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
ფიზიკური პირები	632,281	628,581
სავაჭრო და მომსახურების საწარმოები	517,956	466,597
სოფლის მეურნეობა და საკვები პროდუქტების გადამამუშავება	125,352	91,140
წარმოება	86,559	86,053
ენერჯეტიკა	49,874	53,818
უძრავი ქონების მშენებლობა	60,015	49,247
ფინანსური	28,115	2,576
ტრანსპორტი და ტელეკომუნიკაცია	12,258	16,706
სხვა	68,577	42,338
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	<u>1,580,987</u>	<u>1,437,056</u>

8. საინვესტიციო და სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	105,254	123,016
საქართველოს ეროვნული ბანკის სახაზინო თამასუქები	7,887	-
კორპორაციული ობლიგაციები	34,775	34,775
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(496)	(827)
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	<u>147,420</u>	<u>156,964</u>
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		
კორპორაციული აქციები	54	54
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	<u>54</u>	<u>54</u>
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	<u>147,474</u>	<u>157,018</u>

ყველა სავალო ფასიანი ქაღალდი ამორტიზებული ღირებულებით პირველ სტადიას განეკუთვნება. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი შეადგენდა 496 ლარს (2020 წ.: 827 ლარი), ხოლო ცვლილება წლის განმავლობაში 331 ლარი იყო.

სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს:

	<u>2021</u>	<u>2020</u>
სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები		
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები	9,449	9,781
სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები	<u>9,449</u>	<u>9,781</u>

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მთლიანი ნომინალური ღირებულებით 39,344 ლარი (2020 წ.: 71,618 ლარი) დაგირავებული იყო სებ-ისგან მიღებული სესხის ფარგლებში. იხ. მე-18 შენიშვნა.

(ათას ლარში)

9. ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებების მოძრაობა 2021 და 2020 წლების განმავლობაში ასეთი იყო:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები	კომპიუტერ ული და საკომუნი- კაციო აღჭურვი- ლობა	ავიჯი, აღჭურვი- ლობა და საოფისე ტექნიკა	კომუნა- ლური სისტემები და დაკავშირე- ბული ფუნქციები	სატრანს- პორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობე- სებები	მთლიანი
თვითღირებულება და გადაფასებული ღირებულება							
2019 წლის 31							
დეკემბერი	33,362	14,037	10,124	1,938	1,988	3,094	64,543
შესყიდვები	76	3,108	114	-	-	75	3,373
გასვლა და ჩამოწერა	-	-	-	-	-	(338)	(338)
2020 წლის 31							
დეკემბერი	33,438	17,145	10,238	1,938	1,988	2,831	67,578
შესყიდვები	92	1,513	310	-	-	85	2,000
გასვლა და ჩამოწერა	(13)	(1,044)	(650)	-	(45)	(44)	(1,796)
გადაფასების ეფექტი	2,223	-	-	-	-	(1,663)	560
2021 წლის 31							
დეკემბერი	35,740	17,614	9,898	1,938	1,943	1,209	68,342
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება							
2019 წლის 31							
დეკემბერი	(614)	(10,218)	(7,778)	(568)	(1,248)	(552)	(20,978)
ცვეთის დანარიცხი	(631)	(1,691)	(710)	(68)	(228)	(679)	(4,007)
გასვლა და ჩამოწერა	-	-	-	-	-	69	69
2020 წლის 31							
დეკემბერი	(1,245)	(11,909)	(8,488)	(636)	(1,476)	(1,162)	(24,916)
ცვეთის დანარიცხი	(631)	(2,000)	(606)	(68)	(213)	(536)	(4,054)
გასვლა და ჩამოწერა	-	1,044	614	-	45	35	1,738
გადაფასების ეფექტი	1,876	-	-	-	-	1,663	3,539
2021 წლის 31							
დეკემბერი	-	(12,865)	(8,480)	(704)	(1,644)	-	(23,693)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება							
2019 წლის 31							
დეკემბერი	32,748	3,819	2,346	1,370	740	2,542	43,565
2020 წლის 31							
დეკემბერი	32,193	5,236	1,750	1,302	512	1,669	42,662
2021 წლის 31							
დეკემბერი	35,740	4,749	1,418	1,234	299	1,209	44,649

ბანკის ქონების ბოლო შეფასება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით განხორციელდა. შემფასებელი არის ამგვარი ტიპის ძირითადი საშუალებების შეფასების სპეციალისტი. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულ იქნა ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან. საბაზრო მდგომა გამოიყენებოდა სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, მიღებული ღირებულების დასამოწმებლად გამოყენებულია შემოსავლის მიდგომა, როდესაც არ არსებობდა მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე ინფორმაცია. ბანკის ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 25-ე შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

9. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექსპლუატაციაში მყოფი, მაგრამ სრულად გაცვეტილი ძირითადი საშუალებების მთლიანი ღირებულება შეადგენდა 18,408 ლარსა და 16,606 ლარს, შესაბამისად.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის მიწის და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულება. შემფასებელი არის ამგვარი ტიპის ძირითადი საშუალებების შეფასების სპეციალისტი. საბაზრო ფასის დასადგენად გამოყენებულ იქნა ინფორმაცია აქტიური ბაზრიდან. საბაზრო მიდგომა გამოიყენებოდა სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, მიღებული ღირებულების დასამოწმებლად გამოყენებულია შემოსავლის მიდგომა, როდესაც არ არსებობდა მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე ინფორმაცია. ბანკის მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 25-ე შენიშვნაში. მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების შედეგად, მათი ღირებულება გაიზარდა 4,099 ლარით, საიდანაც 3,773 ლარი აღიარდა სხვა სრულ შემოსავალში, ხოლო 326 ლარის ოდენობით შემოსულობა - სხვა საოპერაციო შემოსავალში.

10. იჯარა

მოძრაობა აქტივის გამოყენების უფლებაში და საიჯარო ვალდებულებებში 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება შენობა- ნაგებობები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,330	7,577
შესყიდვები	1,033	1,033
ცვეთის ხარჯი	(2,237)	-
საპროცენტო ხარჯი	-	333
გადახდები	-	(2,513)
ხელშეკრულების შეწყვეტა	(63)	(78)
საკურსო სხვაობა	-	(638)
	5,063	5,714
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,063	5,714

მოძრაობა აქტივის გამოყენების უფლებაში და საიჯარო ვალდებულებებში 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში იყო შემდეგი:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება შენობა-ნაგებობები</i>	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2020 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	9,443	10,143
შესყიდვები	755	755
ცვეთის ხარჯი	(2,416)	-
საპროცენტო ხარჯი	-	479
გადახდები	-	(3,067)
ხელშეკრულების შეწყვეტა	(1,452)	(1,746)
საკურსო სხვაობა	-	1,013
	6,330	7,577
2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	6,330	7,577

ბანკმა აღიარა საიჯარო ხარჯი მოკლევადიანი იჯარებიდან 597 ათასი ლარის ოდენობით 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის (2020 წ.: 521 ლარი). იხ. 23-ე შენიშვნა. მთლიანი ფულადი ნაკადები იჯარებზე 3,110 ლარს შეადგენდა (2020 წ.: 3,588 ლარი).

(ათას ლარში)

11. საინვესტიციო ქონება

	2021	2020
საწყისი ნაშთი 1 იანვარს	26,474	18,689
შესყიდვები	2,554	6,007
გასვლები	(1,756)	(1,004)
ძირითად საშუალებებზე რეკლასიფიცირებული (მე-9 შენიშვნა)	-	-
რეკლასიფიცირებული დასაკუთრებული უზრუნველყოფის მარაგებიდან	-	1,716
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან და გაყიდვიდან	1,128	1,066
საბოლოო ნაშთი 31 დეკემბერს	28,400	26,474

შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან და გაყიდვიდან მოიცავდა შემოსულობას გაყიდვებიდან 270 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 170 ლარი) და გადაფასების შემოსულობას 858 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 896 ლარის ზარალი).

საინვესტიციო ქონება არის მიწისა და შენობებისგან შემდგარი უძრავი ქონება, რომელიც ბანკმა მიიღო დაუფარავი სესხების უზრუნველყოფის საგნების დასაკუთრებით. იხილეთ მე-7 შენიშვნა.

2021 წლის 31 დეკემბერის მდგომარეობით, დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება. შემფასებელი არის ამგვარი საინვესტიციო ქონების შეფასების სპეციალისტი. სამართლიანი ღირებულება არის ის თანხა, რომლითაც შეფასების დღეს შეიძლება აქტივი გაიყვას საქმის მცოდნე და გარიგების მსურველ მხარეებს შორის „გაშლილი ხელის მანძილის“ პრინციპით შესრულებულ ოპერაციაში შეფასების თარიღში, საერთაშორისო შეფასების სტანდარტების კომიტეტის სტანდარტების შესაბამისად.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრა ბაზარზე არსებული მონაცემების საფუძველზე. სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრაში საბაზრო მიდგომა იყო გამოყენებული (25-ე შენიშვნა).

12. გადასახადებით დაბეგრვა

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში შევიდა ცვლილებები მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ამოქმედდა 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. 2018 წლის 27 დეკემბერს ბანკებისთვის ცვლილების ეფექტური თარიღი 2023 წლის 1 იანვრით შეიცვალა. ახალი ნორმატიული აქტის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით განაწილებული მოგება, და არა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად მიღებული მოგება. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა გამოითვლება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება აქვთ, ჩაითვალოს 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ იბეგრება მოგების გადასახადით.

ბოლო ცვლილების ძალაში შესვლის შემდეგ, ბანკმა გადაიანგარიშა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადაფასა მისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები, 2023 წლის 1 იანვრის შემდგომი პერიოდისთვის და შესაბამისად აღიარა გადავადებული საგადასახადო ხარჯი 2018 წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. ბასს (IAS) 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ თანახმად, ბანკმა გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, რომელთა გაყიდვა ან გასტუმრება მოსალოდნელია ცვლილების ამოქმედების პერიოდებში.

(ათას ლარში)

12. გადასახადებით დაბეგვრა (გაგრძელება)

2021 და 2020 წლებში ბანკის შემოსავალზე ვრცელდებოდა მოგების გადასახადის განაკვეთი 15%-ის ოდენობით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით მოგების გადასახადის სარგებლის ხარჯის ფაქტობრივთან შეჯერება:

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
მიმდინარე გადასახადის ხარჯი	(4,350)	-
გადავადებული ხარჯი - დროებითი სხვაობის წარმოშობა და გაუქმება	2,143	(388)
გამოკლებული: სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული გადავადებული გადასახადი	3	-
მოგების გადასახადის ხარჯი	(2,204)	(388)

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
შემოსავალი მოგების გადასახადის ხარჯის გაწევამდე	36,199	27,102
ნორმატიული საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	(5,430)	(4,065)
ცვლილება არ აღიარებულ გადავადებულ საგადასახადო აქტივებში	2,387	(2,387)
საგადასახადო მიზნებისთვის აღიარებული შემოსავლით შემცირებული გადასახადით დაუბეგრავი შემოსავალი	1,758	6,182
დაუქვითავი ხარჯები	(919)	(118)
მოგების გადასახადის (ხარჯი)/სარგებელი	(2,204)	(388)

(ათას ლარში)

12. გადასახადებით დაბეგვრა (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში ასეთია:

დასაცემი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება					
	2019	მოგება-ზარალის ანგარიშ-გებაში	2020	მოგება-ზარალის ანგარიშ-გებაში	პირდაპირ სხვა სრულ შემოსავალში	2021
გაუფასურების რეზერვი და სხვა ზარალის ანარიცხები (DTA)	59	7	66	(48)	-	18
გადატანილი საგადასახადო ზარალი	-	2,387	2,387	(2,387)	-	-
ფინანსური ინსტრუმენტების კორექტირება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისად	2,072	(290)	1,782	(608)	-	1,174
დარიცხული ხარჯები	1,306	216	1,522	(41)	-	1,481
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	-	-	-	802	(3)	799
სხვა	16	(2)	14	(2)	-	12
მთლიანი გადავადებული საგადასახადო აქტივი	3,453	2,318	5,771	(2,284)	(3)	3,484
არ აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივი	-	(2,387)	(2,387)	2,387	-	-
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	3,453	(69)	3,384	103	(3)	3,484
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი:						
სესხის გაუფასურების რეზერვი	(4,312)	(565)	(4,877)	1,775	-	(3,102)
ძირითადი საშუალებები	(536)	304	(232)	232	-	-
გაუფასურების რეზერვი და სხვა ზარალის ანარიცხი	(123)	(70)	(193)	20	-	(173)
ფინანსური ინსტრუმენტების კორექტირება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის შესაბამისად	(37)	12	(25)	16	-	(9)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(5,008)	(319)	(5,327)	2,043	-	(3,284)
წმინდა გადავადებული გადასახადი (ვალდებულებები/აქტივები)	(1,555)	(388)	(1,943)	2,146	(3)	200

13. საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი) და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის:

	შენიშვნა 1-ლი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	მთლიანი
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	7	(3,156)	(185)	(8,815)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		331	-	-
სხვა ფინანსური აქტივები		(296)	-	-
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)		(3,121)	(185)	(8,815)
ფინანსური გარანტიები		(132)	11	-
სასესხო ვალდებულებები		246	-	-
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხები		114	11	-

(ათას ლარში)

13. საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ზარჯი) და სხვა გაუფასურება და ანარიცხები (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვები ფინანსურ ინსტრუმენტებზე, რომლებიც ასახულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის:

	<i>შენიშვნა</i>	<i>1-ლი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>მთლიანი</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები		(2)	-	-	(2)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	7	(1,839)	(1,589)	(2,802)	(6,230)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		(516)	-	-	(516)
სხვა ფინანსური აქტივები		1	-	(85)	(84)
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ზარჯი)		(2,356)	(1,589)	(2,887)	(6,832)
ფინანსური გარანტიები		12	(18)	-	(6)
სასესხო ვალდებულებები		(136)	-	-	(136)
კრედიტთან დაკავშირებული ვალდებულებების ანარიცხის გაუქმება		(124)	(18)	-	(142)

14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივები მოიცავს:

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
ფინანსური აქტივები		
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება ფულად გზავნილებზე	3,952	3,838
წარმოებული ფინანსური აქტივები	432	799
სხვა	213	187
სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(105)	(85)
სულ ფინანსური აქტივები	4,492	4,739
არაფინანსური აქტივები		
დასაკუთრებული უზრუნველყოფის მარაგები	25,191	22,981
არამატერიალური აქტივები	22,411	18,438
გადახდილი ავანსები	4,279	3,015
გადახდილი ავანსები	2,184	3,416
ხელმისაწვდომი მარაგები	129	171
სხვა	269	269
სულ არაფინანსური აქტივები	54,463	48,290
სხვა აქტივები	58,955	53,029

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივების მოძრაობა 2021 და 2020 წლების განმავლობაში ასეთი იყო:

	<i>არამატერიალური აქტივები</i>
თვითღირებულებით	
2019 წლის 31 დეკემბერი	17,037
შესყიდვები	9,809
გასვლა და ჩამოწერა	(56)
2020 წლის 31 დეკემბერი	26,790
შესყიდვები	6,255
გასვლა და ჩამოწერა	(39)
2021 წლის 31 დეკემბერი	33,006
დაგროვილი ამორტიზაცია და გაუფასურება	
2019 წლის 31 დეკემბერი	(6,423)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში (23-ე შენიშვნა)	(1,985)
სრულად ამორტიზებული მუხლების ჩამოწერა	56
2020 წლის 31 დეკემბერი	(8,352)
ამორტიზაციის დანარიცხი წლის განმავლობაში (23-ე შენიშვნა)	(2,264)
სრულად ამორტიზებული მუხლების ჩამოწერა	21
2021 წლის 31 დეკემბერი	(10,595)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება	
2020 წლის 31 დეკემბერი	18,438
2021 წლის 31 დეკემბერი	22,411

საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით ყველა ფინანსური აქტივი პირველ სტადიას განეკუთვნება და წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვან მოძრაობებს ადგილი არ ჰქონია.

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2021	2020
ფინანსური ვალდებულებები		
დარიცხული ბონუსები	9,867	8,944
საიჯარო ვალდებულებები (მე-10 შენიშვნა)	5,714	7,577
არამატერიალური აქტივების შეძენასთან დაკავშირებული ანგარიშსწორება	-	3,822
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება ფულად გზავნილებზე	2,310	1,720
დარიცხული ხარჯები	2,780	1,639
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	1,246	1,512
გამოუყენებელი შვებულების ვალდებულება	-	1,228
კრედიტთან დაკავშირებული გარე საბალანსო ვალდებულებების ანარიცხები	766	924
ანგარიშსწორება პლასტიკური ბარათებით	878	706
სხვა	266	10
სულ ფინანსური ვალდებულებები	23,827	28,082
არაფინანსური ვალდებულებები		
მიღებული ავანსები	2,044	1,983
ბანკის აქციონერებზე გასაცემი დივიდენდები	1,061	1,061
საოპერაციო საგადასახადო ვალდებულება	115	795
სულ არაფინანსური ვალდებულებები	3,220	3,839
სხვა ვალდებულებები	27,047	31,921

(ათას ლარში)

14. სხვა აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავდა უცხოური ვალუტის ფორვარდულ და სვოპ ოპერაციებს, რომლებიც სამართლიანი ღირებულების იერარქიებში მიეკუთვნებოდა მეორე დონეს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები შეფასებულია შეფასების მეთოდით, რომელიც იყენებს ბაზრის ემპირიულ ამოსავალ მონაცემებს. გამოყენებული შეფასების მეთოდები მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპ მოდელს, დღევანდელი ღირებულების გამოთვლის გამოყენებით. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემებს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები მოიცავს შემდეგს:

	2021				2020			
	პირობითი თანხა		სამართლიანი ღირებულება		პირობითი თანხა		სამართლიანი ღირებულება	
	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება	აქტივი	ვალდებულება
ხელშეკრულება უცხოური ვალუტის ყიდვა-გაყიდვაზე ფორვარდული და სვოპის ხელშეკრულებები - უცხოური	185,363	185,735	432	1,246	249,320	248,028	799	1,512
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	185,363	185,735	432	1,246	249,320	248,028	799	1,512

15. ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე

	2021	2020
მიმდინარე ანგარიშები	17,051	17,524
მშობელი ბანკისგან მიღებული სესხები	21,026	12,696
ვადიანი ანაზრები და სესხები	-	1,209
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	38,077	31,429

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი ბანკისგან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა იყო 2021 წლის ივნისი (2020 წ.: 2021 წლის ივნისი) და მათზე ვრცელდებოდა წლიური საპროცენტო განაკვეთი 7.11% (2020 წ.: 7.11%).

(ათას ლარში)

16. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე

	2021	2020
ფიზიკური პირები		
მიმდინარე/მოთხოვნამდე ანგარიშები	131,249	121,892
ვადიანი ანაზრები	459,283	422,130
სულ ვალდებულებები ფიზიკური პირების წინაშე	590,532	544,022
სახელმწიფო და საბიუჯეტო ორგანიზაციები		
მიმდინარე/საანგარიშსწორებო ანგარიშები	6,590	24,778
ვადიანი ანაზრები	10,018	-
სულ ვალდებულებები სახელმწიფოს და საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიმართ	16,608	24,778
კომერციული იურიდიული პირები		
მიმდინარე/საანგარიშსწორებო ანგარიშები	493,257	515,198
ვადიანი ანაზრები	271,425	252,857
სულ ვალდებულებები კომერციული იურიდიული პირების წინაშე	764,682	768,055
სულ ვალდებულებები იურიდიული პირების წინაშე	781,290	792,833
სულ ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,371,822	1,336,855
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზების უზრუნველყოფა	127	714
გაცემულ გარანტიებზე ფლობილი უზრუნველყოფა	14,249	13,115
გაცემულ აკრედიტივებზე ფლობილი უზრუნველყოფა	569	1,750
აკრედიტივების, აუთვისებელი საკრედიტო ხაზების და გაცემული გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფულის მთლიანი ოდენობა	14,945	15,579
ანგარიშსწორების ოპერაციების უზრუნველყოფა	1,370	1,135

2021 წლის 31 დეკემბერს, ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ 373,600 ლარის (27.23%) ოდენობით ათ უმსხვილეს მესამე პირ მომხმარებელზე მოდიოდა (2020 წ.: 384,017 ლარი (28,73%)).

მომხმარებელთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით შემდეგია:

	2021	2020
ფიზიკური პირები	590,532	544,022
ვაჭრობა და მომსახურება	254,702	242,394
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	171,550	147,853
ფინანსური	102,673	132,573
ენერჯეტიკა	78,607	114,361
უძრავი ქონების მშენებლობა	53,273	51,979
წარმოება	42,608	40,561
განათლება	17,031	15,073
მთავრობა	16,609	24,778
სოფლის მეურნეობა	7,115	5,173
სხვა	37,122	18,088
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,371,822	1,336,855

(ათას ლარში)

17. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავდა შემდეგს:

<i>სადეპოზიტო სერტიფიკატები</i>	<i>2021</i>	<i>2020</i>
ფასდაკლების სერტიფიკატები	98,015	117,339
კუპონური სერტიფიკატები	65,047	44,521
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	163,062	161,860

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სადეპოზიტო სერტიფიკატები მოიცავდა დისკონტირებულ სადეპოზიტო სერტიფიკატებს, რომელთა ვადაც 2021 წლის იანვრიდან 2025 წლის თებერვლამდე მერყეობდა (2020 წ.: 2021 წლის იანვრიდან 2025 წლის თებერვლამდე), ხოლო კუპონური სადეპოზიტო სერტიფიკატების ვადა - 2022 წლის იანვრიდან 2028 წლის იანვრამდე (2020 წ.: 2021 წლის იანვრიდან 2028 წლის იანვრამდე) იყო.

დასაშვებია სადეპოზიტო სერტიფიკატების თავისუფლად გადაყიდვა ან მესამე მხარისთვის სხვაგვარად გადაცემა ბანკისათვის წინასწარი შეტყობინების გარეშე.

18. სხვა ნასესხები სახსრები

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
სემსგან ნასესხები სახსრები	101,167	116,287
მშობელი ბანკისგან ნასესხები სახსრები	-	56,103
საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებული ნასესხები სახსრები	4,433	5,564
სახელმწიფო ორგანიზაციებისგან ნასესხები სახსრები	-	434
სხვა ნასესხები სახსრები	105,600	178,388

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სემ-ისგან მიღებული 101,167 ლარის ნასესხები სახსრები (2020 წ.: 116,287 ლარი), რომელთა უზრუნველყოფის საგანი იყო საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ფასიანი ქაღალდები მთლიანი ნომინალური ღირებულებით 39,344 ლარი (2020 წ.: 71,618 ლარი), ხოლო მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მთლიანი ნომინალური ღირებულებით 73,242 ლარი (2020 წ.: 57,493 ლარი) უზრუნველყოფის სახით იყო დაგირავებული. ნასესხები სახსრების ვადები იწურება 2022 წლის იანვარში (2020 წ.: 2021 წლის იანვარი) და ერიცხება წლიური საპროცენტო განაკვეთი 10,2%-დან 10,65%-მდე (2020 წ.: 8,04%-დან 8,07%-მდე).

19. საკუთარი კაპიტალი

სააქციო კაპიტალი

ნებადართული და მთლიანად განაღდებული ჩვეულებრივი აქციების მოძრაობა ასეთია:

	<i>ნებადართული აქციების რაოდენობა</i>	<i>მთლიანად განაღდებული აქციების რაოდენობა</i>	<i>ნომინალური ღირებულება, ლარი</i>
2019 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008
2020 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008
2021 წლის 31 დეკემბერი	209,008,277	209,008,277	209,008

ბანკის სააქციო კაპიტალში აქციონერთა მიერ შენატანი ხორციელდებოდა ლარში, შესაბამისად, კაპიტალი უნდა განაწილდეს დივიდენდის ან სხვა სახით მხოლოდ ლარში.

(ათას ლარში)

19. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

უვადო სუბორდინირებული სესხი

2016 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მიიღო 300 მილიონი რუბლის (13,098 ლარი) უვადო სუბორდინირებული სესხი. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უვადო სუბორდინირებული სესხის საბალანსო ღირებულება იყო 12,444 ლარი (2020 წ.: 13,209 ლარი). 2021 წლის განმავლობაში ბანკს არ განუხორციელებია პროცენტის დაფარვა (2020 წ. 1,334 ლარი). უვადო სუბორდინირებულ სესხს ვადა არ აქვს განსაზღვრული და ბანკს აქვს მისი გამოსყიდვის საშუალება. კუპონის განაკვეთი მოიცავს რუსეთის ცენტრალური ბანკის ძირითად განაკვეთს +2.5%. ბანკს უპირობო უფლება აქვს, საკუთარი შეხედულებისამებრ გააუქმოს საპროცენტო გადახდები გადახდის თარიღამდე კრედიტორისთვის შეტყობინების გაგზავნით.

2021 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მიიღო 1,400 მილიონი რუბლის (58,780 ლარი) უვადო სუბორდინირებული სესხი. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უვადო სუბორდინირებული სესხის საბალანსო ღირებულება იყო 58,070 ლარი. 2021 წლის განმავლობაში ბანკს არ განუხორციელებია პროცენტის დაფარვა. უვადო სუბორდინირებულ სესხს ვადა არ აქვს განსაზღვრული და ბანკს აქვს მისი გამოსყიდვის საშუალება. კუპონის განაკვეთი მოიცავს რუსეთის ცენტრალური ბანკის ძირითად განაკვეთს +5.89%. ბანკს უპირობო უფლება აქვს, საკუთარი შეხედულებისამებრ გააუქმოს საპროცენტო გადახდები გადახდის თარიღამდე კრედიტორისთვის შეტყობინების გაგზავნით.

თუ ბანკის ჩვეულებრივი პირველადი კაპიტალის (CET1) კოეფიციენტი შემცირდებოდა ხელშეკრულებაში მითითებულ ოდენობაზე მეტი ოდენობით, პირობითი სუბორდინირებული სესხი საპროცენტო გადახდებით უნდა ჩამოიწეროს ჩვეულებრივი პირველი რიგის კაპიტალის მოთხოვნის აღდგენისთვის საჭირო ოდენობით, რომელიც ხელშეკრულებაშია მითითებული.

დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დივიდენდების განაწილება შეიძლება გამოცხადდეს ბანკის აქციონერებისთვის წმინდა მოგებიდან, რომელიც მოცემულია ბანკის მიერ სეზონ-ის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებულ ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში. სეზონ-ი უნდა იყოს ინფორმირებული დივიდენდების გამოცხადების შესახებ. იმ შემთხვევაში თუ კომერციული ბანკი არღვევს სეზონ-ის სარეგულაციო მოთხოვნებს, მას აქვს უფლება შეაჩეროს ან აკრძალოს დივიდენდების გაცემა.

2020 და 2021 წლებში დივიდენდები არ გამოცხადებულა და არ გადახდილა.

20. პირობითი ვალდებულებები

საოპერაციო გარემო

კოვიდ-19-ის პანდემიით გამოწვეული აღდგენის შემდეგ, საქართველოს ეკონომიკური ვითარება მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა 2021 წლის მეორე კვარტლიდან. საერთაშორისო ტურიზმი მეტად გააქტიურდა საქართველოში და, შესაბამისად, უცხოელი სტუმრებისგან მიღებული შემოსავალი გაიზარდა. ასევე შეიმჩნევა ზრდის ტენდენციები ფულადი გზავნილების მიმართულებით. თუმცა, ამავდროულად, ინფლაციური წნეხი მაღალია და, შესაბამისად ეროვნული ბანკი განაგრძობს მკაცრი მონეტარული პოლიტიკის გატარებას.

წინასწარი შეფასებების თანახმად, რეალური მშპ-ის ზრდა 2021 წელს 10,6% იყო (2020 წ.: 6,8%-იანი ზრდა). დეკემბერში ინფლაციის განაკვეთი 13,9% იყო (2020 წ.: 2,4%). სავაჭრო ნაშთი გაუარესდა 2020 წელთან შედარებით, ექსპორტთან შედარებით იმპორტის მნიშვნელოვანი ზრდის ფონზე, თუმცა ექსპორტიც ასევე გაიზარდა წინა წელთან შედარებით.

საქსტატის მონაცემების თანახმად, 2021 წელს ექსპორტი 26,9%-ით გაიზარდა წინა წელთან შედარებით და 4,2 მილიარდი აშშ დოლარი შეადგინა, ხოლო იმპორტი 25,1%-ით გაიზარდა და 10,1 მილიარდი აშშ დოლარი შეადგინა. სავაჭრო დეფიციტი 23,8%-ით გაიზარდა და 5,8 მილიონ აშშ დოლარს მიუახლოვდა.

2021 წელს უცხოეთში მომუშავე მოქალაქეებისგან საქართველოში მიღებულმა ფულადმა გზავნილებმა 2,349 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა (წინა წელთან შედარებით 24,6%-იანი ზრდა).

(ათას ლარში)

20. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

საოპერაციო გარემო (გაგრძელება)

2021 წლის განმავლობაში, ლარი 5,5%-ით გამყარდა აშშ დოლართან მიმართებით და 31 დეკემბრისთვის ლარის/დოლარის გაცვლითმა კურსმა 3,0976 შეადგინა.

მაღალი ინფლაციური ზეწოლის და ეკონომიკური ზრდის ფონზე, საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა თანდათანობით გაზარდა რეფინანსირების განაკვეთი 8%-დან 10,5%-მდე წლის განმავლობაში. 3%-იანი სამიზნე მაჩვენებლიდან მნიშვნელოვანი გადახრის გამო მკაცრი მონეტარული პოლიტიკა გატარდა და მისი შემსუბუქება მოსალოდნელია ინფლაციასთან დაკავშირებულ სამიზნე მაჩვენებელზე დაბრუნების პარალელურად.

დღეს საბანკო სექტორი განაგრძობს საქართველოს ეკონომიკის დაფინანსებას და ზრდის ტენდენციით ხასიათდება. 2021 წლისთვის საკრედიტო ინვესტიციები 12,7%-ით გაიზარდა და 4,9 მილიარდი ლარი შეადგინა.

პანდემიის აბსოლუტური შედეგების მიუხედავად, სახელმწიფოებს მთელ ქვეყანაში, მათ შორის საქართველოსაც კოვიდ-19-თან ერთად ცხოვრებასთან ადაპტირება მოუწევს. საქართველო არ გეგმავს კიდევ უფრო მკაცრი იზოლაციის წესების და მნიშვნელოვანი შეზღუდვების დაწესებას. ეკონომიკის გამოცოცხლება 2021 წელს იმედს ბადებს იმისა, რომ ეკონომიკა 2022 წელსაც განაგრძობს გაფართოებას.

იურიდიული

დროდადრო, ჩვეული საქმიანობის პირობებში ბანკის წინააღმდეგ ხდება სარჩელის აღძვრა. საანგარიშგებო თარიღში ბანკს მიღებული ჰქონდა რამდენიმე სასარჩელო მოთხოვნა. ამასთან, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაძლოა მოხდეს რესურსების გადინება, შესაბამისად წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში ამისათვის შესაბამისი რეზერვი არ გამოყოფილა.

31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფინანსური და პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2021	2020
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გამოუნმოზი საკრედიტო ხაზი	120,410	137,741
გაცემული გარანტიები	71,669	78,797
აკრედიტივი	2,844	1,750
სხვა საკრედიტო ვალდებულებები	-	25
ფინანსური და პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის დაქვეითვამდე)	194,923	218,313
გამოკლებული – გაცემული აკრედიტივების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული, აუთვისებელი საკრედიტო ხაზი და გაცემული გარანტიები (მე-16 შენიშვნა)	(14,945)	(15,579)
პირობითი ფინანსური ვალდებულებები	179,978	202,734

ვალდებულებები მეტწილად 1-ელ სტადიას განეკუთვნება. წლის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მნიშვნელოვანი მოძრაობები არ მომხდარა.

(ათას ლარში)

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2021	2020
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებიდან	13,918	11,576
საკომისიო გარანტიებიდან და კრედიტთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებებიდან	1,715	2,149
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებული ოპერაციებიდან	1,325	1,170
სხვა	277	182
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი	17,235	15,077
საკომისიო საანგარიშსწორებო ოპერაციებიდან	(8,511)	(7,138)
საკომისიო ნაღდი ფულით შესრულებული ოპერაციებიდან	(963)	(835)
საკომისიო გარანტიებიდან და კრედიტთან დაკავშირებული სხვა ვალდებულებებიდან	(299)	(385)
სხვა	(14)	(13)
საკომისიო ხარჯი	(9,787)	(8,371)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	7,448	6,706

22. სხვა შემოსავალი

	2021	2020
საკრედიტო ოპერაციებიდან მიღებული ჯარიმები	4,162	3,190
ანაზრების ვადაზე ადრე გატანის შედეგად მიღებული ჯარიმები	621	724
ინტეგრირებული მარკეტინგული კომუნიკაციის კამპანიაზე დანახარჯების ანაზღაურება	568	616
გრძელვადიანი აქტივების ნეგატიური გადაფასების გაუქმება	326	-
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	202	146
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვამდე გამოსყიდვისთვის მიღებული ჯარიმა	16	295
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდების დაფარვის ვადამდე გამოსყიდვის შედეგად მიღებული ჯარიმები	15	140
ქონების გასვლასთან დაკავშირებული შემოსულობა	13	-
სხვა	528	526
სხვა შემოსავალი	6,451	5,637

(ათას ლარში)

23. პერსონალის და სხვა საოპერაციო ხარჯები

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
ხელფასი	26,725	27,769
ბონუსები და პრემიები	14,071	11,429
დადგენილი შენატანების საპენსიო ხარჯი	603	567
თანამშრომლებზე გაწეული დანახარჯები	41,399	39,765
კომპიუტერული პროგრამული უზრუნველყოფის ტექნოლოგიების მომსახურება	3,611	2,209
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია (მე-14 შენიშვნა)	2,264	1,985
მარკეტინგი და რეკლამა	2,253	1,286
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურება	1,464	1,204
კომუნიკაცია	1,453	1,229
საოფისე მარაგები	1,192	1,159
კომუნალური მომსახურებები	1,076	722
საოპერაციო გადასახადები	1,066	891
ძირითადი საშუალებების რემონტი და ტექნოლოგიების მომსახურება	954	907
წარმომადგენლობითი ხარჯები	657	513
დაზღვევა	631	495
განთავსება და იჯარა	597	521
სხვა საოპერაციო ხარჯები პლასტიკური ბარათების ოპერაციებზე	351	434
პროფესიული მომსახურების ხარჯები	243	259
უსაფრთხოების ზომები	194	102
სამივლინებო და დაკავშირებული ხარჯები	128	86
ქველმოქმედება	55	332
სხვა არაფინანსური აქტივების გაუფასურება	-	300
ძირითადი საშუალებების ჩამოწერა	47	274
არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ხარჯი	18	-
სხვა	1,630	1,198
სხვა არასაოპერაციო ხარჯები	19,884	16,106

აუდიტორის ანაზღაურება

ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება 31 დეკემბრით დასრულებული 2021 და 2020 წლებისთვის მოიცავს შემდეგს (დღგ-ის გარეშე):

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
ბანკის წლიური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის საფასური 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის	142	142
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	37	37
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	6	6
სულ საფასური	185	185

24. რისკის მართვა

რისკი წარმოადგენს საბანკო საქმიანობების შემადგენელ ნაწილს და ის იმართება იდენტიფიკაციის, შეფასების, მონიტორინგის, რისკების კონტროლის და რისკის მართვის სხვა ზომების ხანგრძლივი პროცესით. ბანკის რისკის პოზიცია მოიცავს საკრედიტო, ლიკვიდობის, საბაზრო და საოპერაციო რისკებს.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიც არის გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკის მართვის სტრუქტურა

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო რისკების მართვა და ზედამხედველობა ასევე ახორციელებს ბანკის დამოუკიდებელი ორგანოების მიერ.

სამეთვალყურეო საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო მიდგომის ჩამოყალიბებასა და რისკების მართვის სტრატეგიებისა და პრინციპების დამტკიცებაზე.

2019 წელს, სამეთვალყურეო საბჭოს ფარგლებში შეიქმნა რისკების მართვის კომიტეტი, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოს სამი წევრისგან შედგებოდა. რისკების მართვის კომიტეტი განიხილავს ბანკის რისკების მართვის საკითხებს, მარეგულირებელი მოთხოვნების შესაბამისად.

დირექტორთა საბჭო

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკების მართვის საერთო პროცესის ხელმძღვანელობაზე ბანკში. 2019 წელს დირექტორთა საბჭოს ფარგლებში შეიქმნა აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის რისკების მართვის კომიტეტი (EMRC). აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის რისკების მართვის კომიტეტი სრულად არის პასუხისმგებელი რისკის სტრატეგიის შემუშავებასა და პრინციპების, სტრუქტურის, პოლიტიკისა და ლიმიტების დანერგვაზე. კომიტეტი პასუხისმგებელია რისკის ძირითად საკითხებზე და მართავს და ამოწმებს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი (ALCO) ხელმძღვანელობას აწვდის ინფორმაციას საბაზრო რისკების და ლიკვიდობის რისკის შესახებ და იღებს გადაწყვეტილებებს ბანკის აქტივ-პასივების მართვაზე.

რისკების მართვის დეპარტამენტი (რისკის დეპარტამენტი) პასუხისმგებელია რისკებთან დაკავშირებული პროცედურების დანერგვასა და ფუნქციონირებაზე რისკების კონტროლის პროცესის დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის მიზნით. 2021 წლის ბოლოსთვის რისკის დეპარტამენტი შემდეგი განყოფილებებისგან შედგებოდა:

- ▶ კონსოლიდირებული რისკის ანალიზის განყოფილება;
- ▶ კორპორაციული საკრედიტო რისკის განყოფილება;
- ▶ საცალო საკრედიტო რისკის განყოფილება;
- ▶ საბაზრო რისკების განყოფილება;
- ▶ საოპერაციო რისკების განყოფილება;
- ▶ ანალიზის და მონიტორინგის ჯგუფი;
- ▶ კორპორაციული პრობლემური სესხების მართვის ჯგუფი.

რისკების კონტროლის დეპარტამენტი

რისკების კონტროლის დეპარტამენტმა ზედამხედველობა უნდა გაუწიოს ბანკის პროცედურების შესაბამისობას რისკების პრინციპებთან, პოლიტიკასთან და ლიმიტებთან. თითოეულ ბიზნეს ბანკს აქვს დეცენტრალიზებული სტრუქტურული ერთეული, რომელიც პასუხისმგებელია რისკების დამოუკიდებელ კონტროლზე, მათ შორის ლიმიტების დარღვევის რისკის მართვაზე და ახალი პროდუქციისა თუ ტრანზაქციის რისკების შეფასებაზე. აღნიშნული დეპარტამენტი ასევე უზრუნველყოფს რისკების სრულყოფილ ასახვას რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემებში.

ხაზინა

ბანკის ხაზინა პასუხისმგებელია ბანკის აქტივებისა და ვალდებულებების მართვაზე. ასევე, ხაზინის ძირითად მოვალეობას წარმოადგენს ბანკის დაფინანსებისა და ლიკვიდურობის რისკის მართვა.

*(ათას ლარში)***24. რისკის მართვა (გაგრძელება)****შიდა აუდიტი**

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს ყოველწლიურად მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და შედეგებსა და რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის მეშვეობით მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ბანკი რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგს, რომელიც წარმოადგენს სტატისტიკური მონაცემების საფუძველზე პროგნოზირებულ ფაქტობრივ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს ისტორიულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რომლებიც დაკორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გასათვალისწინებლად. ბანკი განიხილავს ყველაზე პესიმისტური სცენარის შესაძლო შედეგებსაც, რაც შეიძლება განვითარდეს ისეთ უკიდურეს პირობებში, რომელთა დადგომაც ჩვეულებრივ ნაკლებად სავარაუდოა.

სხვადასხვა ბიზნეს განყოფილებიდან მიღებული ინფორმაციის შემოწმება და დამუშავება ხდება იმისათვის, რომ მოხდეს რისკების აღმოჩენა, ანალიზი და კონტროლი ადრეულ სტადიაზე. ეს ინფორმაცია წარედგინება დირექტორთა საბჭოს, აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტს და აღმასრულებელი ხელმძღვანელობის რისკების მართვის კომიტეტს, ასევე თითოეული ბიზნეს განყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიში მოიცავს მთლიან საკრედიტო რისკს, საკრედიტო საპროგნოზო მაჩვენებლებს, ლიკვიდობის კოეფიციენტებსა და რისკის სტრუქტურაში ცვლილებებს. ყოველთვის მზადდება დეტალური ანგარიში, რომელიც შეიცავს ინფორმაციას დარგის, მომხმარებლის და გეოგრაფიული რისკების შესახებ. რისკების მართვის განყოფილება ყოველთვის აფასებს სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ადეკვატურობას.

ყოველდღიურად დირექტორთა საბჭოს და ბანკის სხვა შესაბამის თანამშრომლებს წარედგინება ინფორმაცია ლიკვიდობის შესახებ.

რისკის შემსუბუქება

რისკების მართვის ფარგლებში, ბანკი სხვადასხვა შემამსუბუქებელ ინსტრუმენტს იყენებს დაქვემდებარების სამართავად, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის გამოყენების ჩათვლით საკრედიტო რისკების შესამცირებლად (დამატებითი ინფორმაცია იხილეთ ქვემოთ).

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა მომხმარებლებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული მონაწილე მხარეებისთვის და რისკების ამ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკები

ბანკი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ამ თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება შესაბამისი ხელშეკრულების პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ბანკი დგას სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კომპონენტების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს ყველაზე უკეთ ასახავს მათი საბალანსო ღირებულება, ურთიერთაქციითვის და უზრუნველყოფის ხელშეკრულებებით ამ რისკების შემცირების ეფექტამდე.

თუ ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მიმდინარე საკრედიტო რისკის დონეს და არა მაქსიმალურ დონეს, რომელიც მომავალში შეიძლება წარმოიშვას ღირებულების შეცვლის შედეგად.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***გაუფასურების შეფასება*

ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს გამოითვლის ალბათობის რამდენიმე სცენარზე დაყრდნობით იმისათვის, რომ შეაფასოს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი დეფიციტი, რომელიც დისკონტირებულია ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთთან მიახლოებული განაკვეთით. ფულადი სახსრების დეფიციტი არის სხვაობა ხელშეკრულების შესაბამისად საწარმოსთვის გადასახდელ ფულად ნაკადებს და იმ ფულად ნაკადებს, რომელთა მიღებასაც საწარმო მოელის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

- PD დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ ინსტრუმენტის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
- EAD დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დავალიანების შეფასება დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის, საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელი ცვლილებების გათვალისწინებით, რომელთა შორისაც არის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდა, ხელშეკრულების მიხედვით ან სხვაგვარად, კრედიტების, რომელთა გაცემის ვალდებულება ნაკისრია, მოსალოდნელი ათვისება და გადაუხდელ შენატანებზე დარიცხული პროცენტი.
- LGD დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის, მათ შორის უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გზით. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევებს ფინანსურ ინსტრუმენტზე და რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, საბაზისო ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ბანკმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 სტადიად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

- 1-ლი სტადია: სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
- მე-2 სტადია: როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი შემცირებულია და სესხი რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
- მეორე სტადიაზე გადასვლის მნიშვნელოვანი კრიტერიუმები: საანგარიშგებო თარიღში ბანკის სესხის ძირითადი თანხის და/ან პროცენტის ვალდებულების ვადაგადაცილებული თანხა, ასევე სხვა სახელშეკრულებო ვალდებულებები ნებისმიერ კონტრაქტის ინსტრუმენტზე, რომლებსაც აქვთ 31-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება; შიდა რეიტინგის 5-ზე მეტი ნიშნულით კლება A-რეიტინგისთვის, 4 ნიშნულზე მეტი კლება B-რეიტინგისთვის და 3 ნიშნულზე მეტი კლება სხვა რეიტინგებისთვის ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ; კონტრაქტის ნებისმიერ ინსტრუმენტს აქვს პოტენციური პრობლემის ტრანზაქციის სტატუსი.

*(ათას ლარში)***24. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

მე-3 სტადია: მე-3 სტადიაზე გადასვლის კრიტერიუმები მოიცავს საკრედიტო გაუფასურების განმსაზღვრელ კრიტერიუმებს, რომლებიც ბანკის მეთოდოლოგიით დეფოლტის მაჩვენებლების ეკვივალენტია. ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას რისკზე მორგებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშებაში უნდა გათვალისწინდეს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი თავდაპირველი აღიარების თარიღში; გაუფასურებული (POCI): ამგვარი ინსტრუმენტებისთვის გაუფასურების რეზერვები არ შექმნილა. თანმიმდევრულ საანგარიშგებო თარიღებში გაუფასურების რეზერვების დაანგარიშება საკრედიტო ზარალის მხოლოდ სიცოცხლის მანძილზე დაგროვილი მოძრაობების შეფასებას მოითხოვს.

დეფოლტის და გამოსწორების განმარტება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 საფეხურზე მყოფად (გაუფასურებულად) მიიჩნევს ყველა ისეთ შემთხვევაში, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. ამასთან, კორპორაციული მსესხებლებისთვის დეფოლტის შემდეგი ფაქტორები არსებობს: დეფოლტის რესტრუქტურისაცა, გარიგებების ჩამოწერა ან გაყიდვა, კონტრაქტის გაკოტრება ან ლიკვიდაცია, პრობლემური სესხები. ბანკი მოთხოვნებს ბანკების მიმართ მიიჩნევს გადაუხდელად და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება საქმიანობის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

თვისებრივი შეფასების პროცესის შემადგენელი ნაწილის სახით, იმის განსაზღვრად, კონტრაქტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ბანკი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ სასესხო ვალდებულებები არ დაკმაყოფილებს და ისინი შესაბამეა წარმოშობილ დეფოლტის რისკს.

სხვა ფინანსური აქტივები ავტომატურად განეკუთვნება მესამე სტადიას, როდესაც მსესხებელი 14 დღით დააგვიანებს გადახდას ხელშეკრულების საფუძველზე. იმის თვისებრივი შეფასებისას, კლიენტს დარღვეული აქვს თუ არა გადახდის პირობა, ბანკი ასევე განიხილავს სხვადასხვა შემთხვევას, რომლებიც შეიძლება მიუთითებდეს იმაზე, რომ გადახდა არ არის მოსალოდნელი, რაც მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მსესხებლის გარე რეიტინგი, რომელიც დეფოლტზე მიუთითებს;
- ▶ კონტრაქტის გაკოტრება ან ლიკვიდაცია;
- ▶ მომხმარებლის ლიცენზიის გამოთხოვნა.

როდესაც კრედიტორის სასესხო ვალდებულებების რესტრუქტურისაცა ხდება თავდაპირველი სესხის (90-ზე მეტ დღიანი ვადაგადაცილება) ახალი სესხით განსხვავებული ეკონომიკური პირობებით (ხშირად სესხის ჩანაცვლებად მოხსენიებული), ბანკის პოლიტიკა განსაზღვრავს, რომ ფინანსური ინსტრუმენტი ჩაითვალოს „გამოსწორებულად“, როდესაც ზემოთ ჩამოთვლილი დეფოლტის კრიტერიუმებიდან არცერთს არ ექნება ადგილი სულ მცირე სამი თანმიმდევრული თვის განმავლობაში, საანგარიშგებო თარიღამდე. მოცემული პირობის დაკმაყოფილებისას, ახალი სესხი რეკლასიფიცირდება მე-3 სტადიიდან მე-2-ში. იმ შემთხვევაში, თუ თავდაპირველი რესტრუქტურისაცა სესხი 90 დღეზე ნაკლები პერიოდით იქნება ვადაგადაცილებული, სამთვიანი გამოსაცდელი პერიოდის გასვლის შემდეგ ახალი სესხი მე-2 სტადიიდან პირველში რეკლასიფიცირდება.

შიდა რეიტინგი და დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

ბანკის დამოუკიდებელი საკრედიტო რისკის ერთეული ამუშავებს მის შიდა რეიტინგის მოდელებს. ბანკი მართავს ინდივიდუალურ მოდელებს მისი წამყვანი პორტფელებისთვის, რომელშიც მათ მომხმარებლებს ენიჭებათ რეიტინგი 1-დან 13 ქულამდე (A1, A2, A3, B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3, E (დეფოლტი)). მოდელები მოიცავს როგორც თვისებრივ, ისე - რაოდენობრივ ინფორმაციას და, მსესხებლის დამახასიათებელ ინფორმაციასთან ერთად, იყენებენ დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შესაძლოა იმოქმედონ მსესხებლის ქცევაზე. პრაქტიკულობიდან გამომდინარე, მოდელები ასევე ეფუძნება ინფორმაციას საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოებიდან. დეფოლტის ალბათობები, რომლებიც მოიცავს საპროგნოზო ინფორმაციას და ფასს (IFRS) 9-ის რისკების კლასიფიკაციის სტადიებს, თითოეულ სტადიას განეკუთვნება. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტის ალბათობა საცალო პორტფელისთვის განისაზღვრება შიდა სტატისტიკური მონაცემებით. ერთი წლის დეფოლტის ალბათობა ფასდება სეგმენტების დონეზე. ინსტრუმენტები თითოეულ სეგმენტში ვადაგადაცილებული დღეების ჯგუფებად იყოფა (ჯგუფი 1 - ვადაგადაცილების გარეშე, ჯგუფი 2 - ერთიდან 30 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 3 - 31-დან 60 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 4 - 61-დან 90 დღემდე ვადაგადაცილება, ჯგუფი 5 - 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილება). ერთწლიანი დეფოლტის ალბათობის დაანგარიშება ისაჭიროებს თავდაპირველი გადასვლის მატრიცის შეფასებას. ამ მიზნით, ანალიზი ტარდება სასესხო პორტფელის თანმიმდევრულ ერთთვიან პერიოდებზე გამოცდილების საფუძველზე (გამოიყენება ყველა ხელმისაწვდომი ერთგვაროვანი სტატისტიკური მონაცემი, 10 წლამდე შეზღუდული დროითი ჰორიზონტით). შედეგად მიღებული მატრიცის ბოლო სვეტი წარმოადგენს საშუალო ერთწლიანი TTC დეფოლტის ალბათობას. საშემოსავლო გადასახადის დეფოლტის ერთწლიანი ალბათობის განსაზღვრისთვის, ამ სეგმენტისთვის მაკროეკონომიკური პროგნოზების გათვალისწინებით, PD TTC ვექტორის თითოეული ელემენტი PD TTC ერგება დაკალიბრების კოეფიციენტს.

სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები

ბანკის სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაქტები მოიცავს ფინანსური მომსახურების ინსტიტუტებს და ბანკებს. ამ ურთიერთობებისთვის, ბანკის საკრედიტო რისკის ერთეულები ანალიზს უკეთებს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, როგორც არის ფინანსური ინფორმაცია და სხვა გარე მონაცემები (მაგ. გარე რეიტინგები) და ბანკი შიდა რეიტინგს ანიჭებს ვადაგადაცილებული დღეების საფუძველზე, როგორც ნაჩვენებია ცხრილში ქვემოთ.

კორპორაციული სესხები და სესხები მცირე ბიზნესისთვის

კორპორაციული სესხებისთვის, ბანკის სპეციალიზებული საკრედიტო რისკის თანამშრომლები ახდენენ მსესხებლების შეფასებას. საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება საკრედიტო რეიტინგის მოდელს, რომელიც სხვადასხვა ისტორიულ, მიმდინარე და საპროგნოზო ინფორმაციას ითვალისწინებს, ბანკის სარეიტინგო მეთოდოლოგიის შესაბამისად.

რეიტინგის განსაზღვრის ტექნიკების კომპლექსურობა და დეტალიზაცია განსხვავდება ბანკის რისკზე დაქვემდებარების და მომხმარებლის კომპლექსურობისა და ზომის გათვალისწინებით. მცირე ბიზნესისთვის რამდენიმე ნაკლებად კომპლექსური სესხის რეიტინგის განსაზღვრა ხდება ბანკის საცალო პროდუქტების მოდელის გამოყენებით.

სამომხმარებლო სესხები და საცხოვრებელი ბინების იპოთეკები

სამომხმარებლო სესხი მოიცავს პერსონალურ სესხებს უზრუნველყოფის გარეშე, საკრედიტო ბარათებს და ოვერდრაფტებს. საცხოვრებელი სახლის იპოთეკასთან ერთად, ამ პროდუქტების და ასევე მცირე ბიზნესის სესხების ნაკლებ კომპლექსური რეიტინგები განისაზღვრება მაჩვენებლების ავტომატური სისტემით, რომელიც, უპირატესად, ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობას ეფუძნება.

ბანკის სამომხმარებლო სესხების შიდა საკრედიტო რეიტინგები მოიცავს შემდეგს:

<i>შიდა რეიტინგის ქულა (ციფრებში)</i>	<i>საერთაშორისო გარე სარეიტინგო სააგენტოს (ფიტჩის) რეიტინგი</i>	<i>შიდა რეიტინგის აღწერა</i>	<i>არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი</i>
1-2	„BB-“ -დან „BBB-“ -მდე	მაღალი შეფასება	0-2%
3	B+		
4	B	სტანდარტული შეფასება	2-15%
5-6	B-		
7-9	CCC/C	სტანდარტულზე დაბალი	
10-11	CCC/C	შეფასება	16-100%
12-13	D	გაუფასურებული	100%

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტირებული ოდენობა

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, გაუფასურების დაანგარიშების ფარგლებში, რომელიც ითვალისწინებს კლიენტის უნარს გაზარდოს კრედიტის ოდენობა სანამ დეფოლტირებული გახდება და ასევე პოტენციურ ვადაზე ადრე დაფარვას. დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების დასაანგარიშებლად პირველი სტადიის სესხისთვის, ბანკი ავასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასაანგარიშებლად. მე-2 და მე-3 სტადიების და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, დეფოლტის შესაძლებლობა გათვალისწინდება მოვლენებზე ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში.

ბანკმა განსაზღვრა დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანებები რისკის შესაძლო შედეგების დიაპაზონის მოდელირების გზით, დროის სხვადასხვა მომენტში, რომელიც მრავალჯერად სცენარს შეესაბამება. ფასს (IFRS) 9-ის ფარგლებში დეფოლტის ალბათობები შემდეგ განეკუთვნება თითოეულ ეკონომიკურ სცენარს, ბანკის მოდელის შედეგების საფუძველზე.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს განაკვეთები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას იმ თანხასთან შედარებით, რომლის აღდგენაც ან რეალიზაციაც მოსალოდნელია უზრუნველყოფის ნებისმიერი დასაკუთრებული საგნიდან.

ბანკის ახდენს მისი საცალო საკრედიტო პროდუქტების უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელად სეგმენტირებას, იმ მნიშვნელოვანი მახასიათებლების საფუძველზე, რომლებიც შეესაბამება მომავალი ფულადი ნაკადების შეფასებას. გამოყენებული მონაცემები ეფუძნება ზარალის შესახებ მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს და ისინი მოიცავენ გარიგების მახასიათებლების უფრო ფართო ნაკრებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის საგნების უფრო ფართო დიაპაზონი), ასევე ნასესხებ მახასიათებლებს.

დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთები ფასდება პირველი, მეორე და მესამე სტადიებისთვის და თითოეული აქტივის კლასის შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული სეგმენტისთვის. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების განაკვეთების ამოსავალი მონაცემები ფასდება და, შესაძლებლობის შემთხვევაში, დაკალიბრდება სესხის დაბრუნების მიმდინარე მაჩვენებლების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით შეფასების გზით. იგივე მეორდება თითოეული ეკონომიკური სცენარისთვის, სიტუაციიდან გამომდინარე.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12-თვიან მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ბანკი ავასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

ბანკი მიმართავს შეფასების თვისებრივ მეთოდს აქტივის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის გამოსაწვევად, როგორც არის, მაგალითად, მომხმარებლის/ობიექტის შეყვანა საყურადღებო სიაში, ან ანგარიშის რესტრუქტურის საკრედიტო მოვლენის გამო. კონკრეტულ შემთხვევებში, ბანკმა შესაძლოა ასევე მიიჩნიოს, რომ ზემოთ, თავში „დეფოლტის განმარტება“ განხილული მოვლენები დეფოლტთან მიმართებაში საკრედიტო რისკში მნიშვნელოვან ზრდას წარმოადგენს. საკრედიტო რეიტინგში ცვლილებების მიუხედავად, თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნით არის ვადაგადაცილებული, ითვლება, რომ საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებისას მსგავსი აქტივების ჯგუფისთვის, ბანკი იყენებს შეფასების იგივე პრინციპებს იმის განსასაზღვრად, ხომ არ ჰქონია ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში საწყისი აღიარების შემდეგ.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ინდივიდუალური და კოლექტიურ საფუძველზე შეფასებული ფინანსური აქტივების დაჯგუფება

ქვემოთ მოცემული ფაქტორებიდან გამომდინარე, ბანკი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს განსაზღვრავს კოლექტიურ ან ინდივიდუალურ საფუძველზე.

გადაწყვეტილება ინსტრუმენტის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასების შესახებ მიიღება ექსპერტის განსჯის შესაბამისად, რაც, სხვა მრავალ საკითხთან ერთად ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ მსესხებლის ყველა კრედიტის ოდენობა აღემატება 200 ლარს;
- ▶ მე-3 სტადიის ყველა აქტივი, ფინანსური აქტივის კლასის მიუხედავად;
- ▶ მე-2 და მე-3 სტადიების კორპორაციული სასესხო პორტფელი;
- ▶ მცირე ბიზნესის სესხების პორტფელის კრედიტის მსხვილი ან უნიკალური ოდენობა;
- ▶ სახაზინო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები (როგორც არის, მოთხოვნები ბანკების მიმართ, ფულადი სახსრების ეკვივალენტები და სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით/სხვა სრულ შემოსავალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული);
- ▶ კრედიტის ოდენობა, რომელიც შესაძლოა კლასიფიცირებულ იქნას შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როდესაც თავდაპირველი სესხის აღიარება წყდება და ახალი სესხი აღიარდება სესხის რესტრუქტურისა და აღიარების შედეგად.

აქტივების კლასები ბანკის მიერ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებისას კოლექტიურ საფუძველზე მოიცავს შემდეგს:

- ▶ მცირე ბიზნესისთვის საბანკო სესხების უფრო მცირე და მეტად გენერიული ნაშთები;
- ▶ 1-ლი და მე-2 საცალო იპოთეკური და სამომხმარებლო სესხები და 1-ლი სტადიის კორპორაციული სესხის პორტფელი;
- ▶ შეძენილი შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული კრედიტის ოდენობა, რომელიც იმართება კოლექტიურ საფუძველზე.

ბანკი ამ კრედიტებს უფრო მცირე ერთგვაროვან პორტფელებად აჯგუფებს, სესხების შიდა და გარე მახასიათებლების კომბინაციის საფუძველზე, როგორც არის, მაგალითად შიდა შეფასება, ვადაგადაცვილების კალათა, პროდუქტის ტიპი, სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტი ან მსესხებლის ინდუსტრია.

საპროგნოზო ინფორმაცია და მრავალჯერადი ეკონომიკური სცენარები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება მოიცავს მომავალი 2022-2023 წლების ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას. ამგვარი პროგნოზები ხელმძღვანელობის განსჯის საგანია და ეს განსჯა შესაძლოა იყოს შეფასებასთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობების წყარო, რომლებიც დგანან მომავალ პერიოდებში საბალანსო ღირებულების არსებითი კორექტირების მნიშვნელოვანი რისკის წინაშე. საპროგნოზო ელემენტების გამოყენება ასახავს ბანკის ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მოლოდინებს და მოიცავს სცენარების (საბაზისო, ოპტიმისტური და პესიმისტური) შექმნას, მათ შორის თითოეული სცენარის ალბათობის შეფასების ჩათვლით. მრავალი სცენარის მიზანია დაშვების არა წრფივი გავლენის მოდელის შექმნა მაკროეკონომიკური ფაქტორების შესახებ, მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინების მიზნით, განისაზღვრება დეფოლტის ალბათობაზე მოქმედი მაკროეკონომიკური ფაქტორები საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიან სასესხო პორტფელში ვადაგადაცვილებული სესხების აგრეგირებული წილის დონეზე (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად).

*(ათას ლარში)***24. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

საპროგნოზო ინფორმაციის გათვალისწინებისას დგინდება ფუნქციონალური ურთიერობა საკრედიტო რისკსა და მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს შორის. ცვლადი მონაცემები მოიცავს საქართველოს საბანკო სექტორის მთლიანი სასესხო პორტფელში (სებ-ის მონაცემების შესაბამისად) ვადაგადაცილებული სესხების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ წილებს (ან მათ შესაძლო ტრანსფორმაციას, მათ შორის აბსოლუტურ ცვლილებებს და დაკავშირებულ შემოსულობებს). ახსნა-განმარტებითი ცვლადი მონაცემები მოიცავს მაკროეკონომიკური ფაქტორების ცენტრალიზებულ და ნორმალიზებულ მაჩვენებლებს: მშპ-ს ზრდის განაკვეთის ლოგარითმებს და ექსპორტის ზრდაში აბსოლუტური ცვლილების t-2 ჩამორჩენას (განსახილველი პერიოდის განმავლობაში) და ასევე დეფოლტის ალბათობების ეფექტს.

თავისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის გამოყენებისას ბანკი ამოსავალ ეკონომიკურ მონაცემებად იყენებს ისეთ ფართო სპექტრის საპროგნოზო ინფორმაციას, როგორც არის:

- ▶ მშპ-ის ზრდის განაკვეთი;
- ▶ უმუშევრობის დონე.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხი ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგებით იმართება, რომლებიც ზემოთ არის აღწერილი. ქვემოთ მოცემული ცხრილი უჩვენებს კრედიტის ხარისხს აქტივის კლასის მიხედვით, სასესხო ხაზებისთვის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ბანკის საკრედიტო რეიტინგის სისტემის საფუძველზე 2021 წლის 31 დეკემბრის და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

	შენიშვნები	სტადიები	მაღალი შეფასება 2021	სტანდარტული შეფასება 2021	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება 2021	გაუფასურებული 2021	მთლიანი 2021
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	1-ლი სტადია	205,458	-	-	-	205,458
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	6	1-ლი სტადია	127,189	-	-	-	127,189
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	7	1-ლი სტადია	289,416	329,262	8,852	-	627,530
		მე-2 სტადია	-	9,138	14,809	-	23,947
- კორპორაციული სესხები		მე-3 სტადია	-	-	-	15,121	15,121
		1-ლი სტადია	270,479	209	456	-	271,144
		მე-2 სტადია	1,626	7,462	164	-	9,252
- სესხი მცირე ბიზნესისთვის		მე-3 სტადია	-	-	-	1,712	1,712
		1-ლი სტადია	405,755	166,629	2,806	-	575,190
		მე-2 სტადია	253	16,013	10,190	-	26,456
- სამომხმარებლო სესხები		მე-3 სტადია	-	-	5	24,757	24,762
		1-ლი სტადია	5,873	-	-	-	5,873
- ანაბრებით უზრუნველყოფილი სესხები სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	მე-2 სტადია	-	-	-	-	-
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული		მე-3 სტადია	-	-	-	-	-
		1-ლი სტადია	147,916	-	-	-	147,916
	20	1-ლი სტადია	85,385	33,918	-	-	119,303
		მე-2 სტადია	1,105	-	-	-	1,105
გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები		მე-3 სტადია	2	-	-	-	2
აკრედიტივი	20	1-ლი სტადია	2,844	-	-	-	2,844
	20	1-ლი სტადია	56,135	11,384	30	-	67,549
		მე-2 სტადია	-	4,120	-	-	4,120
ფინანსური გარანტიები							
სხვა აქტივები	14	1-ლი სტადია	-	4,165	-	-	4,165
მთლიანი			1,599,436	582,300	37,312	41,590	2,260,638

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

	შენიშვნები	სტადიები	მალალი	სტანდარტული	სტანდარტული	გაუფასურებული	მილიანი
			შეფასება 2020	შეფასება 2020	დაბალი შეფასება 2020	2020	2020
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	1-ლი სტადია	146,058	-	-	-	146,058
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	6	1-ლი სტადია	229,292	-	-	-	229,292
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	7	1-ლი სტადია	779,232	542,038	74,624	41,162	1,437,056
		მე-2 სტადია	142,343	350,549	32,389	-	525,281
		მე-3 სტადია	-	4,258	26,796	-	31,054
- კორპორაციული სესხები		სტადია	-	-	-	12,710	12,710
		1-ლი სტადია	219,205	428	119	-	219,752
		მე-2 სტადია	3,058	11,984	1,767	-	16,809
		მე-3 სტადია	-	-	-	2,870	2,870
- სესხი მცირე ბიზნესისთვის		სტადია	-	-	-	-	-
		1-ლი სტადია	410,936	159,820	7,461	-	578,217
		მე-2 სტადია	411	14,999	6,092	-	21,502
		მე-3 სტადია	-	-	-	25,582	25,582
- სამომხმარებლო სესხები		სტადია	-	-	-	-	-
		1-ლი სტადია	3,279	-	-	-	3,279
		მე-2 სტადია	-	-	-	-	-
		მე-3 სტადია	-	-	-	-	-
- ანაზრებით უზრუნველყოფილი სესხები სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	სტადია	157,791	-	-	-	157,791
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული		1-ლი სტადია	157,791	-	-	-	157,791
	20	1-ლი სტადია	86,042	51,392	-	-	137,434
		მე-2 სტადია	296	-	3	8	307
მე-3 სტადია		სტადია	-	-	-	-	-
გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები		სტადია	-	-	-	-	-
აკრედიტივი	20	1-ლი სტადია	1,750	-	-	-	1,750
ფინანსური გარანტიები	20	1-ლი სტადია	58,599	16,121	10	-	74,730
		მე-2 სტადია	-	4,057	10	-	4,067
სხვა აქტივები	14	1-ლი სტადია	3	4,022	-	-	4,025
მილიანი			1,459,063	617,630	74,647	41,170	2,192,510

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გაუღუნის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაქტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ბანკის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები მუდმივ შეფასებას და განახლებას ექვემდებარება.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის სესხი მიიჩნევა ვადაგადაცილებულად, თუ საანგარიშგებო თარიღისთვის მსესხებელს არ ექნება განხორციელებული საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არცერთი გადახდა. ასეთ შემთხვევაში შესაბამისი საკრედიტო ხელშეკრულების თანახმად მსესხებლისგან მისაღები მთლიანი თანხა, დარიცხული პროცენტისა და საკომისიოს ჩათვლით, ვადაგადაცილებულად უნდა აღიარდეს.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების გაუფასურება კოლექტიურად შეფასდა. საკრედიტო პორტფელის სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია მე-7 შენიშვნაში.

საბალანსო ღირებულება ფინანსური აქტივების კლასის მიხედვით, რომელთა პირობები ხელახლა შეთანხმდა

ქვემოთ ცხრილში ასახულია ისეთი (რესტრუქტურირებული და რეფინანსირებული) ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კლასების მიხედვით, რომელთა პირობებიც გადაისინჯა:

	2021	2020
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები		
სამომხმარებლო სესხები	27,851	31,067
კორპორაციული სესხები	23,421	28,989
სესხი მცირე ბიზნესისთვის	6,743	12,682
მთლიანი	58,015	72,738

ინდივიდუალურად შეფასებული რეზერვები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ინდივიდუალურ საფუძველზე ხორციელდება ფულის დროითი ღირებულების, ასევე განვლილი მიმდინარე და საპროგნოზო ეკონომიკური პირობების გათვალისწინებით, რომლებიც გონივრულ ფარგლებშია ხელმისაწვდომი. თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტის ანარიცხის ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებისას, განისაზღვრება სესხის დასაფარად საჭირო ფულადი ნაკადების შემოდინებების შესაძლო სცენარები. ინდივიდუალურ საფუძველზე შეფასებული თითოეული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ანარიცხები დაანგარიშდება მიმდინარე მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამისი სცენარის ალბათობით შეწონილ დღევანდელ ღირებულებას შორის სხვაობის სახით. ფულადი ნაკადების სცენარები ეფუძნება სესხის დაფარვის სტრატეგიების საფუძველზე, რომლებიც გამოიყენება/რომელთა გამოყენებაც იგეგმება/რომელიც შესაძლოა გამოყენებულ იქნას მსესხებელთან მიმართებაში. სცენარების ალბათობები, ფულადი სახსრების შემოდინების თანხები და ვადები განისაზღვრება ექსპერტთა განსჯით.

კოლექტიურად შეფასებული რეზერვები

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებაში მნიშვნელოვანი ამოსავალი მონაცემები მოიცავს შემდეგი ცვლადი მონაცემების ვადების სტრუქტურას:

- ▶ დეფოლტის ალბათობა (PD);
- ▶ დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში (LGD); და
- ▶ დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება (EAD).

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი პირველ სტადიაზე არსებული კრედიტის ოდენობებისთვის დაანგარიშდება 12-თვიანი დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე. მე-2 და მე-3 სტადიებისთვის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება არსებობის მანძილზე დეფოლტის ალბათობის გამრავლებით დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დაანგარიშდება შემდეგი აქტივებისთვის:

- ▶ კორპორაციული მომხმარებლები;
- ▶ მცირე და საშუალო საწარმოები;
- ▶ მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ;
- ▶ გარანტიების და აკრედიტივები;
- ▶ ფასიანი ქაღალდების პორტფელი;
- ▶ ფიზიკური პირები (პროდუქტების მიხედვით).

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ბანკის ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2021				2020			
	საქართველო	OECD	დსთ და საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნები	სულ	საქართველო	OECD	დსთ და საზღვარგარეთის სხვა ქვეყნები	სულ
აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	223,690	30,134	13,101	266,925	134,840	55,080	17,183	207,103
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	127,035	155	-	127,190	229,128	164	-	229,292
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,513,893	1,944	24,127	1,539,964	1,377,113	2,903	18,635	1,398,651
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	156,923	-	-	156,923	166,799	-	-	166,799
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	54	-	-	54	54	-	-	54
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	147,420	-	-	147,420	156,964	-	-	156,964
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახული სავალო ფასიანი ქაღალდები	9,449	-	-	9,449	9,781	-	-	9,781
სხვა ფინანსური აქტივები	4,237	70	185	4,492	4,431	186	122	4,739
	2,025,778	32,303	37,413	2,095,494	1,912,311	58,333	35,940	2,006,584
ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	21,139	-	16,938	38,077	1,968	-	29,461	31,429
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	1,229,442	50,869	91,511	1,371,822	1,197,217	46,666	92,972	1,336,855
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	146,884	2,302	13,876	163,062	129,912	10,663	21,285	161,860
სხვა ნასესხები სახსრები	101,167	4,433	-	105,600	116,721	5,565	56,102	178,388
სუბორდინირებული სესხი	-	-	112,977	112,977	-	-	80,253	80,253
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	23,661	91	75	23,827	27,878	197	7	28,082
	1,522,293	57,695	235,377	1,815,365	1,473,696	63,091	280,080	1,816,867
წმინდა აქტივები/(ვალდებულებები)	503,485	(25,392)	(197,964)	280,129	438,615	(4,758)	(244,140)	189,717
წმინდა ფინანსური ვალდებულებები	187,618	4,267	2,270	194,155	215,256	21	2,110	217,387

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***უზრუნველყოფის საგანი და საკრედიტო რისკის შემცირება*

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია თითოეული ტიპის უზრუნველყოფის საგნის მიღებისა და შეფასების სახელმძღვანელო პრინციპები. ხელმძღვანელობა ამოწმებს უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებას და შეუძლია მოითხოვოს დამატებითი უზრუნველყოფა საბაზისო ხელშეკრულების მიხედვით. ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა რეგულირდება შესაბამისი პროცედურებით. შემოსულობა გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად.

კრედიტის უზრუნველყოფის მისაღები ფორმების სია პერიოდულად გადაისინჯება. ბანკს კრედიტის უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის ჩამოყალიბებული აქვს მოთხოვნები. დაგირავებული ქონების ღირებულება განისაზღვრება საბაზრო ფასის საფუძველზე, ლიკვიდობის მარჯის გათვალისწინებით.

უზრუნველყოფა გამოიყენება შეთავაზებული კრედიტის თანხის გასაზრდელად და არა კრედიტის დამტკიცების ერთადერთ მიზეზად. როდესაც ხდება უზრუნველყოფის საგნის მიღება, საჭიროა საკრედიტო განაცხადის ფორმაში ყველა დეტალის, მათ შორის უზრუნველყოფის ტიპის, ღირებულების და მისი გადამოწმების სიხშირის ასახვა. თუ შესაძლებელია, ბანკის წარმომადგენელმა უნდა განახორციელოს უზრუნველყოფის საგნის ფიზიკური არსებობის ინსპექტირება.

ბანკი დაგირავებული ქონების სამართლიან ღირებულებას ხელახლა აფასებს უზრუნველყოფის თითოეული ფორმისთვის დადგენილი სიხშირით და საჭიროების შემთხვევაში მოითხოვს დამატებით გირაოს ან კრედიტის უზრუნველყოფის სხვა მისაღებ ფორმებს.

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ბანკის ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდობის მიხედვით და ყოველდღიურ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს, რომლის უზრუნველყოფითაც საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია სებ-იდან სახსრების მოზიდვა. ბანკი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდობის მიზნით.

ლიკვიდობის პოზიციას ბანკი ინდივიდუალურად აფასებს და მართავს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული ლიკვიდობის კოეფიციენტების მიხედვით.

ამ მოთხოვნის თანახმად, ბანკებმა უნდა იქონიონ ლიკვიდური აქტივები, რომელთა გამოყენებასაც შეძლებენ თავიანთი ლიკვიდობის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად მომდევნო 30 კალენდარული დღის განმავლობაში. 2021 წლის და 2020 წლის 31 დეკემბრისათვის კოეფიციენტები შემდეგი მნიშვნელობებით აღირიცხებოდა:

ბანკები ვალდებული არიან, რომ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეინარჩუნონ მინიმუმ 100%-ის, 75%-ისა და 100%-ის დონეზე უცხოურ ვალუტაში, ეროვნულ ვალუტაში, და ჯამში, შესაბამისად.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

	<i>2021</i>	<i>2020</i>
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	179%	187%
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ეროვნულ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	103%	80%
სულ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	142%	140%

სებ-ის ლიკვიდობის მხარდამჭერი ღონისძიებების საფუძველზე კოვიდ-19-ის პანდემიის ფონზე, ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის ადგილობრივი სავალუტო კომპონენტი გაუქმდა საქართველოში მომუშავე ყველა კომერციული ბანკისთვის 2020 წლის 1 მაისს ერთი კალენდარული წლით ან სხვა ისეთი ვადით, რომელიც შესაძლოა შესაბამისად ჩაითვალოს მარეგულირებლის მიერ, სექტორის ლიკვიდობის საჭიროებების შეფასების საფუძველზე.

2019 წლის 1 სექტემბრიდან სებ-მა დამატებით შემოიღო წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის (NSFR) მინიმალური მოთხოვნა საქართველოს კომერციული ბანკებისთვის, რომელიც სულ მცირე 100% უნდა იყოს. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის ფაქტობრივი მაჩვენებელი ბანკისთვის 127%-ს (2020 წ.: 123%) შეადგენდა.

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით

ცხრილში ქვემოთ მოცემულია ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებზე დაყრდნობით. გადახდები, რომლებზეც შეტყობინების ვალდებულება ვრცელდება, დამუშავდება ისე, თითქოს მათზე შეტყობინება სასწრაფო წესით გაიცა. თუმცა, ბანკი მოელის, რომ მეანაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის ანაბრების ფლობის ისტორიაში.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)***არაწარმოებული*

<i>ვალდებულებები 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე</i>	<i>1-3 თვე</i>	<i>3-6 თვე</i>	<i>6 თვიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	38,077	-	-	-	-	38,077
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	795,252	134,924	153,829	200,137	116,581	1,400,723
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	6,713	5,186	36,305	50,518	109,262	207,984
სხვა ნასესხები სახსრები	101,166	-	223	222	4,177	105,788
სუბორდინირებული სესხი	118	2,737	2,905	5,792	173,484	185,036
საიჯარო ვალდებულებები სხვა ფინანსური	243	436	635	789	4,345	6,448
ვალდებულებები, საიჯარო ვალდებულებების გარდა	9,748	4,127	3,594	107	544	18,120
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	951,317	147,410	197,491	257,565	408,393	1,962,176

წარმოებული ფინანსური**ინსტრუმენტები - მთლიანი**

წარმოებული ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება

(შემოსვლა)	(24,781)	-	-	(210)	(892)	(25,883)
გასვლა	24,670	-	-	163	691	25,524

წარმოებული ფინანსური**ინსტრუმენტები - მთლიანი**

წარმოებული ინსტრუმენტების ნეგატიური სამართლიანი ღირებულება

(შემოსვლა)	(148,160)	(11,320)	-	-	-	(159,480)
გასვლა	148,440	11,771	-	-	-	160,211

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდობის რისკი და დაფინანსების მართვა (გაგრძელება)

არაწარმოებული

<i>ვალდებულებები 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე</i>	<i>1-3 თვე</i>	<i>3-6 თვე</i>	<i>6 თვიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტი</i>	<i>სულ</i>
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	18,734	226	12,858	-	-	31,818
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	790,376	153,755	144,743	211,871	55,280	1,356,025
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,763	3,774	9,834	50,395	150,705	217,471
სხვა ნასესხები სახსრები	117,111	15,198	6,211	20,130	42,995	201,645
სუბორდინირებული სესხი	152	1,790	1,924	3,857	124,914	132,637
საიჯარო ვალდებულებები სხვა ფინანსური ვალდებულებები, საიჯარო ვალდებულებების გარდა	269	494	740	1,183	5,812	8,498
	7,832	1,018	2,311	2,164	7,180	20,505
არაწარმოებული ვალდებულებების სახით გადასახდელი მთლიანი თანხა	937,237	176,255	178,621	289,600	386,886	1,968,599

წარმოებული ფინანსური

ინსტრუმენტები - მთლიანი

წარმოებული ინსტრუმენტების დადებითი სამართლიანი ღირებულება

(შემოსვლა)	(10,115)	-	-	(168)	(1,746)	(12,029)
გასვლა	9,830	-	-	123	1,279	11,232

წარმოებული ფინანსური

ინსტრუმენტები - მთლიანი

წარმოებული ინსტრუმენტების ნეგატიური სამართლიანი ღირებულება

(შემოსვლა)	(133,867)	(11,972)	(55,479)	(35,973)	-	(237,291)
გასვლა	134,669	12,460	54,490	35,177	-	236,796

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს სახელშეკრულებო ვადის ამოწურვას ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	<i>მოთხოვნამდე ან მაქსიმუმ</i>			<i>6 თვიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტი</i>	<i>მთლიანი</i>
	<i>1 თვე</i>	<i>1-3 თვე</i>	<i>3-6 თვე</i>			
2021	78,326	15,229	26,396	15,497	59,475	194,923
2020	61,169	18,571	9,854	41,587	87,132	218,313

ვალდებულებები და პირობითი ვალდებულებები შესაძლოა მოთხოვნით დაკმაყოფილდეს, თუმცა ლიკვიდობა წარსულში უფრო ხანგრძლივ პერიოდში ხდება.

ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ დაფინანსების ასეთ დონეს ბანკი შეინარჩუნებს განჭვრეტად მომავალში, ხოლო თანხების განაღდების შემთხვევაში კი ბანკი მიიღებს წინასწარ შეტყობინებას ისე, რომ მოახერხოს ლიკვიდური აქტივების რეალიზაცია და უზრუნველყოს გადახდა.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების განვლილ სტაბილურობას. მათი ლიკვიდობა განვილილ პერიოდში უფრო ხანგრძლივი პერიოდი მიმდინარეობდა, ვიდრე ზემოთ მოცემულ ცხრილებშია მითითებული.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საბაზრო რისკი**

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების მომავალი ფულადი ნაკადები ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორც არის საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსი და საკუთარი კაპიტალის ფასები. უცხოურ ვალუტაში კონცენტრაციის და საპროცენტო განაკვეთის რისკების გარდა, ბანკის წინაშე არ არსებობს რაიმე სახის მნიშვნელოვანი საბაზრო რისკის კონცენტრაცია.

საბაზრო რისკი – სავაჭრო

ღირექტორთა საბჭომ დააწესა მისაღები რისკის ლიმიტები. ბანკის საქმიანობა საბაზრო რისკის ფარგლებში შემოიფარგლება ეროვნული ბანკის სადეპოზიტო სერტიფიკატებით, საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქებით, სადეპოზიტო სერტიფიკატების ოპერაციებით, აგრეთვე, ბანკთაშორისი სესხებითა და ანაზრებით, და საბირჟო ოპერაციებით. ბანკი არ ვაჭრობს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით.

საბაზრო რისკი – არა სავაჭრო**საპროცენტო განაკვეთის რისკი**

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების ან ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების მომავალ დინამიკაზე. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ასახულია ბანკის მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა საპროცენტო განაკვეთის შესაძლო ცვლილების მიმართ, როდესაც ყველა დანარჩენი ცვლადი მუდმივია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძობელობა მიუთითებს იმაზე, თუ რა ზეგავლენას ახდენს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილება ერთი წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე, იმ დაშვებაზე დაყრდნობით, რომ შემოსავლის მრუდი პარალელურად გადაადგილდება.

ვალუტა	საბაზისო ერთეულით ზრდა 2021	დაბეგვრამდე მოგების მგრძობელობა 2021
რუსული რუბლი	1.38%	(972)
რუსული რუბლი	(1.38%)	972
ვალუტა	საბაზისო ერთეულით ზრდა 2020	დაბეგვრამდე მოგების მგრძობელობა 2020
რუსული რუბლი	0.77%	(101)
რუსული რუბლი	(0.77%)	101

სავალუტო რისკი

ბანკის საქმიანობისთვის დამახასიათებელია სავალუტო რისკი. სავალუტო რისკს განაპირობებს ღია პოზიცია უცხოურ ვალუტებში და ბაზარზე სავალუტო განაკვეთების უარყოფითი მოძრაობა, რამაც შეიძლება უარყოფითი გავლენა მოახდინოს ბანკის ფინანსურ შედეგებზე. ღირექტორთა საბჭოს სებ-ის ღირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

(ათას ლარში)

24. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებშიც გამოხატულ არა-სავაჭრო ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე, ასევე პროგნოზირებულ ფულად ნაკადებზე ბანკს 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი აქვს. ანალიზის დროს ფასდება ეროვნული ვალუტის მიმართ ვალუტის კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც მოგება-ზარალის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრნობიარე არასავაჭრო ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო). ეფექტი სრული შემოსავლის ანგარიშგებაზე არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი რიცხვები ასახავს პოტენციურ ნეტო შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ან სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, ხოლო დადებითი რიცხვები - პოტენციურ ნეტო ზრდას.

<i>ვალუტა</i>	<i>სავალუტო კურსის პროცენტული ზრდა 2021 წ.</i>	<i>ეფექტი დაბეგვრამდე მოგებაზე 2021</i>	<i>სავალუტო კურსის პროცენტული ზრდა 2020 წ.</i>	<i>ეფექტი დაბეგვრამდე მოგებაზე 2020</i>
აშშ დოლარი	14.00%	4,173	15.00%	966
ევრო	15.00%	29	16.00%	(562)
რუსული რუბლი	15.00%	4,325	16.00%	(1,963)

<i>ვალუტა</i>	<i>სავალუტო კურსის კლება %-ში 2021</i>	<i>ეფექტი დაბეგვრამდე მოგებაზე 2021</i>	<i>სავალუტო კურსის კლება %-ში 2020</i>	<i>ეფექტი დაბეგვრამდე მოგებაზე 2020</i>
აშშ დოლარი	(6.00%)	(1,788)	(7.00%)	(451)
ევრო	(7.00%)	(14)	(8.00%)	281
რუსული რუბლი	(15.00%)	(4,325)	(16.00%)	1,963

წინასწარ გადახდის რისკი

წინასწარი გადახდის რისკი წარმოადგენს ბანკის ფინანსური ზარალის რისკს, როდესაც ბანკის მომხმარებლები ან კონტრაპტენტები იხდიან, ან გადახდას მოითხოვენ მოსალოდნელ პერიოდზე ადრე, ან გვიან. მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკა საპროცენტო განაკვეთების შემცირების შემთხვევაში.

ეფექტი ერთი წლის დაბეგვრამდე მოგებასა და საკუთარ კაპიტალზე იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, ხოლო ყველა სხვა ცვლადი უცვლელია, შემდგენიარად ჩამოყალიბდება:

	<i>ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე</i>
2021	20,142
2020	16,986

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ ახდენს ყველა საოპერაციო რისკის ელიმინირებას, თუმცა შიდა კონტროლის მოდელის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგით და მათზე რეაგირებით, ბანკი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადაანაწილებას, შეღწევადობის, ავტორიზაციისა და გადასინჯვის პროცედურებს, თანამშრომლების სპეციალიზებასა და შიდა აუდიტს.

*(ათას ლარში)***24. რისკის მართვა (გაგრძელება)****საოპერაციო რისკი (გაგრძელება)**

ბანკმა შეიძინა ბანკის კომპლექსური დაზღვევა და კომპიუტერული დანაშაულის დაზღვევა 3,098 ლარის ოდენობის სადაზღვევო პრემიით (2020 წ.: 3,277 ლარი) სადაზღვევო კომპანიისგან „Euroins Georgia“ (ადრე „აი-სი ჯგუფი“). დაზღვევის მთლიანი თანხა სადაზღვევო კომპანია „AIG Europe“-მა გადააზღვია.

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ბანკის დირექტორთა საბჭომ განსაზღვრა პოლიტიკები და პროცედურები სამართლიანი ღირებულების განმეორებით შეფასებისთვის, საინვესტიციო ძირითადი საშუალებისთვის.

ისეთი მნიშვნელოვანი აქტივების შეფასებაში, როგორც არის საინვესტიციო ძირითადი საშუალებები, გარე შემფასებლები არიან ჩართული. გარე შემფასებლების ჩართულობის შესახებ გადაწყვეტილებას ყოველწლიურად იღებს დირექტორთა საბჭო. შერჩევის კრიტერიუმები მოიცავს ბაზრის ცოდნას, რეპუტაციას, დამოუკიდებლობას და იმ ფაქტს, დაცულია თუ არა პროფესიული სტანდარტები. დირექტორთა საბჭოს გარე შემფასებლებთან განხილვების შემდეგ, ბანკმა განსაზღვრა რომელი შეფასების მეთოდი და ამოსავალი მონაცემები გამოიყენონ ყოველ შემთხვევაში.

ყოველ საანგარიშგებო თარიღში, დირექტორთა საბჭო აფასებს აქტივების და ვალდებულებების ფასის ცვლილებას, რომლებიც ხელახალ შეფასებას საჭიროებს ჯგუფის სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად. ამ ანალიზის მიზნებისთვის, ხელმძღვანელობა ბანკის გარე შემფასებელთან ერთად ამოწმებს ბოლო შეფასებაში გამოყენებულ მნიშვნელოვან ამოსავალ მონაცემებს, დაანგარიშებებში მოცემული ინფორმაციის ხელშეკრულებებსა და სხვა შესაბამის დოკუმენტებთან შეთანხმების გზით.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ განმარტებითი შენიშვნის მიზნებისთვის, ბანკმა აქტივების და ვალდებულებების კლასი განსაზღვრა აქტივის ან ვალდებულების ხასიათის მიხედვით. ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივების და ვალდებულებების ან ისეთი აქტივების და ვალდებულებების ანალიზი, რომელთა სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მიხედვით.

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

<i>2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>1-ლი დონე</i>	<i>მე-2 დონე</i>	<i>მე-3 დონე</i>	<i>მთლიანი</i>
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	54	54
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	9,449	–	9,449
წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	432	–	432
მთლიანი საინვესტიციო ქონება	–	–	28,400	28,400
მიწა	–	–	1,102	1,102
საცხოვრებელი შენობები	–	–	14,225	14,225
არასაცხოვრებელი ქონება	–	–	13,073	13,073
სულ მიწა და შენობა-ნაგებობები	–	–	35,740	35,740
მიწა	–	–	8,028	8,028
საოფისე შენობები	–	–	21,111	21,111
სერვის-ცენტრები	–	–	6,601	6,601
აქტივის გამოყენების უფლება	–	–	5,063	5,063
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	61,467	205,458	–	266,925
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	–	127,189	–	127,189
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	–	–	1,542,356	1,542,356
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	112,988	34,511	147,499
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	–	1,246	–	1,246
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	–	38,077	–	38,077
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	–	–	1,375,153	1,375,153
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	–	164,466	164,466
სხვა ნასესხები სახსრები	–	105,540	–	105,540
სუბორდინირებული სესხი	–	107,494	–	107,494
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	5,947	5,947

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

<i>2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით</i>	<i>1-ლი დონე</i>	<i>მე-2 დონე</i>	<i>მე-3 დონე</i>	<i>მთლიანი</i>
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	–	–	54	54
სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	9,781	–	9,781
წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	799	–	799
მთლიანი საინვესტიციო ქონება	–	–	26,474	26,474
მიწა	–	–	1,072	1,072
საცხოვრებელი შენობები	–	–	13,825	13,825
არასაცხოვრებელი ქონება	–	–	11,577	11,577
სულ მიწა და შენობა-ნაგებობები	–	–	32,193	32,193
მიწა	–	–	5,101	5,101
საოფისე შენობები	–	–	21,172	21,172
სერვის-ცენტრები	–	–	5,920	5,920
აქტივის გამოყენების უფლება	–	–	6,330	6,330
აქტივები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	61,045	146,058	–	207,103
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	–	229,292	–	229,292
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	–	–	1,394,077	1,394,077
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	139,142	20,045	159,187
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები				
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	–	1,512	–	1,512
ვალდებულებები, რომლისთვისაც სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრული არ არის				
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	–	31,429	–	31,429
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	–	–	1,338,769	1,338,769
გამომწვეული სავალო ფასიანი ქაღალდები	–	–	164,094	164,094
სხვა ნასესხები სახსრები	–	177,999	–	177,999
სუბორდინირებული სესხი	–	82,989	–	82,989
საიჯარო ვალდებულებები	–	–	7,886	7,886

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანებს ადგილი არ ჰქონია.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არ აღირიცხება

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებების შედარება, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში არ არის ასახული სამართლიანი ღირებულებით. ცხრილი არ მოიცავს ისეთ მუხლებს, რომელთა სამართლიანი ღირებულება მიახლოებულია მის საბალანსო ღირებულებასთან, როგორც არის ლიკვიდური ან მოკლევადიანი (3 თვემდე ვადის ან მცურავი საპროცენტო განაკვეთის მქონე) ინსტრუმენტები.

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

	სამარ- თლიანი საბალანსო ღირებულება 2022	სამარ- თლიანი ღირებუ- ლება 2021	არალიარე- ბული შემოსულობა / (ზარალი) 2021	საბალანსო ღირებუ- ლება 2020	სამარ- თლიანი ღირებუ- ლება 2020	არალიარე- ბული შემოსულობა / (ზარალი) 2020
ფინანსური აქტივები						
ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	147,420	147,499	79	156,964	159,187	2,223
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	127,189	127,189	-	229,292	229,292	-
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები	1,539,964	1,542,356	2,392	1,398,651	1,394,077	(4,574)
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	38,077	38,077	-	31,429	31,429	-
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	1,371,822	1,375,153	(3,331)	1,336,855	1,338,769	(1,914)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	163,062	164,466	(1,404)	161,860	164,094	(2,234)
სხვა ნასესხები სახსრები	105,600	105,540	60	178,388	177,999	389
სუბორდინირებული სესხი	112,977	107,494	5,483	80,253	82,989	(2,736)
საიჯარო ვალდებულებები	5,714	5,947	(233)	7,577	7,886	(309)
მთლიანი, არ აღიარებული ცვლილება არარეალიზებული სამართლიანი ღირებულებით			3,046			(9,155)

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით ან აქვს მცოცავი საპროცენტო განაკვეთი (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას.

ფიქსირებული განაკვეთიანი ფინანსური ინსტრუმენტები

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფიქსირებულ განაკვეთიანი ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება ფასდება თავდაპირველი აღიარებისას ბაზრის საპროცენტო განაკვეთების მსგავსი ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის შეთავაზებულ მიმდინარე საბაზრო განაკვეთებთან შედარების გზით. ფიქსირებული პროცენტის მქონე ანაბრების მოსალოდნელი სამართლიანი ღირებულება ეფუძნება დისკონტირებულ ფულად ნაკადებს ფულად ბაზრებზე არსებული საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით, მსგავსი საკრედიტო რისკის და დაფარვის ვადის მქონე სესხებისთვის.

ქვემოთ მოცემულია მეთოდები და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც უკვე აღრიცხულია ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

*(ათას ლარში)***25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)****სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)***წილობრივი ფასიანი ქაღალდები სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით*

სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახული წილობრივი ფასიანი ქაღალდები ფასდება შეფასების მეთოდის გამოყენებით. აღნიშნული ფასიანი ქაღალდები შეფასებულია ისეთი მეთოდების გამოყენებით, რომლებიც ეყრდნობა ბაზარზე დაკვირვებად მონაცემებს, ზოგ შემთხვევაში კი როგორც დაკვირვებად, ისე არადაკვირვებად მონაცემებს. არაემპირიული მონაცემები მოიცავს ვარაუდს ინვესტირებული საწარმოს სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, რომელშიც ფუნქციონირებს ინვესტირებული საწარმო.

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია ბაზრის ემპირიული ამოსავალი მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს და სავალუტო ფორვარდულ ხელშეკრულებებს. ყველაზე ხშირად გამოყენებული შეფასების მეთოდები მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპ მოდელს, დღევანდელი ღირებულების გამოთვლის გამოყენებით. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემებს კონტრაქტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ძირითადი საშუალებები (შენობა-ნაგებობები და მიწა) და საინვესტიციო ქონება

ქონების საბაზრო ფასი განისაზღვრება ბაზრის მონაცემებზე დაყრდნობით. საბაზრო მიდგომა გამოიყენება სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, შემოსავლების მიდგომა გამოიყენება მიღებული შეფასებების დასადასტურებლად, ხოლო დანახარჯების მეთოდი გამოიყენება ქონების ღირებულების განსაზღვრად მაშინ, როდესაც არ არსებობს მსგავსი საკუთრებისთვის იმავე სივრცულ მონაკვეთში მიმდინარე გაყიდვებზე ან საიჯარო განაკვეთებზე ინფორმაცია.

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების შესამე დონის შეფასებისთვის:

	თანხა	მნიშვნელოვანი არაემპირიული დიაპაზონი			სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	სამართლიანი ღირებულების ამოსავალი მონაცემების მგრძობელობა
		შეფასების მეთოდი	ამოსავალი მონაცემები	(საშუალო შეწონილი)			
საინვესტიციო ქონება	28,400						
მიწა	1,102	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი 0.05–7,744 (236)	კვადრატული მეტრი	1–80,223 (7,134)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 110 ლარით კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,423 ლარით
საცხოვრებელი შენობები არასაცხოვრებელი ქონება	14,225	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი 0.62–3,581 (693)	კვადრატული მეტრი	1–59,956 (350)	ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,423 ლარით
არასაცხოვრებელი ქონება	13,073						
მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება	13,073	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი 1.39–15,488 (2,145)	კვადრატული მეტრი	11– 59,956 (1,748)	ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,307 ლარით
მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება	35,740						
მიწა	8,028	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი 71–4,426 (1,431)	კვადრატული მეტრი	636–21,222 (4,408)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 802 ლარით კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,135 ლარით
საოფისე შენობები სერვის-ცენტრები / წარმოების საშუალებები	21,111	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი 675 – 4,202 (2,658)	კვადრატული მეტრი	39–7,500 (846)	ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,135 ლარით
	6,601						
	6,601	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ერთი ქართული ლარი 91– 17,965 (9,379)	კვადრატული მეტრი	1–21,222 (587)	ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 467 ლარით

(ათას ლარში)

25. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არაემპირიული ამოსავალი მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2020 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

თანხა	მნიშვნელოვანი არაემპირიული დიაპაზონი				სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	სამართლიანი დიაპაზონი	
	შეფასების მეთოდი	ამოსავალი მონაცემები	(საშუალო შეწონილი)	სამართლიანი დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)		ლირებულების ამოსავალი მონაცემების მგრძობიანობა	ლირებულების ამოსავალი მონაცემების მგრძობიანობა
საინვესტიციო ქონება	26,474						
მიწა	1,072	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ქართული ლარი ერთი 0.05–632.61 (37.95)	კვადრატული მეტრი	50–15,000 (2,204.33)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 100 ლარით კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,287 ლარით
საცხოვრებელი შენობები	13,825	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ქართული ლარი ერთი 2.62–4,914.9 (678.92)	კვადრატული მეტრი	26–4,500 (157.13)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,213 ლარით
არასაცხოვრებელი ქონება	11,577						
მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება	11,577	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ქართული ლარი ერთი 1.64–4,486.4 2 (1,101.7)	კვადრატული მეტრი	8–8,000 (712.59)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 1,213 ლარით
მიწის ნაკვეთის და შენობა-ნაგებობების გადაფასება	32,193						
მიწა	5,101	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ქართული ლარი ერთი 72.27–2,384.85 (1,153.61)	კვადრატული მეტრი	900–7,665 (4,857)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 510 ლარით კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 2,051.5 ლარით
საოფისე შენობები სერვის-ცენტრები / წარმოების საშუალებები	21,172	საბაზრო მიდგომა	კვადრატული მეტრის ფასი	ქართული ლარი ერთი 3,504.37–4,014.90 (3,689.1)	კვადრატული მეტრი	3,000–7,500 (4,767)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 733.3 ლარით კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების 110 ლარით ზრდას (შემცირებას)
	5,920	შემოსავლის მიდგომა	კაპ. კოეფიციენტი	12.00%	კვადრატული მეტრი	13–1,200 (153)	კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას) 733.3 ლარით კვ.მ.-ის ფასის 10%-ით გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების 110 ლარით ზრდას (შემცირებას)

(ათას ლარში)

26. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივები და ვალდებულებები 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მათ დაფარვამდე დარჩენილი ვადის მიხედვით. ბანკის სახელმწიფოებრივ არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებები იხილეთ 24-ე შენიშვნაში.

საბაზისო გეპის ანალიზის წარდგენისა და ბანკის ლიკვიდობის რისკის მართვის შემდეგი ძირითადი პრინციპები ეფუძნება სეპ-ის მეთოდების ერთობლიობას და ბანკის პრაქტიკას:

- ▶ ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წარმოადგენს მაღალი ლიკვიდურობის აქტივებს და კლასიფიცირებულია როგორც „მოთხოვნამდე, 1 თვემდე ან ნაკლები“;
- ▶ მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მოთხოვნები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ, სხვა აქტივები, ვალდებულებები ბანკებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე, გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები, სხვა ნასესხები სახსრები, სუბორდინირებული ვალი და სხვა ვალდებულებები წარმოდგენილია გასვლების ანალიზის ცხრილში, ხელშეკრულებების მიხედვით დარჩენილი ვადების მიხედვით;
- ▶ მომხმარებელთა ანაბრების დივერსიფიცირება მენაბრეთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით, ხოლო ბანკის გამოცდილება მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და ანაბრები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია გეპის ანალიზის ცხრილში მითითებული სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ბანკის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „სტაბილურ ნაწილთან“ დაკავშირებით ვარაუდის საფუძველზე.

	2021							მთლიანი
	მოთხო- ნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტ	ვადაგა- დაცი- ლებული	დადგენი- ლი ვადის გარეშე	
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	266,925	-	-	-	-	-	-	266,925
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	28,743	14,015	11,344	22,153	50,934	-	-	127,189
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	74,002	157,118	105,998	235,469	951,599	15,778	-	1,539,964
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები:								
- ვალი ამორტიზებული ღირებულებით	2,269	11,444	42,013	31,147	60,547	-	-	147,420
- ვალი სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	413	395	8,641	-	-	9,449
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით							54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	2,275	5	4	1,843	365	-	-	4,492
მთლიანი	374,214	182,582	159,772	291,007	1,072,086	15,778	54	2,095,493
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	38,077	-	-	-	-	-	-	38,077
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	255,958	160,239	160,377	205,412	589,836	-	-	1,371,822
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	6,693	5,139	35,310	47,646	68,274	-	-	163,062
სხვა ნასესხები სახსრები	101,166	-	206	206	4,022	-	-	105,600
სუბორდინირებული სესხი	102	328	-	-	112,547	-	-	112,977
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	9,965	4,509	4,162	864	4,327	-	-	23,827
მთლიანი	411,961	170,215	200,055	254,128	779,006	-	-	1,815,365
წმინდა	(37,747)	12,367	(40,283)	36,879	293,080	15,778	54	280,128
დაგროვილი ვადიანობის გეპი	(37,747)	(25,380)	(65,663)	(28,784)	264,296	280,074	280,128	-

(ათას ლარში)

26. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

	2020							
	მოთხოვნამდე ან 1 თვემდე	1-3 თვე	3-6 თვე	6 თვიდან 1 წლამდე	1 წელზე მეტი	ვადაგადაცილებული	დადგენილი ვადის გარეშე	მოთხოვნი
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	207,103	-	-	-	-	-	-	207,103
მოთხოვნები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების მიმართ	37,420	32,291	29,506	51,432	78,643	-	-	229,292
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	56,477	141,563	88,549	208,111	875,959	27,992	-	1,398,651
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები:								
- ვალი								
ამორტიზებული ღირებულებით	16,890	37,005	2,524	8,756	91,789	-	-	156,964
- ვალი სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით	-	-	414	398	8,969	-	-	9,781
- სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	-	-	-	-	-	-	54	54
სხვა ფინანსური აქტივები	2,850	9	-	1,270	610	-	-	4,739
მოთხოვნი	320,740	210,868	120,993	269,967	1,055,970	27,992	54	2,006,584
ფინანსური ვალდებულებები								
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	18,733	59	12,637	-	-	-	-	31,429
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	229,145	201,695	167,890	212,475	525,650	-	-	1,336,855
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	2,751	3,717	9,541	48,550	97,301	-	-	161,860
სხვა ნასესხები სახსრები	116,849	14,624	5,698	19,476	21,741	-	-	178,388
სუბორდინირებული სესხი	92	343	-	-	79,818	-	-	80,253
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	8,077	1,444	2,968	3,310	12,283	-	-	28,082
მოთხოვნი	375,647	221,882	198,734	283,811	736,793	-	-	1,816,867
წმინდა დაგროვილი ვადიანობის გეპი	(54,907)	(11,014)	(77,741)	(13,844)	319,177	27,992	54	189,717
დაგროვილი ვადიანობის გეპი	(54,907)	(65,921)	(143,662)	(157,506)	161,671	189,663	189,717	-

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მშობელი ბანკისგან მიღებულმა დაფინანსებამ 115,998 ლარი (2020 წ.: 152,201 ლარი) შეადგინა. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ დაფინანსების ასეთ დონეს ბანკი შეინარჩუნებს განჭვრეტად მომავალში, ხოლო თანხების განაღდების შემთხვევაში კი ბანკი მიიღებს წინასწარ შეტყობინებას ისე, რომ მოახერხოს ლიკვიდური აქტივების რეალიზაცია და უზრუნველყოს გადახდა. იხილეთ 27-ე შენიშვნა.

(ათას ლარში)

26. ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

გრძელვადიანი სესხები ძირითადად არ არის ხელმისაწვდომი საქართველოში. თუმცა საქართველოს ბაზარზე ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. როგორც ასეთი, აქტივების საბოლოო დაფარვის ვადა შესაძლოა განსხვავდებოდეს ზემოთ მოცემული ანალიზისგან.

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციებზე დაუფარავი ნაშთები არის შემდეგი:

	2021			2020		
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	11,274	2,908	-	15,994	1,897	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, მთლიანი	-	16,477	66	-	17,701	142
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	-	(1,335)	(1)	-	(927)	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები, წმინდა	-	15,142	65	-	16,774	142
სხვა აქტივები	-	110	-	2	118	-
ვალდებულებები ბანკების და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	3,021	13,609	-	15,845	13,203	-
ვალდებულება მომხმარებლების წინაშე	-	11,231	6,394	-	3,225	3,910
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	3,691	-	-	6,014
სხვა ნასესხები სახსრები	-	-	-	56,103	-	-
სუბორდინირებული სესხი	112,977	-	-	80,253	-	-
სხვა ვალდებულებები	940	312	-	777	344	-
გაცემული ვალდებულებები და გარანტიები	-	28	100	-	28	101

საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო ისეთი საწარმოებია, რომლებიც პირდაპირ ან ირიბად, ერთი ან რამდენიმე შუამავლით იმართებიან ან კონტროლდებიან ან ბანკთან ერთად იმყოფებიან საერთო კონტროლ ქვეშ (მათ შორის შვილობილი საწარმოების და მასთან დაკავშირებული კომპანიები და ჰოლდინგური კომპანიები). წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაში საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები მოიცავს იურიდიულ პირებს, რომლებიც არიან „ვითიბი ჯგუფის“ წევრები და აგრეთვე სხვა იურიდიულ პირებს, რომლებიც კონტროლდებიან რუსეთის ფედერაციის მიერ.

2014 წლის 13 ოქტომბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 126,400 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 5,243 ლარს შეადგენდა (2020 წ.: 5,657 ლარი), 11%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და იფარება 2021 წლის 31 ოქტომბერს. 2020 წლის 15 დეკემბერს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურისა და საპროცენტო განაკვეთით 8,93%. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2027 წლის 29 ოქტომბრით.

(ათას ლარში)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2018 წლის 31 აგვისტოს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო ხელშეკრულება 816,985 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მისი საბალანსო ღირებულება 33,888 ლარი იყო (2020 წ.: 36,293 ლარი), ხოლო საპროცენტო განაკვეთი განისაზღვრა 10,5%-ით, პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად. სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2025 წლის 29 აგვისტომდე. 2020 წლის 31 აგვისტოს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურისაცა საპროცენტო განაკვეთით 10,5%. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2027 წლის 29 აგვისტოთი.

2018 წლის 31 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 414,000 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 17,172 ლარს შეადგენდა (2020 წ.: 18,242 ლარი), 11,5%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და ივარება 2025 წლის 26 დეკემბერს. 2020 წლის 15 დეკემბერს განხორციელდა სუბორდინირებული სესხის რესტრუქტურისაცა საპროცენტო განაკვეთით 8,99%. პროცენტის გადახდები წარმოებს კვარტალურად, ხოლო სესხის გადახდის ვადა განისაზღვრა 2027 წლის 1 დეკემბრით.

2020 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 455,394 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 18,889 ლარს შეადგენდა (2020 წ.: 20,061 ლარი), 8,92%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და ივარება 2027 წლის 17 დეკემბერს. 2021 წლის 29 დეკემბერს ბანკმა მშობელ ბანკთან დადო სესხის ხელშეკრულება 900,000 რუსული რუბლის საერთო ღირებულების სუბორდინირებული სესხის გამოყოფის თაობაზე. 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით საბალანსო ღირებულება 37,331 ლარი შეადგინა, 11,51%-იანი საპროცენტო განაკვეთით, რომელიც კვარტალში ერთხელ გადაიხდება და ივარება 2028 წლის 25 დეკემბერს.

ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, ამ სესხების დაფარვა მოხდება მხოლოდ ბანკის ძირითადი კრედიტორების წინაშე არსებული ვალდებულებების დაფარვის შემდეგ.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ სხვა დავალიანება მოიცავს დარიცხულ ზონტუსებს 4,793 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 4,564 ლარი) და აუნაზღაურებელი შვებულება XXXXXX ლარის (2020 წ.: 182 ლარი) ოდენობით.

დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციებიდან წარმომობილი შემოსავალი და ხარჯი ნაჩვენებია ცხრილში ქვემოთ:

	2021			2020		
	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლის დაქვემდებარებული საწარმოები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი საწარმო	საერთო კონტროლის დაქვემდებარებული საწარმოები	უმადლესი რანგის ხელმძღვანელობა
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით გაანგარიშებული საპროცენტო ამონაგები	23	2,662	24	21	2,707	20
საპროცენტო ხარჯი	(9,310)	(1,444)	(279.00)	(11,072)	(771)	(600)
ნეგატიური საპროცენტო განაკვეთის მქონე აქტივებით გამოწვეული ხარჯი		(6)			(14)	
საკრედიტო ზარალის აღდგენა/(ხარჯი)	-	(398)	-	-	(693)	-
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი	-	53	13	-	46	10
საკომისიო ხარჯი	(246)	(149)	-	(166)	(109)	-
წმინდა შემოსულობა სავალუტო ოპერაციებიდან	5,448	(225)	(7)	6,643	(110)	(7)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(7)	-		(12)	-	-

(ათას ლარში)

27. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება მოიცავდა ხელფასებს, ბონუსებს და სხვა კომპენსაციებს ჯამში 9.285 ლარის ოდენობით (2020 წ.: 8.787 ლარი).

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 6 და დირექტორთა საბჭოს 6 წევრისგან (2020 წ.: ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 6 და დირექტორთა საბჭოს 6 წევრი).

2021 და 2020 წლებში ბანკს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებთან მნიშვნელოვანი ოპერაციები არ ჰქონია.

28. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში

	<i>სხვა ნასესხები სახსრები</i>	<i>სუბორდინირე- ბული სესხები</i>	<i>სულ ვალდებულებები საფინანსო საქმიანობიდან</i>
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბერს	118,730	63,448	182,178
შემოსულობა ემისიიდან	4,731,000	20,201	4,751,201
გამოსყიდვა	(4,677,274)	-	(4,677,274)
უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია	5,947	(3,397)	2,550
სხვა	(15)	1	(14)
საბალანსო ღირებულება 2020 წლის 31 დეკემბერს	178,388	80,253	258,641
შემოსულობა ემისიიდან	4,223,550	37,787	4,261,337
გამოსყიდვა	(4,294,103)	0	(4,294,103)
უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაცია	(2,118)	(5,082)	(7,200)
სხვა	(117)	19	(98)
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბერს	105,600	112,977	218,577

მუხლი სახელწოდებით „სხვა“ შეიცავს სხვა ნასესხებ სახსრებზე და სუბორდინირებულ სესხებზე დარიცხული, მაგრამ გადაუხდელი პროცენტის ეფექტს.

29. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის მთავარი ამოცანებია იმის უზრუნველყოფა, რომ ბანკი აკმაყოფილებდეს კაპიტალის სავალდებულო მოთხოვნებს და ბანკი ინარჩუნებდეს ძლიერ საკრედიტო რეიტინგებს და კაპიტალის ჯანსაღ კოეფიციენტებს იმისთვის, რომ განამტკიცოს თავისი საქმიანობა და მაქსიმალურად გაზარდოს პარტნიორებისთვის შექმნილი ღირებულება.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტორების მიზნით ბანკმა შესაძლებელია უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით.

(ათას ლარში)

29. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებისას ყველა ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს ბაზელ 2-ის რეგულაციები. სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრაციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემური ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი.

2020 წლის განმავლობაში საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა მნიშვნელოვანი ღონისძიებები გაატარა საბანკო სექტორზე კოვიდ-19-ის პანდემიის უარყოფითი გავლენის შესამსუბუქებლად. ბანკებს შესთავაზებდა კაპიტალურ მოთხოვნებთან დაკავშირებული შედარებითი კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის (რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2.5%) და პილარ 2-ის ბუფერის ნაწილის (სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის 2/3) შემცირების გზით. ამასთან, HHI და Grape ბუფერის მოთხოვნები ძირითად პირველად კაპიტალთან და პირველად კაპიტალთან დაკავშირებით, რომელიც 2020 წლის მარტის ბოლოსთვის იყო დაგეგმილი, განუსაზღვრელი ვადით გადაიდო. სებ-მა ასევე გამოაცხადა მორატორიუმი კომერციული ბანკების ნებისმიერ მარეგულირებელ დარღვევაზე, რაც გამოწვეული იყო ისეთი გარე ფაქტორებით, როგორც არის დამატებითი საკრედიტო ზარალი, უცხოური ვალუტის გაცვლითი კურსის რყევები და ა.შ.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სებ-მა აღადგინა ადრე გაუქმებული ყველა კაპიტალური მოთხოვნა.

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, ბანკები ვალდებული არიან შესაბამისად შეინარჩუნონ საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი, ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 20.18%, 12.20% და 9.77%-ის ოდენობით (2020 წ.: საზედამხედველო კაპიტალის მინიმალური კოეფიციენტი, ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი და პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი 14.21%, 5.67% და 7.56%-ის ოდენობით, შესაბამისად).

ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალის ადეკვატურობის ამ კოეფიციენტებს 2021 წლისა და 2020 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო: ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ამ საფუძველზე იყო შემდეგი:

	2021	2020
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	213,543	178,355
დამატებითი ძირითადი კაპიტალი	70,514	13,209
ძირითადი კაპიტალი	284,057	191,564
მეორადი კაპიტალი	134,504	100,842
მთლიანი მარეგულირებელი კაპიტალი კოეფიციენტის დასაანგარიშებლად	418,561	292,406
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	2,007,149	1,876,625
ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	10.64%	9.50%
ძირითადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	14.15%	10.21%
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	20.85%	15.58%